

**Kalendár výročí
osobností
a udalostí
trnavského
regiónu 2023**

Zriaďovateľ:

TT TRNAVSKÝ
SK SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Názov: Kalendár výročí osobností a udalostí trnavského regiónu 2023
Zostavila: Zuzana Vozárová
Zodpovedný redaktor: Ing. Pavol Tomašovič
Vydala: Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave
Prvé vydanie
Rok vydania: 2022
ISBN 978 – 80 – 88695 – 85 – 1

Zriaďovateľom Knížnice JF v Trnave je Trnavský samosprávny kraj.

Obsah

Úvod	4
Kalendárium osobností	
Január	5
Február	12
Marec	20
Apríl	27
Máj	33
Jún	40
Júl	45
August	52
September	60
Október	67
November	73
December	81
Rok 2023	86
Významné udalosti	87
Inštitúcie a školy	91
Zoznam použitých skratiek	93
Menný register	95

Úvod

Kalendár výročí osobností a udalostí trnavského regiónu 2023 (okres Trnava, Piešťany, Hlohovec) je výberový súpis už nežijúcich osobností, ktorých jubilejné výročie si v roku 2023 pripomíname a ktorých život, štúdiá a tvorba boli späté s týmto regiónom.

Usporiadanie záznamov je chronologické podľa mesiacov kalendárneho roka, v rámci mesiaca podľa jednotlivých dní. V rovnakom dátume sú osobnosti radené abecedne podľa priezviska. Každý záznam má pridelené poradové číslo. Osobnosti, pri ktorých nebolo možné zistiť presný dátum výročia, sú zaradené osobitne v časti Rok 2023. Súčasťou kalendára sú aj výročia udalostí a inštitúcií. Menný register s poradovými číslami záznamov je zaradený na začiatku. Kalendár obsahuje aj zoznam použitých skratiek.

JANUÁR

1. 1.

Michálek, Karol MVDr.

1. 1. 1922 Petrova Ves – 1. 1. 1993 poch. Trnava

30. výročie úmrtia

veterinár

Promoval v r. 1949 na Vysokej škole veterinárnej v Brne (Česko). V okrese Trnava pôsobil v r. 1949 – 1993. Svoju odbornú činnosť zameral na chov a choroby hydiny. Úzko spolupracoval so ZHZ v Cíferi, kde vybudoval aj špecializované veterinárne pracovisko. Pomocou zložitej technológie dokázal z odpadových vajecných škrupín vyrobiť liek BIOMIN – H, ktorý je zavedený v humánnej medicíne ako liek proti osteoporóze a pre regeneráciu poškodených kostí. Svoje odborné vedomosti publikoval v odborných časopisoch doma i v cudzine. V r. 1955 mu bolo prepožičané štátne vyznamenanie Za vynikajúcu prácu. V r. 1986 bol ocenený Höklovou medailou v Brne.

1.

Zachar, Jozef

13. 12. 1920 Hlohovec – 1. 1. 2013 Piešťany

10. výročie úmrtia

filmový režisér

Je jedným z najplodnejších slovenských režisérov. Pracoval v Ústave pre školský a osvetový film, nazývaný v skratke Školfilm. K vrcholu jeho dokumentárnej tvorby patria filmy Samo Chalupka, Psychodráma alebo Koniec ticha. S televíziou začal spolupracovať v r. 1965 a do zlatého fondu slovenského hraného filmu sa zaradili snímky Neprebudený, Zmluva s diablom, Očovské pastorále, Sebechlebskí hudci, Vynes na horu svoj hrob, Demokrati, Lampáš malého plavčíka aj televízny seriál Nepokojná láska alebo Konec detských lások. Čestný občan mesta Hlohovec. Pri príležitosti významného životného jubilea mu bolo v r. 2010 udelené Čestné občianstvo TTSK za celoživotný prínos v oblasti filmovej tvorby.

2.

2. 1.

Grossinger, Ján Krstiteľ

27. 9. 1728 Komárno – 2. 1. 1803 Komárno

220. výročie úmrtia

prírodovedec

Člen jezuitskej rehole, pedagóg, profesor jazykov a filozofie na cirkevných školách v Trnave, Košiciach, Trenčíne, Skalici, Viedni (Rakúsko) a v Bratislave, riaditeľ seminára v Trnave, autor 9 zväzkového unikátneho diela o prírode Uhorska (písaného v latinskom jazyku), ktoré sa stalo bázou k ďalším výskumom v tejto oblasti.

3.

3. 1.

Dopjera, Ján

tiež Dopyera Ján, Dopera Ján

6. 7. 1893 Stráže – 3. 1. 1988 Oregon, USA

35. výročie úmrtia

husliar, výrobca hudobných nástrojov, vynálezca

Za husliara sa vyučil u otca. Okolo r. 1908 sa s ním vystáhoval do USA, okolo r. 1922 začal v Los Angeles (USA) vyrábať bendžá a gitary. Po dlhých experimentoch v októbri 1926 požiadal o patent na celokovovú gitaru. V r. 1928 založil s bratmi novú firmu. Pôvodca brnkacieho nástroja dobro, 4 – 8 strunovej verzie gitary, ktorá sa vyznačovala 12-palcovým kovovým rezonátorom. Spolu s gitaristom Artom Simpsonom vyrobili v r. 1932 niekoľko rezonátorových gitár s magnetickým snímačom, ktoré sa považujú za vôbec prvé priemyselne vyrobené elektrifikované gitary na svete. Jeho pamiatke je venovaný medzinárodný hudobný festival Dobrofest Trnava. Pamiatke Johna Dopyeru je venovaná aj Dvorana slávy dobra v Trnave – je to prvé a jediné múzeum rezofonických nástrojov nielen na Slovensku, ale i v Európe. V r. 2003 získal Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam.

4.

Jablonický, Jozef PhDr., DrSc.

3. 1. 1933 Zavar ☞ 7. 12. 2012 Bratislava

90. výročie narodenia

historik

Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, neskôr učil na strednej škole v Trnave. V r. 1960 – 1974 pracoval v Historickom ústave SAV, ktorý musel z politických dôvodov opustiť. Potom pracoval v Slovenskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave. Nakoľko nemohol publikovať, svoju vedeckú prácu uverejňoval vo forme samizdatov. Po r. 1989 pracoval v Ústave politických vied SAV, v Politologickom kabinete SAV, bol predsedom Komisie vlády SR a podpredsedom Komisie vlády ČSFR pre analýzu historických udalostí. Od r. 1998 – 2007 bol predsedom vedeckej rady. Za svoju prácu získal viacero vyznamenaní a ocenení. V r. 2003 dostal Cenu ministra kultúry SR za významný prínos do slovenskej historiografie, v r. 2007 štátne vyznamenanie Pribinov kríž I. triedy za významné zásluhy v oblasti histórie, v r. 2008 získal Cenu Dominika Tatarku za knihu Samizdat o disidente 3.

5.

6. 1.

Raška, Augustín

6. 1. 1893 Štramberk, Česko – 27. 7. 1953 Brno, Česko

130. výročie narodenia

stredoškolský pedagóg, kňaz

Absolvoval trnavské gymnázium, kde v r. 1911 aj maturoval. Teológiu vyštudoval v Ostrihome (Maďarsko). Najskôr kaplán v Presel'anoch a v Novom Meste nad Váhom, potom od r. 1921 učiteľ a riaditeľ dievčenskej meštianskej školy v Trnave, neskôr v r. 1938 – 1945 riaditeľ a profesor biskupského gymnázia v Trnave, kde vyučoval slovenčinu a úvod do filozofie. Po nástupe komunistického režimu väznený, na následky väznenia čoskoro zomrel. V r. 2003 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo in memoriam.

6.

7. 1.

Dubnická, Elena

21. 5. 1925 Rejdová – 7. 1. 1988 Piešťany

35. výročie úmrtia

historička výtvarného umenia

Študovala dejiny výtvarného umenia a estetiku na Filozofickej fakulte KU v Prahe (Česko), r. 1953 skončila Filozofickú fakultu v Bratislave, od r. 1963 pracovala ako vedecká pracovníčka Umenovedného

ústavu SAV v Bratislave. Venovala sa dejinám staršieho výtvarného umenia na Slovensku, hlavne v 19. storočí. Napísala monografiu Peter M. Bohúň – život a dielo (1960).

7.

10. 1.

Janda, Dezider

10. 1. 1913 Rohov – 18. 12. 1965 Trnava

110. výročie narodenia

herec, režisér

Študoval na gymnáziu v Trnave a Kláštore pod Znievom, potom na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. V r. 1959 – 1965 pôsobil v Krajevom divadle v Trnave ako umelecký šéf. V r. 1939 – 1941 založil a vydával časopis Javisko. Zostavovateľ prvého divadelného slovníka na Slovensku. Laureát Štátnej ceny Klementa Gottwalda (1955).

8.

Oláh, Mikuláš

10. 1. 1493 Sibiu, Rumunsko – 14. 6. 1568 Bratislava, poch. Trnava

530. výročie narodenia

cirkevný hodnostár, humanistický vzdelanec

Ostrihomský arcibiskup, uhorský prímás so sídlom v Trnave. Zakladateľ humanistickej školy v Trnave, pre ktorú vydal štatút a osnovy. Na jeho pokyn bola postavená renesančná stavba pre kňazský seminár – v súčasnosti Oláhov seminár, v ktorom je umiestnené Múzeum knižnej kultúry Západoslovenského múzea v Trnave.

9.

Sabó, Ondrej PhDr.

tiež Szabó, Ondrej

10. 1. 1738 Vinica – 27. 9. 1819 Košice

285. výročie narodenia

cirkevný hodnostár, básnik

Vedúci kancelárie arcibiskupského vikariátu v Trnave v r. 1768, rektor Pázmánea v r. 1775, budínsky arcibiskupský vikár v r. 1800.

10.

14. 1.

Buzna, Alexander

14. 1. 1868 Krušovce – 8. 4. 1945 Nižná

155. výročie narodenia

maliar, kňaz

Gymnázium absolvoval v Bratislave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko), v r. 1892 vysvätený za kňaza. Potom študoval maliarstvo na výtvarnej akadémii v Budapešti (Maďarsko), Viedni (Rakúsko) a Ríme (Taliansko). Pôsobil na biskupskom gymnáziu v Trnave, od r. 1894 administrátor a od r. 1896 farár v Dolných Voderadoch, v r. 1923 v Opoji, potom v Piešťanoch, od r. 1938 farár v Nižnej pri Piešťanoch. Jeho dielo má prevažne cirkevný ráz. Vynikajúci portrétista, venoval sa aj trnavskému, piešťanskému a bošáckemu folklóru. Zaoberal sa reštaurátorstvom, najmä nástenných malieb.

11.

Schumera, Ernest Emanuel

tiež Šumera, Ernest Emanuel

14. 1. 1883 Spišské Podhradie – 17. 8. 1962 Trnava

140. výročie narodenia

hudobný skladateľ, organista

Už ako šesťročný hral na organe a ako desaťročný koncertoval na husliach. Po nešťastnej náhode oslepol a ponúkol svoje služby františkánskemu rádu v Trnave, kde pôsobil až do smrti. Svoj všestranný hudobný talent uplatnil v kompozícii, interpretácii hudobných diel či pri stavbe organov. Do chrámu sv. Jakuba v Trnave (františkánsky kostol) na jeho nedeľné koncerty chodili profesori z Budapešti (Maďarsko) i z Viedne (Rakúsko). V rámci umeleckej tvorby bol aj ekumenickým poslom. Je autorom zvonkohry, ktorú počuť z veže Evanjelického kostola v Trnave. Mesto Trnava mu v r. 2002 udelilo Cenu za rozvoj hudobnej kultúry in memoriam a jeho pamiatku pripomína pamätná tabuľa v chráme sv. Jakuba v Trnave.

12.

15. 1.

Bernolák, Anton

3. 10. 1762 Slanica – 15. 1. 1813 Nové Zámky

210. výročie úmrtia

jazykovedec, národovec

Študoval filozofiu v Trnave, teológiu vo Viedni (Rakúsko) a Bratislave. Pôsobil ako kaplán v Bernolákove, v r. 1791 – 1797 tajomník arcibiskupského vikariátu v Trnave, ako dekan a kňaz v Nových Zámkoch. Základný význam majú jeho jazykovedné práce. Do dejín slovenského národa sa zapísal ako prvý kodifikátor spisovnej slovenčiny (1787) – bernolákovčiny, ktorá vychádzala z trnavského nárečia. Bol zakladateľom a vedúcou osobnosťou Slovenského učeného tovarišstva.

13.

Kurill, Eugen doc., MUDr., CSc.

6. 7. 1927 Trnava – 15. 1. 2013 Bratislava, poch. Trnava

10. výročie úmrtia

lekár

Zastával funkciu prednostu 1. stomatologickej kliniky Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Je považovaný za zakladateľa odboru špeciálna stomatochirurgia, bol vedúcim predstaviteľom maxilofaciálnych chirurgov pre východnú Európu. Podal 12 realizovaných a odmenených zlepšovacích návrhov operačných pomôcok a nástrojov. Zaviedol šesť vlastných operačných a terapeutických postupov, ktoré sa v medicínskej praxi označujú jeho priezviskom. Autor mnohých odborných publikácií. V r. 2014 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam za vynikajúce výsledky v oblasti stomatochirurgie.

14.

Vladislav, Ján

vl. menom Bambásek, Ladislav

15. 1. 1923 Hlohovec – 3. 3. 2009 Praha, Česko

100. výročie narodenia

básnik, prekladateľ

Narodil sa v českej rodine poštového úradníka. V r. 1939 odišiel spolu s rodičmi do Čiech. Po 2. sv. vojne študoval na KU v Prahe. Prekladal z angličtiny, francúzštiny, nemčiny, rumunčiny, ruštiny,

ukrajinčiny. Vydal dve knižky vlastnej poézie. Po februári 1948 bol vylúčený z univerzity z politických dôvodov. V období normalizácie mal opäť zakázané publikovať. Založil samizdatovú edíciu Kvart, kde vyšlo 120 titulov. Bol jedným z prvých signatárov Charty 77 a v r. 1981 odišiel do exilu do Francúzska. V r. 2003 sa vrátil do Prahy, vydával vlastné práce a preklady. Je nositeľom Rádu T. G. Masaryka (1991), francúzskeho Rádu umenia a literatúry (1993), Ceny P.E.N. Clubu za celoživotné dielo (1998), Štátnej ceny za prekladateľské dielo (2001). V r. 2008 získal Cenu ministra zahraničia ČR Gratias agit.

15.

16. 1.

Józsa, Ladislav

16. 1. 1948 Csávoľy, Maďarsko – 12. 12. 1999 Trnava, poch. Sládkovičovo

75. výročie narodenia

športovec

Mal 6 rokov, keď sa prisťahovali do Sládkovičova. Ako 14-ročný hral v miestnom futbalovom dorasteneckom mužstve, potom nasledovalo mužstvo „B“ a „A“. Po základnej vojenskej službe hral v Dukle Praha (Česko), potom v Komárne, v Spišskej Novej Vsi. Od r. 1971 člen košickej Lokomotívy. Futbalový reprezentant Československa. Najlepší prvotrigový strelec – trojnásobný kráľ strelcov. 8-násobný člen olympijského výberu.

16.

17. 1.

Damborák, Florián

7. 3. 1915 Gbely, miestna časť Cunín – 17. 1. 1978 Skalica

45. výročie úmrtia

regionálny historik, múzejný pracovník

Študoval na gymnáziu v Skalici, v Trnave a na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Vyučoval na gymnáziách v Malackách, v Skalici, v Rožňave, v Trnave, na Štátnom kurze pre prípravu pracujúcich na vysoké školy v Modre Harmónii a na Pedagogickej škole v Skalici. V r. 1958 – 1962 pracoval na Semenárskom štátnom majetku v Holíči a v r. 1962 – 1968 v Šaštíne-Strážoch. V r. 1969 nastúpil ako riaditeľ a odborný pracovník do Záhorského múzea v Skalici. Venoval sa kultúrnej práci a spracovaniu regionálnych dejín. Založil Zborník Záhorského múzea. Kultúrnohistorické práce sa týkali Holíča, Skalice a okolia. Spolupracoval na publikácii Tristo rokov skalického gymnázia (1965), redigoval knižku Mokry Háj (1969) a prispel do brožúry František V. Sasinek (1969). V r. 1970 vyšla kniha Holíč, obraz histórie od najstarších čias až po súčasnosť. Uverejnil štúdiu Príspevok k dejinám kníhtlačiarstva na Záhori. Od r. 1971 písal do Maľovaného kraja, kde bol členom redakčnej rady.

17.

Filipová, Anna MUDr.

17. 1. 1948 Čičmany – 27. 1. 2004 Trnava

75. výročie narodenia

lekárka

Absolventka Lekárskej fakulty UK v Bratislave, potom sekundárna lekárka na OÚNZ v Galante a nakoniec od r. 1973 na Okresnej hygienickej stanici v Trnave. Stala sa známou lekárkou na úseku hygieny a epidemiológie starostlivosti o deti a dorast. Poslankyňa mestského zastupiteľstva v r. 1998 – 2002 v Trnave.

18.

18. 1.

Bošňáková, Katarína

rehoľným menom sestra Stanislava

13. 2. 1910 Bučany – 18. 1. 2003 Bangkok, Thajsko

20. výročie úmrtia

misionárka

Maturovala na Učiteľskom ústave sv. Uršule v Trnave, potom odišla do Paríža (Francúzsko) k Uršulínkam Rímskej únie s úmyslom stať sa misionárkou. Tento sen sa jej splnil v r. 1935, keď ju poslali do Thajska. Predtým študovala thajčinu, francúzštinu a angličtinu. V Thajsku v meste Chiangmai pôsobila v r. 1935 – 1961 ako katechéta, učiteľka, vychovávateľka. Najdlhšie však pôsobila v Bangkoku ako učiteľka na súkromnej škole, venovala sa charitatívnej a humanitárnej činnosti. Zriadila a financovala dva domovy pre deti v chudobných oblastiach.

19.

Fleischhacker, Ján JUDr.

20. 3. 1740 Hlohovec – 18. 1. 1803 Mojmirovce

220. výročie úmrtia

právník, pedagóg

Právo študoval pravdepodobne na univerzitách v Trnave a vo Viedni (Rakúsko). Korepetítor viedenského Tereziána, prokurátor na panstve grófa F. Zichyho, v r. 1774 – 1784 profesor právnickej akadémie v Trnave, v r. 1784 – 1800 v Bratislave. Prednášal uhorské súkromné právo a dejiny uhorského práva, o čom publikoval samostatné práce.

20.

26. 1.

Peréni, Imrich PhDr.

tiež Perényi, Imrich

200. výročie úmrtia

1746 Vinné – 26. 1. 1823 Trnava

cirkevný hodnostár, spisovateľ

Študoval filozofiu a teológiu v Trnave, vo Viedni (Rakúsko) a v Ríme (Taliansko). Pôsobil ako ceremoniár biskupa, potom ako farár v Galante. Po r. 1774 postupne kanonik, dekan, prefekt Pázmánea, titulárny biskup, veľprepoš, vikár. Autor katechizmu, modlitebnej knižky a príležitostných básní.

21.

27. 1.

Králíček, Ján

1. 2. 1879 Ružomberok – 27. 1. 1958 Báč

65. výročie úmrtia

cirkevný spisovateľ, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Ružomberku, teológiu na univerzite v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1900 bol príslušníkom jezuitskej rehole v Trnave, misionár v cudzine. Autor náboženskej beletrie s moralistickým zameraním. V r. 1921 – 1942 redaktor časopisu Posol Božského srdca Ježišovho, v r. 1928 – 1948 Katolíckej misie v Trnave.

22.

Krištofik, Ján

27. 1. 1918 Trnava – 22. 9. 1987 Praha, Česko

105. výročie narodenia

vojak, športovec, funkcionár

Ako osemnásťročný vstúpil dobrovoľne do armády ČR. Aktívne sa zúčastnil národnooslobodzovacieho hnutia. V r. 1945 mu bola udelená Československá medaila za chrabrosť prezidentom ČR. Vyštudoval vojenskú akadémiu a stal sa dôstojníkom ČSLA. Bol aktívnym športovcom. Dlhé roky pôsobil ako predseda TJ Slávia Trnava a je spoluzakladateľom TJ Slovesport Trnava. Bol iniciátorom výstavby športového areálu Rybník a Mestskej športovej haly, na ktorej je umiestnená jeho pamätná tabuľa. Za činnosť v telovýchove bol ocenený Verejným uznaním o rozvoj československej telesnej výchovy 1. stupňa a Chalupeckého medailou. V r. 2007 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam a v r. 2017 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam za celoživotnú obetavú prácu pre rozvoj športu v kraji.

23.

29. 1.

Janošovský, Štefan

29. 1. 1853 Piešťany – 14. 11. 1881 Piešťany

170. výročie narodenia

kňaz, náboženský spisovateľ

Študoval na gymnáziu v Trenčíne, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán v Suchej nad Parnou, vo Veľkých Levároch a v Piešťanoch. Autor besedníc a noviel, náboženských článkov v časopisoch Kazateľňa a Kazateľ.

24.

30. 1.

Koniarek, Ján

30. 1. 1878 Voderady – 4. 5. 1952 Trnava

145. výročie narodenia

akademický sochár, zakladateľ moderného slovenského sochárstva

Študoval na Umeleckopriemyselnej škole v Budapešti (Maďarsko). Navštevoval aj umelecké školy v Ríme (Taliansko). Po návrate do Budapešti študoval na tamjšej akadémii u Alojza Štróbla. V r. 1902 – 1904 dokončil svoje štúdiá na akadémii v Mníchove (Nemecko). V r. 1908 – 1914 bol portrétistom kráľovského dvora v Belehrade (Srbsko). Veľká časť jeho diel bola zničená počas 1. sv. vojny. Po r. 1918 sa usadil v Trnave, kde mal i ateliér, tu žil až do svojej smrti. Koniarkova tvorba je poznačená secesnými a impresionistickými vplyvmi prelomu 19. a 20. storočia. Jeho pamätník padlým v 1. sv. vojne v Trnave patrí k najexcelentnejším dielam „rodinizmu“ na Slovensku. V Trnave sa nachádza i súsošie Antona Bernoláka či socha M. R. Štefánika. Vytvoril aj sochu sediaceho básnika Jána Hollého, ktorá je umiestnená v jeho rodnom dome v Borskom Mikuláši. V r. 1938 mu mesto Trnava udelilo čestné občianstvo a v r. 1942 dostal Národnú cenu za svoje celoživotné dielo. Jeho meno nesie Galéria Jána Koniarka v Trnave, kde sa nachádza i časť autorovho diela v stálej expozícii. V r. 2000 bol umelec vyhlásený za Trnavčana 20. storočia.

25.

Očovský, František Augustín

29. 1. 1816 Trnava – 30. 1. 1898 Trnava

125. výročie úmrtia

cirkevný hodnostár, archivár, knihovník

Filozofiu študoval v Trnave a Ostrihome (Maďarsko), teológiu vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako kaplán v Galante. Od r. 1844 archivár a tajomník arcibiskupského vikariátu v Trnave. Od r. 1854 knihovník na arcibiskupskom úrade v Ostrihome, bol poverený usporiadaním cirkevného archívu. V r. 1871 bol vymenovaný za farára, potom titulárneho opáta a prepošta v Trnave. Autor dejín Trnavy a Pezinka. Písal náboženskú literatúru. Príslušník druhej generácie bernolákovcov.

26.

Šoltés, Ladislav prof., MUDr., DrSc., Dr.h.c.

30. 1. 1933 Spišská Nová Ves ☞ 26. 9. 2013

90. výročie narodenia

lekár, profesor, vedec

Autor mnohých patentov a vynálezov v oblasti pediatrie. Zakladateľ medicínskej etiky a bioetiky na Slovensku. Aj jeho zásluhou bola zriadená samostatná Pedagogická fakulta v Ružomberku, ktorá sa stala základom súčasnej Katolíckej univerzity. Ako rektor Trnavskej univerzity sa zaslúžil o zriadenie Právnická fakulta na Trnavskej univerzite a premenovanie Fakulty ošetrovateľstva a sociálnej práce na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, podieľal sa na príprave otvorenia Univerzitného pastoračného a dobrovoľného centra pri TU v Trnave. Ako lekár pôsobil v Keni a na Haiti. V r. 2008 bol ocenený Cenou TTSK.

27.

FEBRUÁR

1. 2.

Hollósyová, Mária

1. 2. 1858 Opoj – 15. 4. 1945 Cífer

165. výročie narodenia

výšivkárka, návrhárka, kresliarka

Pracovala pôvodne ako poštová úradníčka v Križovanoch nad Dudváhom. Preslávila sa ako vedúca cíferskej výšivkárskej školy v r. 1892 – 1918. Popredná umelecká osobnosť s výrazným talentom a kvalitou výšivkárskej práce. Profesionálne zvládala návrhy na monumentálne textilné diela so zložitými ornamentálnymi kompozíciami. Zo zachovaných prác (mnohé sú vo fondoch rímskokatolíckeho kostola v Cíferi) sú najznámejšie: ornát pre ostrihomskú baziliku, časť korunovačného oblečenia pre kráľovnú Zitu, cirkevná zástava v kostole sv. Matúša v Budapešti (Maďarsko), antependium s výjavom poslednej večere. Podľa jej návrhov cíferské vyšívачky pracovali na objednávkach pre uhorský a španielsky dvor, pre belgickú šľachtu. Ocenená mnohými medailami a cenami, napr. v Maďarsku, Anglicku, Taliansku a Francúzsku. V r. 2008 bola ocenená Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

28.

2. 2.

Alkus, Štefan

2. 2. 1918 Cleveland, USA – 2. 9. 1986 Hlohovec

105. výročie narodenia

športovec

V r. 1923 sa vrátil z USA s matkou na Slovensko. Už v mladosti vynikal talentom v behu, hlavne na dlhé vzdialenosti. Svoj prvý maratónsky beh absolvoval ako 18-ročný. Najlepší maratónsky čas 2 hod. 20 minút zabehol na maratón v Prahe (Česko). Zúčastňoval sa aj na košickom Medzinárodnom maratón mieri, ktorý aj raz vyhral. Používal najjednoduchšie tréningové metódy bez odborných znalostí. Od r. 2001 organizuje Mestský klub Slovenského orla v Hlohovci na jeho počesť bežecké preteky Memoriál Štefana Alkusa.

29.

Dugovič, Marián Ing.

2. 2. 1943 Gbely – 13. 5. 2008 Piešťany

80. výročie narodenia

energetik

Maturoval na Jedenásťročnej strednej škole v Trnave. Absolvent Elektrotechnickej fakulty SVŠT v Bratislave. V r. 1966 nastúpil do Tesly Bratislava a o dva roky neskôr pracoval v Atómových elektrárňach Jaslovské Bohunice. Patril medzi zakladajúcu generáciu VÚJE v Trnave, kde pracoval od r. 1977. Počas svojho pôsobenia v tomto ústave zastával rôzne funkcie. V r. 2001 sa stal generálnym riaditeľom VÚJE Trnava. V r. 2003 mu bola udelená Cena ministra školstva SR za vedu a techniku.

30.

Šruteková, Magdaléna

1. 5. 1925 Trnava – 2. 2. 2003 Trnava

20. výročie úmrtia

úradníčka, sprievodkyňa

Maturovala v r. 1945 na Obchodnej akadémii v Trnave a až do dôchodku pracovala u jediného zamestnávateľa v Sedliackej banke a následníckej Štátnej banke československej. Svoje jazykové znalosti využila ako sprievodkyňa Čedoku, ovládala nemecký, maďarský a francúzsky jazyk. Bola literárne činná. Napísala poviedky ako napr. Rýnek, Kavárne, Švimšúla, Kvartír, Pohreb, Korzo, Cestování, a iné.

31.

4. 2.

Lackovič, Otto

5. 4. 1927 Hlohovec – 4. 2. 2008 Praha, Česko

15. výročie úmrtia

herec

V r. 1944 odišiel bojovať do SNP, kde bol ťažko ranený. Po skončení vojny začala jeho herecká kariéra. Pôsobil v Nitre, Michalovciach, Prešove a Žiline. Potom prijal ponuku účinkovať v Divadle satiry v Prahe (Česko) od Jana Wericha. Od r. 1962 účinkoval v Městských divadlech pražských. Účinkoval aj v dabingu. V r. 2008 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK in memoriam.

32.

Richter, Jindřich

4. 2. 1923 Liesková pri Ružomberku – 29. 3. 2005 Trnava

100. výročie narodenia

pedagóg

Po absolvovaní Konzervatória v Bratislave pôsobil na ZUŠ Mikuláša Schneidra-Trnavského v Trnave. Vyučoval hru na akordeón. Založil a viedol akordeónový súbor, s ktorým na súťaži v Prahe (Česko) v r. 1962 získal 1. miesto. Do r. 1977 zástupca riaditeľa, do r. 1983 riaditeľ ZUŠ v Trnave.

33.

6. 2.

Dusík, Ján

6. 2. 1913 Boleráz – 18. 4. 1992 Kostarika

110. výročie narodenia

kňaz

Študoval na gymnáziu v Trnave, odkiaľ prešiel do saleziánskeho stredoškolského ústavu a potom vstúpil do saleziánskej rehoľnej spoločnosti. V októbri 1931 ho poslali predstavení do San Salvadora, kde pokračoval v štúdiu filozofie. Teológiu začal študovať v r. 1936 na Gregoriánskej univerzite v Ríme (Taliansko). V r. 1939 bol vysvätený za kňaza. V r. 1941 odišiel do Panamy, kde ťažko ochorel a určitý čas sa zotavoval v sanatóriu v Kostarike. Ďalším pôsobiskom bol San Salvador. Po piatich rokoch sa vrátil do Kostariky, účinkoval na viacerých miestach ako kaplán.

34.

Mikulka, Vojtech Mons., ThDr.

22. 2. 1926 Bíňovce – 6. 2. 2008 Cífer, poch. Bíňovce

15. výročie úmrtia

kňaz, prodekan

Po absolvovaní gymnázia v Trnave pokračoval v štúdiu na teologickej fakulte v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený v r. 1950 biskupom Lazíkom. Ako farár začal pôsobiť v Bratislave Prievoze v r. 1960. V r. 1964 – 1967 bol špirituálom v kňazskom seminári v Bratislave. Od r. 1970 bol farárom v Sokolovciach. Zároveň bol od januára 1990 docentom na bohosloveckej fakulte v Bratislave, kde bol aj prodekanom. Aktívne sa venoval duchovnému formovaniu rehoľných sestier, pôsobil v reholi Kongregácie Notre Dame v Novákoch.

35.

7. 2.

Ondroš, Martin

7. 2. 1908 Habovka – 5. 4. 1984 Trnava, poch. Suchá nad Parnou

115. výročie narodenia

kňaz, dekan

Gymnázium študoval v Košiciach, po maturite vstúpil do seminára v Trnave. Už ako bohoslovec odišiel študovať do Ríma (Taliansko) na filozoficko-teologické štúdiá, kde bol promován za doktora filozofie. Za kňaza bol vysvätený v Trnave (1935). Pôsobil vo Veľkých Kostoľanoch, v Hlohovci a na biskupstve v Trnave ako ceremoniár, archivár a neskôr ako tajomník biskupa dr. Pavla Jantauscha. V r. 1947 prišiel do Suchej nad Parnou, pokračoval v štúdiu na Teologickej fakulte v Bratislave, kde promoval za doktora teológie. V Suchej nad Parnou pôsobil až do svojej smrti ako dobrý farár, ktorý ľudí spájajal, nezištne pomáhal a bol vzorom pre mnohých.

36.

8. 2.

Filípek, Jozef

14. 8. 1919 Brno, Česko – 8. 2. 2008 Trnava

15. výročie úmrtia

hudobník, profesionálny fotograf

Po ukončení základného vzdelania bol učňom vo vtedajších Coburgových závodoch v Trnave. Mal vzťah k hudbe. Študoval na Štátnom konzervatóriu v Bratislave hru na trúbku a akordeón. Stal sa

hudobníkom z povolania. V bratislavskom rozhlase viedol havajskú a rytmickú skupinu s názvom Tango orchester Jozefa Filípka. Po r. 1954 sa stal kapelníkom v trnavskom orchestri. Medzitým pôsobil ako hudobný pedagóg na školách v Bratislave, Trenčíne, Trnave. Popri hudbe sa venoval i fotografovaniu. Jeho snímky získali viacero vyznamenaní. Bol autorom kalendárov a fotografií v publikácii Sprievodca po trnavských cintorínoch I. a II. diel, ako aj spoluautorom obrazovej časti niektorých kníh vydaných v Trnave a aj o Trnavskom kraji. Za rozvoj hudobného života a tvorivý prínos k fotografickej dokumentácii mesta dostal v r. 1999 Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

37.

Krištofik, Pavol

8. 2. 1933 Trnava ☞ 6. 4. 2014 Trnava

90. výročie narodenia

atletický funkcionár

Vyštudovaný pedagóg. V r. 1971 bol zvolený za predsedu atletického oddielu TJ Slávia Trnava. Dlhé roky pracoval nielen ako rozhodca, ale aj ako predseda klasifikačnej komisie VAZ SÚV ČSZTV, zaviedol napr. pravidlá pre uznávanie slovenských rekordov, podieľal sa na zavedení registrácie atlétov, zostavoval štatistické tabuľky. Medzinárodný olympijský výbor v r. 2002 ocenil diplomom jeho prácu v oblasti športu. V r. 2010 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK.

38.

Wetzler, Alfréd

pseud. Jozef Lánik

10. 5. 1918 Trnava – 8. 2. 1988 Bratislava

35. výročie úmrtia

spisovateľ, publicista

Autor autobiografického románu o svojom úteku z koncentračného tábora. Pracoval ako robotník. V r. 1941 bol za sabotáž v tehelni zatknutý. V r. 1942 – 1944 bol väznený v koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau (Poľsko), odkiaľ sa mu 7. apríla 1944 podarilo utiecť spoločne s Rudolfom Vrbom. O hrôzach informovali židovských predstaviteľov v Žiline, kde spísali 32-stranovú výpoveď, ktorá sa stala známa ako Wetzlerova a Vrbova správa. V r. 1945 vydal brožúru Oswienčim, hrobka štyroch miliónov ľudí. Napísal ju dokumentárne a faktograficky, čo len zvýšilo jej presvedčivosť. Po skončení 2. sv. vojny pracoval ako redaktor a robotník. Počas svojho života sa nedočkal žiadneho uznania. Až v r. 1997 mu prezident SR udelil Rad E. Štúra II. triedy in memoriam. V r. 2006 mu v Trnave odhalili pri synagóge pamätnú tabuľu. V r. 2007 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava spolu s Rudolfom Vrbom in memoriam za humánný prístup k životu a lásku k blížnemu prejavenu aj v najťažších životných chvíľach. Prezident SR mu udelil štátne vyznamenanie Kríž M. R. Štefánika I. triedy in memoriam za účasť v protinacistickom odboji s nasadením vlastného života. V r. 2008 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

39.

10. 2.

Pavetiš, Eudovít Mons.

15. 8. 1886 Zillingtal, Rakúsko – 10. 2. 1963 Cífer

60. výročie úmrtia

kňaz

Väčšiu časť svojho života prežil na Slovensku. Po vysviacke v r. 1909 začal pôsobiť v Hontianskych Trst'anoch, potom ako kaplán v Piešťanoch a napokon v Cíferi, kam prišiel v júni 1918. Počas vyše 44-ročného pôsobenia okrem pastoračnej činnosti sa venoval práci v jestvujúcich náboženských spolkoch

a angažoval sa i pri kultúrno-spoločenskom dianí v obci. Vrcholom jeho snaženia bolo postavenie 8-triednej rímskokatolíckej školy a nového kostola sv. Michala. Za jeho pastoračnú činnosť mu bol udelený čestný titul assesor a v r. 1942 dostal hodnosť pápežský komorník. O rok neskôr bol menovaný za cirkevného poradcu – konzultanta v cirkevnej rade. Čestný občan obce Cífer in memoriam, najvýraznejšia osobnosť obce 20. storočia.

40.

11. 2.

Bernadič, Anton

11. 2. 1918 Križovany nad Dudváhom – 30. 11. 2007 Modra

105. výročie narodenia

amatérsky herec, dramatik

V období stredoškolských štúdií hrával ako ochotnícky herec. Pracoval na colnici v Žiline. Popri práci sa venoval herectvu, režisérstvu i vytvoreniu nových divadelných hier. Nacvičoval najmä hry od Hollého, Timravy, Tyla, Gogoľa, Palárika a vlastnú tvorbu. Jeho prvá celovečerná hra Stratený život mala premiéru v r. 1955. Publikoval celý rad osvetových článkov.

41.

Lukačovič, Štefan Ing. arch.

11. 2. 1913 Trnava – 5. 5. 2001 Bratislava

110. výročie narodenia

architekt, vysokoškolský pedagóg

Absolvoval Fakultu architektúry na Českej vysokej škole technickej v Brne (Česko). Po skončení štúdia pracoval v projektovej kancelárii Emila Belluša. Jeho tvorivý potenciál sa naplno rozvinul v spolupráci s Eugenom Kramárom, čo dokazujú diela ako Národná banka, Divadlo P. O. Hviezdoslava v Bratislave, a pod. V r. 1957 založil ateliér KAA, ktorý bol predchodcom Stavoprojektu. Pre Trnavu projektoval viacero stavieb, napr. štadión, budovu Hlavnej pošty, rekonštrukciu divadla J. Palárika. Pôsobil ako pedagóg, predseda Spolku slovenských architektov, zakladajúci člen časopisu Projekt. V r. 1999 bol ocenený za celoživotné dielo v oblasti architektúry Cenou mesta Trnava. V r. 2013 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

42.

11. 2.

Štibrányi, Ján doc., Ing. arch., CSc.

11. 2. 1953 Križovany nad Dudváhom – 1. 3. 1996 Budmerice

70. výročie narodenia

vysokoškolský pedagóg, architekt

Významný slovenský architekt. Pracovník Katedry teórie a dejín architektúry SVŠT v Bratislave, prodekan pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky na Fakulte architektúry STU v Bratislave (1992 – 1994). Tragicky zahynul pri autohavárii.

43.

12. 2.

Alszeghy, Zsolt prof., PhDr., CSc.

12. 2. 1888 Trnava – 14. 1. 1970 Budapešť, Maďarsko

135. výročie narodenia

literárny historik, estetik, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave a na Filozofickej fakulte univerzity v Budapešti. Od r. 1935 profesor dejín literatúry na tejto fakulte, prednášal aj na vysokej škole umeleckého priemyslu. Venoval sa najmä štúdiu maďarsky písaných literárnych pamiatok. Autor monografií, učebníc maďarského jazyka a literatúry, štylistiky, čítaniek.

44.

Havlík, Ján

12. 2. 1928 Dubovce – 7. 12. 1965 Skalica

95. výročie narodenia

rehoľník

V r. 1943 žiak apoštolskej školy Misijnej spoločnosti sv. Vincenta z Pauly v Banskej Bystrici, neskôr v Trnave. Maturoval v r. 1949, v r. 1950 bol spolu s ostatnými novicmi násilne odvezený do obce Kostolná. Nasledovali nútené práce pri stavbe Priehrady mládeže v Nosiciach, kde zotrval do augusta 1950. Dňa 29. októbra 1951 bol zatknutý. V r. 1953 bol v Nitre odsúdený za vlastizrady na 10 rokov väzenia. Bol prevezený do pracovného tábora Rovnost u Jáchymova (Česko), kde pracoval v uránových baniach. V r. 1958 bol obžalovaný druhýkrát, bol vo vyšetrovacej väzbe v Prahe - Ruzyni (Česko). V r. 1960 bol prevezený do väzenskej nemocnice vo Valdiciach (Česko), neskôr do Ilavy. V r. 1962 bol prepustený na slobodu. Kruté podmienky vo väzení pri práci v uránových baniach mu zničili zdravie. V júni 2013 sa začal proces jeho blahorečenia.

45.

Moller, Eduard

12. 2. 1853 Trnava – 12. 4. 1882 Šoproň, Maďarsko

170. výročie narodenia

literárny teoretik, učiteľ

Študoval na gymnáziu v Trnave, filozofiu v Pešti (Maďarsko). Pôsobil ako učiteľ na vyššej reálnej škole v Budapešti (Maďarsko), neskôr na mestskej reálnej škole v Šoproni (Maďarsko). Redigoval denník Sopron, mesačník Külföld (Zahraničie), časopis Sopronvidéki Lapok (Šopronské listy). V Šoproni založil a viedol literárno-umelecký spolok. Autor literárno-historických a estetických štúdií a článkov.

46.

15. 2.

Opluštil, Pavol MVDr.

27. 11. 1895 Košolná – 15. 2. 1978 Trnava

45. výročie úmrtia

veterinár, verejný činiteľ

Pôsobil v Bratislave, po r. 1953 v Trnave. Venoval sa organizácii veterinárnej služby. V r. 1939 – 1945 bol poslancom a predsedom snemu Slovenskej republiky.

47.

19. 2.

Buday, Jozef

19. 2. 1813 Hronec – 5. 1. 1892 Ostrihom, Maďarsko

210. výročie narodenia

cirkevný hodnostár, spisovateľ

Filozofiu a teológiu študoval v Trnave. Pôsobil ako subsidiarius v Mariánkach, Želiezovciach, v Budíne (Maďarsko), vo Vrábľoch, ako administrátor v r. 1854 – 1855 v Pustých Úľanoch, farár v Hájskom, administrátor v Trnave. Písal latinské verše.

48.

20. 2.

Šaško, Martin

28. 4. 1807 Brezová pod Bradlom – 20. 2. 1893 Brezová pod Bradlom

130. výročie úmrtia

organár

Za stolára sa vyučil v Skalici. Svojho majstra prekvapil vyrobením drevených hodín a malého organčka. Na odporúčenie Brezovčana Martina Šepláka odišiel zdokonaľiť sa v organárskom umení do Brna (Česko) k majstrovi Franzovi Harbichovi, kde strávil 3 roky. Pôsobil v rodisku, kde vo svojej dielni vchoval výborných organárov. Okrem výroby sa venoval aj oprave a prestavbe organov. Organy postavil asi v stovke evanjelických aj rímskokatolíckych kostolov: Dobrá Voda (1837 – jeho druhý organ), Skalica, Jaslovské Bohunice (1841 – najstaršie Šaškovo dielo dodnes zachované v pôvodnej podobe), Jablonica, Horné Saliby, Vrbovce, Hlboké, Modra, Veľké Leváre, Sládkovičovo (1867), Myjava (1870 – s 25 registrami to bol najväčší organ na Slovensku), Trnava (Katedrála sv. Jána Krstiteľa), Békešská Čaba (Maďarsko) (1872 – so synom Martinom v reformovanom kalvínskom kostole; bolo to ich najväčšie dielo: mal 32 registrov a 8 pomocných), Stará Turá, Vrbové, Necpaly (1876), Bratislava (Malý ev. kostol – 1878); na Košariská, Dolné Saliby, Nitrianska Streda a inde.

49.

23. 2.

Šindelár, Alexander

23. 2. 1888 Čeklís (dnešné Bernolákovo) – 2. 11. 1947 Piešťany

135. výročie narodenia

kňaz, komunálny politik

V r. 1930 sa stal farárom v Piešťanoch a od r. 1931 do r. 1938 vykonával aj funkciu starostu mesta. V novembri 1936 bol povýšený z farára na dekana. Medzi jeho najväčšie zásluhy v dobe hospodárskej krízy patrí zriadenie verejnej sprostredkovateľne práce, organizovanie zbierok potravín a šatstva pre najchudobnejších, ale najmä budovanie infraštruktúry Piešťan. Za jeho pôsobenia bol postavený napr. Krajinský most, Poštový a telegrafný úrad a okresný úrad. Pokračovalo sa vo výstavbe vodovodu, kanalizácie telefónnych a elektrických prípojk. Bol okresným predsedom vládnej Hlinkovej slovenskej ľudovej strany a prvým podpredsedom Matice slovenskej. Bol zastrelený na fare v Piešťanoch. Jeho tragickú smrť si pripomína pamätná tabuľa z r. 1993 umiestnená na budove farského úradu v Piešťanoch.

50.

Štefanovičová, Elena

14. 2. 1922 Hlohovec – 23. 2. 2003 Nitra

20. výročie úmrtia

spisovateľka, pedagogička

V r. 1941 ukončila štúdium na Učiteľskom ústave v Nitre a pracovala dva roky ako učiteľka v Hlohovci. Od r. 1957 pracovala ako vychovávateľka v ZŠ v Hlohovci. Za prózu Rástli bez mamy získala Cenu Fraňa Kráľa. Po vydaní knihy Tajná štvorka (1963) sa venovala najmä tvorbe poézie, ktorú publikovala v detských periodikách Slniečko a Zornička. Jej najznámejším literárnym dielom bola kniha Priateľ mäkčeň, kamarátka bodka, do ktorej prispela svojimi básňami.

51.

24. 2.

Izakovič, Alexej ThDr., PhDr., Mons.

24. 2. 1908 Borová – 30. 10. 1995 Bratislava

115. výročie narodenia

kňaz

V Trnave pôsobil v r. 1938 – 1944 ako kaplán a profesor náboženstva na gymnáziu a obchodnej akadémii. Od decembra 1938 redigoval Trnavské noviny, z jeho iniciatívy sa vydával dvojtýždenník Trnavská rodina. V r. 1941 odišiel na východný front, kde sa prihlásil ako náhrada za povolaného otca štyroch detí. Pôsobil ako vojenský duchovný v technickej brigáde v Taliansku. V r. 1947 bol 18 mesiacov vo väzení, neskôr dočasne prepustený. Ako kaplán v Skalici v r. 1950 bol znova zaistený a odsúdený. Po návrate z väzenia pracoval vo výrobe, neskôr neplatený správca fary v Dolných Voderadoch a Vištuku. Iniciátor postavenia pomníka Antonovi Bernolákovi v Nových Zámkoch a Štefanovi Mikušovi v Trnave. Pastoračný kňaz živého sociálneho cítenia. Od r. 2013 Čestný občan mesta Trnava in memoriam.

52.

Nemec, Jozef doc.

24. 2. 1933 Bučany – 6. 3. 2000 Praha, Česko

90. výročie narodenia

akademický maliar, grafik

Už od malička sa prejavoval jeho výtvarný talent. Začal študovať na Vyššej škole umeleckého priemyslu v Prahe u prof. Vodrážku (1947 – 1953), potom na AVU na oddelení u prof. Sychru, Holého, Rabasa, Švabinského. Viaceré návrhy monumentálneho charakteru realizoval na rôznych stavebných celkoch, napr. výzdoba kultúrneho domu vo Štvrtku na Ostrove a v Šamoríne, mozaika na budove internátu Poľnohospodárskej univerzity v Nitre, výzdoba nemocnice v Čadci a Trebišove a inde. Ako grafik vytvoril rozsiahly cyklus monotypov. Absolvoval viacero študijných ciest po Francúzsku, Taliansku, bývalej Juhoslávii, bývalom ZSSR, Bulharsku. Po r. 1968 pracoval v ústraní vo Vojenskom historickom ústave v Prahe. Po nežnej revolúcii v r. 1989 pôsobil krátko ako docent na AVU v Prahe. Svoje práce prezentoval na mnohých výstavách. V r. 2008 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

53.

Reich, Jacob Koppel

24. 2. 1838 Vrbové – 22. 9. 1929 Budapešť, Maďarsko

185. výročie narodenia

rabín

Po štúdiách od r. 1860 rabín v Sobotišti, od r. 1872 vo Vrbovom, od r. 1890 rabín, neskôr hlavný rabín v Budapešti. Reprezentant ortodoxných náboženských obcí.

54.

Turčány, Viliam Dr.h.c. PhDr., CSc.

24. 2. 1928 Suchá nad Parnou – 9. 5. 2021 Šelpice

95. výročie narodenia

básnik, literárny vedec, prekladateľ, pedagóg

Na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave vyštudoval slovenčinu a francúzštinu. Po absolvovaní vysokej školy pracoval v Ústave dejín slovenskej literatúry SAV. Pôsobil ako lektor slovenského a českého jazyka na univerzite v Neapole. Po návrate pracoval ako vedecký pracovník Literárnovedného ústavu Slovenskej akadémie vied. Do slovenskej literatúry sa zapísal nielen ako autor

viacerých básnických zbierok, kde sa prejavila jeho verbálna hravosť a rýmotvorná vynachádzavosť, ale aj ako literárny vedec a prekladateľ. Nezabudnuteľný je jeho preklad, spoločne s Jozefom Felixom, Danteho Božskej komédie, čím potvrdil rovnocenné postavenie slovenského jazyka v svetovej kultúre. Slovenskému čitateľovi sprostredkoval aj preklady skvostov antickej literatúry. Pozornosť venoval aj na najstaršej slovenskej a slovanskej literárnej pamiatke. Prebásnením Proglasu do modernej slovenčiny dokázal, že Slováci patrili medzi najkultúrnejšie národy modernej kresťanskej Európy už v 9. storočí. Je nositeľom štátneho vyznamenania Pribinov kríž I. triedy za prínos v literárnej vede a prekladateľstve. Ocenenie bolo udelené za celoživotný prínos v oblasti literatúry a prekladateľstva. V r. 2007 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK, v r. 2015 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK – Rok Ľudovíta Štúra a v r. 2016 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK.

55.

25. 2.

Hečko, Ján

8. 2. 1910 Horné Orešany – 25. 2. 1983 Martin

40. výročie úmrtia

herec

Pôsobil v Dedinskom divadle v Trnave, od r. 1950 svoje herecké skúsenosti uplatnil aj na martinskom javisku v Divadle SNP v mnohých postavách. Bol podpredsedom športového klubu ŠK Horné Orešany.

56.

28. 2.

Mička, Ján

28. 2. 1943 Trnava – 5. 11. 2020 Trnava

80. výročie narodenia

Filatelista

Po absolvovaní Pedagogickej fakulty v Trnave pracoval ako učiteľ na základnej škole, neskôr sa stal školským inšpektorom a zostal ním až do odchodu do dôchodku v roku 2008. Pôsobil na Odbore školstva Okresného národného výboru v Trnave, ako vedúci oddelenia správy a riadenia škôl na Školskej správe a nakoniec ako vedúci oddelenia Školského inšpekčného centra Trnava. Popularizoval Trnavu cez rôzne filatelistické iniciatívy – poštové známky či prezentácie poštových pečiatok. Bol predsedom klubu filatelistov Trnavia. Za tieto aktivity dostal niekoľko ocenení. V r. 2009 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK, v r. 2013 dostal Pamätnú medailu TTSK - Cyril a Metod 1150. výročie príchodu vierozvestcov a v r. 2015 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK – Rok Ľudovíta Štúra.

57.

MAREC

1. 3.

Varečka, Oto

24. 7. 1921 Cífer – 1. 3. 1973 Jur pri Bratislave

50. výročie úmrtia

divadelný a rozhlasový režisér

Už v mladosti bol aktívny ako recitátor, neskôr ako amatérsky herec a režisér Dramatického krúžku Janka Palárika. V r. 1943 pod pseudonymom Ján Cíferický napísal divadelnú hru Brázdy. Vyštudoval herectvo na VŠMU, v r. 1949 absolvoval diaľkové štúdium v odbore réžia. V rozhlase režíroval detské hry, neskôr aj rozhlasové hry svetových dramatikov.

58.

2. 3.

Dobronocký, Juraj

tiež Dobronoki, Dobronoky

2. 3. 1588 Lendava, Slovinsko – 26. 5. 1649 Trnava

435. výročie narodenia

cirkevný historik, rektor

Filozofiu a teológiu študoval v Štajerskom Hradci (Rakúsko) a v Ríme (Taliansko). Pôsobil na univerzite v Štajerskom Hradci, Záhrebe (Chorvátsko), Rábe (teraz Győr, Maďarsko). Bol jedným z hlavných spolupracovníkov Petra Pázmáňa pri zakladaní Trnavskej univerzity. Stal sa jej prvým rektorom. Bol poverený organizovaním prác na stavbe Univerzitného kostola v Trnave. O svojom pôsobení v Trnave si viedol denník, jeho práce o dejinách v Uhorsku a Sedmohradsku zostali v rukopise.

59.

3. 3.

Horváth, Peter RNDr.

30. 3. 1943 Trnava – 8. 1. 2021 Trnava

80. výročie narodenia

historik, muzeológ, publicista

Po absolvovaní Filozofickej fakulty a Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave nastúpil do Západoslovenského múzea ako historik, neskôr pracoval na Ministerstve kultúry SR ako generálny riaditeľ sekcie umenia, ako vedúci odboru múzeí a galérií, vo funkcii ministerského radcu a hlavného radcu. Vydal viacero samostatných publikácií a štúdií o Trnave, tvorca projektu Trnavských dní. Držiteľ viacerých ocenení, v r. 2008 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK, v r. 2013 dostal Cenu TTSK, v r. 2014 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava.

60.

Krasko, Ivan

vl. menom Botto, Ján

pseud. Janko Cigáň, K. B. študent, J. Cigáň, Bohdana J. Potokinová, Janko C.

12. 7. 1876 Lukovištia – 3. 3. 1958 Bratislava

65. výročie úmrtia

básnik, prozaik, prekladateľ

Študoval chemické inžinierstvo na ČVUT v Prahe (Česko). Od r. 1905 začal intenzívnejšie publikovať. Prvú básnickú zbierku *Nox et solitudo* vydal v r. 1909. V r. 1912 vyšla jeho druhá a posledná zbierka básní *Verše*. Univerzálnosť autorovej poézie sa prejavuje okrem iného v tom, že sa v nej stretávame s prvkami rozličných náboženstiev, pričom základ tvorí cirkevne neohraničená kresťanská paradigma. Svojím psychologizmom, problematikou a typom hrdinu sú Kraskovej lyrike blízke jeho prózy, ktoré majú postrealistický, novoromantický charakter. Pôsobil v Kloboukoch, Slanom (Česko), Bratislave a od r. 1943 v Piešťanoch. Bol vedúcou osobnosťou generácie básnickej moderny na Slovensku. Jeho básne boli preložené do mnohých jazykov. V r. 1946 mu udelili titul národný umelec.

61.

4. 3.

Cintula, Vít'azoslav PhDr.

4. 3. 1848 Borský Mikuláš – 22. 3. 1911 Praha, Česko

175. výročie narodenia

historik, kartograf, pedagóg

Navštevoval gymnázium v Trnave, v Ostrihome (Maďarsko), kde i maturoval. Študoval na univerzitách vo Viedni (Rakúsko) a v Prahe. Vyučoval ako stredoškolský profesor v Pardubiciach, Litomyšli, Přerove, Havlíčkovom Brode (Česko) a v Prahe. Podporoval slovenských študentov na českých školách. Národnostnej otázke, osobitne postaveniu Slovákov v Uhorsku, venoval pozornosť aj v publicistickej činnosti. Písal krátke historické a etnografické príspevky v novinách a časopisoch, je autorom národopisnej mapy Slovenska, Francúzska, Rakúsko-Uhorska a balkánskych krajín v Ottovom zemepisnom atlase. Zakladajúci člen Českej spoločnosti zeměvednej, člen jej komisie pre vydávanie Ottovho zemepisného atlasu, v r. 1904 – 1907 jej knihovník, od r. 1905 člen výboru, r. 1906 podpredseda.

62.

8. 3.

Belluš, Daniel prof., Ing., PhD.

8. 3. 1938 Trnava – 18. 9. 2011 Švajčiarsko

85. výročie narodenia

chemik

Po absolvovaní Gymnázia Jána Hollého v Trnave vyštudoval STU v Bratislave. Chvíľu pracoval v Chemických závodoch Wilhelma Piecka v Novákoch. V r. 1961 – 1967 pôsobil v Ústave polymérov SAV v Bratislave, kde od r. 1965 viedol výskumný tím zaoberajúci sa fotoreaktívnymi polymérmi. Od r. 1969 do r. 1996 pracoval vo firme Ciba-Geigy vo švajčiarskom meste Bazilej ako vedúci výskumu a od r. 1980 až do r. 1999 prednášal ako externý profesor na Univerzite vo Fribourgu (Švajčiarsko) a zároveň ako hosťujúci profesor na viacerých univerzitách v Európe, USA a v Japonsku. Bol zakladateľom a majiteľom firmy BSI (Bellus Science and Innovation, International Consulting). Prispieval k propagácii Trnavy a Trnavskej univerzity v zahraničí. Za vynikajúce vedecké výsledky v chémii mu rodisko udelilo za rok 2008 Cenu mesta Trnava. Prezident SR mu udelil v r. 2010 štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj vedy a za šírenie dobrého mena SR v zahraničí.

63.

Mihalovič, Vincent doc., ThDr.

8. 3. 1923 Šamorín – 10. 1. 1981 Modra, poch. Pezinok

100. výročie narodenia

teológ, pedagóg

Gymnázium absolvoval v Trnave a teológiu na Bohosloveckej fakulte UK v Bratislave a Bohosloveckej fakulte KU v Prahe (Česko). Kaplánoval v Nových Košariskách, Šuranoch, Jure pri Bratislave, správca fary v Litave, Šaštíne-Strážoch, Bratislave-Dúbravke, Dolnom Piale, Slovenskom Grobe a Modre. Zároveň bol odborným asistentom a neskôr docentom latinčiny a gréčtiny na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave. Autor učebných textov pre bohoslovecké fakulty, článkov do náboženských periodík.

64.

9. 3.

Šándorfi, Ferdinand

tiež Sándorfi, Ferdinand

9. 3. 1863 Bošáca – 2. 2. 1921 Dolný Lopašov

160. výročie narodenia

vlastivedný pracovník, publicista, kňaz

Študoval na gymnáziách v Trenčíne a Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Ako kňaz pôsobil v Stupave, Smoleniciach a od r. 1901 v Dolnom Lopašove. Ako historik sa venoval predovšetkým štúdiu pamiatok v miestach, kde pôsobil. Publikoval celý rad článkov väčšinou v maďarských časopisoch.

65.

10. 3.

Stodola, Ivan MUDr., doc.

10. 3. 1888 Liptovský Mikuláš – 26. 3. 1977 Piešťany, poch. Bratislava

135. výročie narodenia

dramatik, spisovateľ, lekár

Medicínu študoval v Berlíne (Nemecko) a v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil v Liptovskom Mikuláši, v Bratislave, v Prahe (Česko), v Štátnom zdravotnom ústave v Bratislave. Od r. 1954 žil v Piešťanoch. Autor spoločenských komédií, drám a historických hier, napr. Jožko Púčik a jeho kariéra, Čaj u pána senátora, Bačova žena, Kráľ Svätopluk.

66.

11. 3.

Balogh, Jozef

11. 6. 1896 Tekovský Hrádok – 11. 3. 1963 Trnava

60. výročie úmrtia

akademický maliar

Základy maľovania si osvojil u Dominika Skuteckého v Banskej Bystrici. Študoval na AVU v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1929 pôsobil v Trnave. Maľoval hlavne podobizne a zátišia. V r. 1948 bol spoluzakladateľom, neskôr čestným predsedom Robotníckeho výtvarného krúžku. Organizátor kultúrneho a umeleckého života v Trnave. Otec akademického maliara Júliusa Balogha.

67.

12. 3.

Kopecký, Anton MUDr.

12. 3. 1928 Senec – 17. 2. 1981 Trnava

95. výročie narodenia

lekár, športovec

Pôsobil ako obvodný lekár v Modranke a v Trnave vo Vozovke. Bol všestranným atlétom a okrem šprintov skákal do diaľky a bol oporou kolektívu aj vo vrhačských disciplínach. Venoval sa aj hádzanej a ako reprezentant hral i na Majstrovstvách sveta v hádzanej mužov v r. 1954 v Štokholme (Švédsko), kde Československo získalo bronzovú medailu. Patril do najúspešnejšieho prvého družstva profesora Františka Gažu, ktoré vyhralo v Brne (Česko) v r. 1947 Strieborný veniec Lidových novín. Neskôr patril k oporám majstrovských kolektívov v hádzanej a basketbale v Spartaku a v Slávii v Trnave.

68.

14. 3.

Baláž, Jozef

14. 3. 1923 Hlohovec – 6. 7. 2006 Bratislava

100. výročie narodenia

akademický maliar

Študoval na oddelení kreslenia a maľovania VŠVU v Bratislave a na AVU v Sofii (Bulharsko). Patril medzi špičkových slovenských grafikov a ilustrátorov, tvoril tapisérie, artprotisy a monumentálnu

nástennú mozaiku. Patril medzi priekopníkov slovenskej známkovej tvorby. Medzi jeho prvotiny patria výtvarne pôsobivé známky z emisie 10. výročie TANAP-u. Bol členom tvorivých skupín Život a Club grafikov. V r. 1977 bol ocenený titulom zaslúžilý umelec. V r. 2001 získal štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy. Dlhé roky žil a tvoril v Pezinku.

69.

16. 3.

Šošoka, Jozef „Dodo“

16. 3. 1943 Hronské Kosihy – 21. 11. 2008 Piešťany

80. výročie narodenia

džezový hudobník, bubeník, perkusionista

Vyštudoval Pedagogickú fakultu v Nitre a v r. 1988 Berklee College of Music v Bostone (USA). Patril medzi najznámejších slovenských džezmenov, bol zakladateľom Slovenského džezového kvarteta. Organizoval medzinárodné projekty a spolupracoval s veľkým množstvom významných osobností džezu. Vychádzal z hard bopového štýlu, ktorý transformoval do osobitého prejavu. Spájal v ňom rôzne exotické vplyvy – africkej hudby a Blízkeho východu. V kontexte slovenského džezu sa mu podarilo vytvoriť osobitý spôsob hry na nástroji, ktorý bol ocenený aj v zahraničí a konfrontovaný na koncertoch s významnými hudobníkmi z rôznych krajín sveta. Nositeľ americkej ceny Leo Danihelsa za hudbu, SHF mu udelil cenu za celoživotné dielo, propagáciu džezu doma i v zahraničí a za vernosť džezu. V r. 2008 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

70.

17. 3.

Chovanec, Štefan

23. 7. 1840 Bohdanovce nad Trnavou – 17. 3. 1878

145. výročie úmrtia

kňaz

Podporoval a širil slovenskú tlač. Autor početných článkov v časopise Cyril a Metod, bol spoluzakladateľom Matice slovenskej, gymnázia v Kláštore pod Znievom a členom výboru Spolku sv. Vojtecha.

71.

18. 3.

Marek, Jozef prof., MVDr.

18. 3. 1868 Horná Streda nad Váhom – 7. 9. 1952 Budapešť, Maďarsko

155. výročie narodenia

veterinár

Absolvoval trnavské gymnázium v r. 1888. Bol univerzitným profesorom a vedúcim Katedry vnútorných chorôb hospodárskych zvierat v Budapešti, členom Maďarskej akadémie vied, čestným doktorom šiestich európskych vysokých škôl a univerzít, nositeľom Uhorského záslužného kríža II. stupňa, Čestného kríža radu Františka Jozefa (1916), Občianskeho záslužného vojnového kríža a Záslužného kríža (1936). Jeho kniha *Spezielle Pathologie und Therapie der Haustiere*, ktorú napísal v spolupráci s ďalším Slovákom F. Hutyrom, vyšla v prekladoch v Taliansku, Rusku, USA, Anglicku, Španielsku, Turecku, Srbsku, Poľsku, Číne, vo Fínsku a na Slovensku. V r. 2009 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

72.

19. 3.

Škultéty, Michal

1774 na Záhorí – 19. 3. 1848 Trnava

175. výročie úmrtia

kňaz

Pôsobil vo Vrbovom. Zaslúžil sa o výstavbu slávnej veže vo Vrbovom i kaplnky sv. Rócha. Mal bohatú knižnicu, požičiaval knihy. Hovoril a kázal bernolákovčinou. Od r. 1844 žil v Trnave.

73.

21. 3.

Hučko, Ján

8. 7. 1910 Sereď – 21. 3. 1973 Bratislava

50. výročie úmrtia

akademický sochár

Študoval na Štátnej priemyselnej škole sochársko--kamenárskej v Hořiciach (Česko), v r. 1933 – 1937 na AVU v Prahe (Česko), v r. 1937 – 1938 na AVU v Paríži (Francúzsko). Pôsobil ako profesor kreslenia na gymnáziu v Trnave a Bratislave. Potom sa výlučne venoval sochárskej tvorbe. Významné miesto v jeho tvorbe zaberá aj portrét, neskôr sa orientoval na monumentálnu plastiku (pomníky SNP v Kľaku, Detve, Uľanke). Zúčastňoval sa na kolektívnych výstavách doma i v zahraničí. V odbore sochárstva je známy návrh na pomník Antona Bernoláka a portrét M. Schneidera Trnavského.

74.

Látka, Rudolf

tiež Látka-Košinár, Rudolf

21. 3. 1913 Piešťany – 14. 2. 1980 Martin

110. výročie narodenia

herec, režisér

Pracoval ako živnostník v Novom Meste nad Váhom. Hrával v ochotníckom súbore v Piešťanoch a Divadelnom krúžku J. Hollého v Novom Meste nad Váhom. Do profesionálneho divadla bol angažovaný na základe svojej dlhoročnej ochotníckej činnosti. V r. 1944 – 1951 bol hercom Slovenského komorného divadla v Martine. V r. 1951 – 1953 bol režisérom a umeleckým šéfom Krajského divadla v Nitre. Do Martina sa neskôr vrátil a pôsobil tu v r. 1960 – 1979 (Divadlo SNP). Pôsobil i ako metodik pre ochotnícke divadlo v Osvetovom ústave v Bratislave.

75.

Vagovič, Štefan PhDr.

13. 4. 1927 Kátlovce ☒ 21. 3. 2013 Montet, Švajčiarsko

10. výročie úmrtia

kňaz

Ľudovú školu vychodil v rodisku a neskôr študoval na gymnáziu v Trnave. Po maturite ako chovanec Malého biskupského seminára odchádza študovať teológiu a filozofiu do pápežského kolégia v Nepomucenum v Ríme (Taliansko). Za kňaza bol vysvätený 6. júla 1952. Filozofické a teologické štúdiá absolvoval na Pápežskej lateránskej univerzite, kde v r. 1957 obhájil dizertačnú prácu *Etica comunista* (Komunistická etika). Pôsobil ako učiteľ na kňazských seminároch v Taliansku a vo Švajčiarsku. Venoval sa štúdiu marxistickej sociológie, ktorú aj prednášal. Je autorom niekoľkých filozofických kníh. Publikoval aj viacero článkov o marxistickej filozofii.

76.

22. 3.

Kováčová, Margita

17. 6. 1901 Nižná – 22. 3. 1993 Trnava

30. výročie úmrtia

učiteľka, spisovateľka

Študovala na učiteľskom ústave v Trnave, kde zmaturovala v r. 1919. Najprv učila v Nižnej (1921 – 1926), potom v Pate, kde prežila väčšinu života. Bola učiteľka, organistka, založila úverové družstvo, hasičský zbor, pracovala pre Červený kríž. V r. 1950 ju uvoľnili zo školstva kvôli náboženskému presvedčeniu. Potom pôsobila ako sezónna robotníčka a úradníčka v rôznych podnikoch. Bola aj literárne činná, v r. 1923 jej vyšla knižka Drobné poviedky, rozprávky určené pre ľud a mládež, ďalej Slovenský povstalec, r. 1942 Ičko Šibalský. Prispievala do Katolíckych novín, časopisov Posol, Serafínsky svet, Svätá rodina, Priateľ dietok pod pseudonymom Teta Margita, Teta Marta, Fialka.

77.

23. 3.

Pavelka, Ján Nepomuk

5. 11. 1807 Nové Mesto nad Váhom – 23. 3. 1878 Petrova Ves

145. výročie úmrtia

náboženský spisovateľ

Filozofiu a teológiu študoval v Trnave. V r. 1830 bol vysvätený za katolíckeho kňaza, pôsobil ako kaplán v Skalici a v Šaštíne. V r. 1845 bol administrátorom v Koválove, neskôr v Smolinskom, Kuklove, Dojči a od r. 1876 v Petrovej Vsi. Písal hlavne články a knihy pre mládež. Venoval sa aj hudbe a výtvarnému umeniu. Ako zakladajúci člen Matice slovenskej sa zapojil do slovenského národného hnutia. Počas pôsobenia na Záhori napísal Záhorskú kroniku, ktorá zostala v rukopise.

78.

27. 3.

Zavarský, Aurel Valér

19. 7. 1905 Varov Šúr (dnes Šúrovce) – 27. 3. 1993 Bratislava, poch. Trnava

30. výročie úmrtia

kňaz, výtvarník

Študoval na gymnáziu v Trnave a maturoval v Kláštore pod Znievom. Ako 16-ročný vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Neskôr študoval filozofiu a korešpondenčným spôsobom výtvarné umenie v Paríži (Francúzsko). Teológiu študoval v Innsbrucku (Rakúsko). Vysvätený v r. 1935. V r. 1932 – 1940 vyštudoval nemčinu a filozofiu na Slovenskej univerzite v Bratislave. Krátko pôsobil ako stredoškolský profesor na jezuitskom gymnáziu v Bratislave, potom ako jeho riaditeľ, neskôr asistent na Fakulte architektúry SVŠT v Bratislave. Súčasne pôsobil aj ako pastoračný kňaz Mariánskych kongregácií v Trnave. Barbarská noc v apríli 1950 prerušila jeho pôsobenie. V politickom procese odsúdený. Rehabilitovaný v r. 1973. V r. 1968 začal pôsobiť v pastorácii ako výpomocný duchovný v jezuitskom kostole v Bratislave. Jeho publikačná činnosť bola zameraná na sakrálne umenie. Zanechal množstvo knižných ilustrácií ku knihám, ktoré nikdy neboli vydané, venoval sa olejomalbe. V kategórii výtvarného umenia mu bola udelená Cena Fra Angelico.

79.

30. 3.

Kluch, Jozef

30. 3. 1748 Kláštor pod Znievom – 31. 12. 1826 Močenok

275. výročie narodenia

cirkevný hodnostár

Študoval na gymnáziu v Ostrihome (Maďarsko), filozofiu a teológiu v Trnave. Bol profesorom etiky a vicerektorom seminára v Trnave. Od r. 1808 bol nitrianskym biskupom. Podporoval bernolákovcov. Venoval sa rozvoju cirkevného školstva a budovaniu a obnove cirkevných stavieb.

80.

APRÍL

1. 4.

Balogh, Ludvík Július

5. 5. 1921 Brezno nad Hronom – 1. 4. 2003 Trnava

20. výročie úmrtia

akademický maliar

Známy trnavský maliar, syn Jozefa Balogha. Po presťahovaní do Trnavy sa zoznámil s Jánom Koniarkom, čo ovplyvnilo jeho ďalšie vzdelanie. Koniarek sa stal jeho učiteľom a podporoval ho v štúdiu na SVŠT v Bratislave. V r. 1936 – 1940 navštevoval Školu umeleckých remesiel v Bratislave. V r. 1941 – 1944 študoval na SVŠT v Bratislave u prof. Martina Benku a Jána Mudrocha. Spolu s otcom založili prvý Robotnícky výtvarný krúžok. Prvú výstavu mal v r. 1948 v Mestskom divadle v Trnave, potom v galérii v Bratislave, viackrát v Galérii Jána Koniarka v Trnave. Súborná výstava umelca bola v r. 2001 v Západoslovenskom múzeu v Trnave.

81.

Dosedla, Jozef MUDr.

30. 4. 1909 Martin – 1. 4. 1983 Sobrance

40. výročie úmrtia

lekár

Lekársku fakultu postupne študoval vo Viedni (Rakúsko), v Prahe (Česko) a v Bratislave, kde v r. 1943 štúdium ukončil. V r. 1943 – 1951 pôsobil na gynekologicko-pôrodnickom oddelení Štátnej oblastnej nemocnice v Trnave. V r. 1949 sa zúčastnil študijného pobytu na univerzite v Berne vo Švajčiarsku. Tu sa oboznámil s laparoskopickým vyšetrovaním v gynekológii a epidurálnou anestéziou. Tieto poznatky sa snažil po návrate do Československa zaviesť do klinickej praxe. V r. 1951 bol ako prvý lekár zo Slovenska na stáži v Ústave pro péči o matku a dítě v Prahe (Česko), kde získal osvedčenie o kvalifikácii viesť veľké gynekologicko-pôrodnické oddelenie. Funkciu primára gynekologicko-pôrodnického oddelenia vykonával postupne v nemocniciach v Leviciach, Vrábl'och, Stropkove a v Sobranciach. Bol zástancom prirodzeného plánovania rodičovstva. Je autorom troch kníh, niekoľkých vedeckých prác a populárno-vedeckých publikácií.

82.

2. 4.

Ambruš, Jozef PhDr.

22. 9. 1914 Horný Badín – 2. 4. 1993 Bratislava

30. výročie úmrtia

literárny historik, editor

Po maturite na trnavskom gymnáziu študoval na FiF UK v Bratislave, kde už počas štúdia získal dva významné zahraničné študijné pobyty, v r. 1935 v Krakove (Poľsko) a v r. 1937 v Ľubl'ani (Slovinsko). Po ukončení vysokoškolského štúdia pôsobil v r. 1938 – 1940 ako asistent na FiF UK v Bratislave, v r. 1940 – 1943 pracoval na Úrade propagandy, v r. 1943 – 1945 na slovenskom generálnom konzuláte vo

Viedni (Rakúsko). V r. 1948 – 1953 riaditeľ Vydavateľstva SSV v Trnave, v r. 1953 – 1954 redaktor vo Vydavateľstve technickej literatúry v Bratislave. V r. 1958 sa znova vrátil do Trnavy a pôsobil ako knihovník SSV až do r. 1964, kedy sa znova vrátil do funkcie vedeckého pracovníka na Ústav slovenskej literatúry SAV v Bratislave. Držiteľ Pamätnej medaily predsedu TTSK 2015 in memoriam - Rok Ľudovíta Štúra.

83.

3. 4.

Ivanič, Juraj

3. 5. 1656 Bíňovce – 3. 4. 1723 Budín, Maďarsko

300. výročie úmrtia

kňaz, pedagóg

V r. 1675 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Po absolvovaní štúdií pôsobil 11 rokov ako profesor rétoriky v Košiciach, potom bol rektorom budínskeho seminára a slovenským kazateľom v Budíne. Jeho literárne práce prevažne náboženského charakteru zostali v rukopise.

84.

5. 4.

Jurík, Marián

5. 4. 1933 Trnava – 9. 2. 1999 Bratislava

90. výročie narodenia

muzikológ, publicista

Pôsobil ako redaktor v rozhlase, v televízii, v denníku Smena, bol riaditeľom Slovkoncertu, šéfredaktorom Opusu, umeleckým šéfom Opery SND i zakladajúcim redaktorom a neskôr šéfredaktorom dvojtýždenníka Hudobný život. Bol stálym spolupracovníkom Slovenského rozhlasu, externým pedagógom VŠMU, dlhoročným podpredsedom výboru SHF, predsedom Slovenskej hudobnej únie, Slovenskej muzikologickej asociácie a Umeleckej besedy Slovenska. Napísal niekoľko monografií slávnych interpretov.

85.

7. 4.

Jurek, Jozef

13. 4. 1891 Bešeňová – 7. 4. 1928 Trnava

95. výročie úmrtia

kňaz, náboženský spisovateľ

Bol zakladateľom akcie mládeže, ktorá sa zaoberala apoštolátom, robili finančné zbierky pre chudobných študentov. Napísal báseň Lásky svätej ohnisko, ktorú zhudobnil Mikuláš Schneider-Trnavský. Pieseň sa nachádza v Jednotnom katolíckom spevníku.

86.

10. 4.

Dubovský, Peter Mons.

28. 6. 1921 Rakovice – 10. 4. 2008 Ivanka pri Dunaji

15. výročie úmrtia

vysokoškolský pedagóg, kňaz, jezuita

Maturoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom v r. 1944. Teológiu a filozofiu vyštudoval v Brne (Česko). Biskup banskobystrickej diecézy, v r. 1991 – 1999 predseda SSV v Trnave. Pedagogicky pôsobil na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity a na Teologickom inštitúte v Banskej Bystrici-

Badíne. Je pochovaný v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave, kde mu bola v r. 2013 odhalená pamätná tabuľa.

87.

Karmažin, Viliam Mgr.

23. 9. 1922 Leopoldov – 10. 4. 2018

5. výročie úmrtia

pedagóg, hudobník

Študoval na meštianskej škole v Leopoldove. Počas štúdia na gymnáziu v Trnave začal dirigovať spevácky zbor Zvon, ktorý viedol 70 rokov. Popri ňom dirigoval aj zbor Zora v Galante. Spevácke súbory a orchestre viedol nepretržite 76 rokov, čím sa dostal do Guinnessovej knihy rekordov. V r. 2007 dostal Cenu TTSK, v r. 2013 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK Cyril a Metod 1150. výročie príchodu vierozvestcov, a v r. 2015 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK – Rok Ľudovíta Štúra.

88.

11. 4.

Kraľovič, Viliam

1908 Križovany nad Dudváhom – 11. 4. 1988 Križovany nad Dudváhom

35. výročie úmrtia

amatérsky archeológ

Externý spolupracovník Archeologického ústav SAV v Nitre, publicista a objaviteľ viac ako 150 archeologických nálezísk. V Križovanoch nad Dudváhom zachránil pred zbúraním románsku rotundu z 12. storočia.

89.

Martinec, Anton MUDr.

11. 4. 1933 Horné Zelenice – 29. 12. 2012 Prievidza

90. výročie narodenia

lekár

Študoval na gymnáziu v Hlohovci. Po maturite študoval na LF UK v Bratislave. Od r. 1959 pôsobil v handlovskej nemocnici. V r. 1961 začal pôsobiť v nemocnici v Bojniciach na internom oddelení. Pôsobil i ako praktický lekár v Závodnom zdravotnom stredisku Nováckych baní v Novákoch. Od r. 1963 bol poverený funkciou riaditeľa novovzniknutej polikliniky Nováky. Počas tejto funkcie pracoval aj ako závodný lekár v n. p. Chemické závody Wilhelma Piecka v Novákoch. Po čase sa rozhodol požiadať o uvoľnenie z funkcie riaditeľa a žiadal si prideliť zdravotný obvod Oslany, kde do r. 2001 pôsobil ako praktický lekár. V r. 1981 dostal Striebornú Jánskeho plaketu a tiež Čestné uznanie od riaditeľa OÚNZ za príkladnú a obetavú prácu v zdravotníctve. Za prácu v ČSČK získal postupne bronzový, strieborný a zlatý odznak. Žil v Bojniciach.

90.

12. 4.

Dobrovodský, Jozef Ing., CSc.

1. 3. 1935 Biely Kostol – 12. 4. 1978 Rimavská Sobota-Bakta

45. výročie úmrtia

agrotechnik, herbológ

Študoval na Agronomickej fakulte VŠP v Nitre. Od r. 1962 pôsobil vo Výskumnom ústave kukurice v Trnave. Odborník v systémoch ochrany kukurice proti burinám, spoluautor zlepšovacieho návrhu

chemickej plečky, ktorú zavádzal do praxe, spoluriešiteľ 13 výskumných úloh, autor 56 pôvodných odborných štúdií.

91.

14. 4.

Brtáň, Rudolf PhDr., CSc.

9. 10. 1907 Hybe – 14. 4. 1998 Bratislava

25. výročie úmrtia

literárny vedec, spisovateľ, básnik

Slavista, germanista, prekladateľ (z ruštiny, nemčiny, poľštiny, chorvátštiny), publicista, autor učebníc. Maturoval v Liptovskom Mikuláši, potom študoval na Filozofickej fakulte KU v Prahe (Česko) a UK v Bratislave. Stredoškolský profesor v Martine, Bratislave, Zlatých Moravciach a v Trnave. Neskôr pracovník Povereníctva školstva a kultúry, Literárnovedného ústavu SAV, Slovenskej národnej knižnice, Ústavu slovenskej literatúry SAV.

92.

Sibenfreud, Ján Nepomuk

14. 4. 1808 Častá, Červený Kameň – 9. 11. 1866 Trnava

215. výročie narodenia

lekárnik, ovocinár

Farmáciu študoval vo Viedni (Rakúsko). Trnavský mešťan, majiteľ lekárne U zlatého jednorožca. V Trnave založil manufaktúru na výrobu cigár a ovocnú záhradu so 40 tisícami ovocných stromov a kríkov. Venoval sa aj chovu dovezených plemien hydiny.

93.

15. 4.

Egry, Ján

24. 12. 1824 Krakovany – 15. 4. 1908 Banská Bystrica

115. výročie úmrtia

hudobný skladateľ, pedagóg, regenschori

V hudbe sa vzdelával u otca. Kapitulský a mestský kapelník a učiteľ hudby a spevu v biskupskom seminári, na kráľovskom gymnáziu a na učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. Autor Spevníka, ktorého najvýznamnejšou skladbou je Requiem pre stredný hlas so sprievodom organa. V duchovnej tvorbe nadviazal na klasicistickú chrámovú hudbu, ktorú rozvíjal a spájal s novými romantickými motívmi. Klasický tvorca slovenskej chrámovej hudby (zachovalo sa množstvo skladieb na latinské texty). Svetskú tvorbu zastupujú prevažne tanečno-salónne a pochodové skladby maďarského a nemeckého charakteru a rapsodického štýlu komponované pre klavír.

94.

16. 4.

Abrahamffy, Ján

1662 Nové Mesto nad Váhom – 16. 4. 1728 Skalica

295. výročie úmrtia

náboženský spisovateľ, básnik, kňaz

Študoval na gymnáziách v Skalici a v Trnave. Na Trnavskej univerzite študoval filozofiu a v r. 1680 dosiahol hodnosť bakalára. Pokračoval v štúdiu teológie ako alumnus diecézneho seminára. V r. 1684 sa v Hlohovci stal františkánom, za kňaza bol vysvätený v r. 1687. Ako kazateľ, ľudový misionár a náboženský spisovateľ účinkoval v Beckove, Kremnici, Hlohovci, Nižnom Šebeši a Košiciach. Od r.

1703 pôsobil v Skalici. Jeho Knižka modlitieb nábožných obsahuje slovenské modlitby v próze aj vo veršoch a je prvou slovenskou tlačenou modlitebnou knižkou pre katolícky ľud.

95.

Jedlička, Milan doc., Ing., PhD.

27. 9. 1947 Zeleneč – 16. 4. 2008 Trnava

15. výročie úmrtia

vysokoškolský pedagóg, publicista, básnik

Študoval na Strednej priemyselnej škole v Trnave a na Fakulte riadenia VŠE v Bratislave. Pôsobil ako technik v Drevine v Trnave, v elektrárni Jaslovské Bohunice, vo Vítkovických železiarňach a strojárňach v Ostrave (Česko), v Skloplaste Trnava, v Tatraskle Trnava. Od r. 1988 prednášal marketing, marketingovú stratégiu a manažérstvo podniku na Katedre manažmentu a kvality Materiálovo-technologickej fakulty STU v Trnave. Od r. 2000 prednášal na Fakulte masmediálnej komunikácie

UCM v Trnave a v tom istom roku pôsobil ako prorektor tejto univerzity. Básne publikoval od r. 1963 časopisecky, knižne debutoval básnickou zbierkou Doliny. Výbery z dovtedy nepublikovanej poézie vyšli v zbierkach Kontinuita, Polnoc – koniec či začiatok?! – Smädné dažde, Obrazová príloha a Prietočné hodiny, Solilokvium. Rok po smrti vyšla básnická zbierka Rybia pantomíma. Napísal dve divadelné hry. Je autorom viacerých významných odborných publikácií, vysokoškolských skrípt, odborných textov. V r. 2007 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK, v r. 2013 bol ocenený Pamätnou medailou TTSK Cyril a Metod 1150. výročie príchodu vierozvestcov in memoriam. V r. 2017 dostal Cenu TTSK in memoriam.

96.

Turčány, Ján Ing., CSc.

5. 8. 1917 Suchá nad Parnou – 16. 4. 1998 Piešťany

25. výročie úmrtia

vedecký pracovník

Študoval na VŠP v Prahe (Česko). V r. 1951 – 1952 pôsobil v Povereníctve pôdohospodárstva v Bratislave, od r. 1953 vedecký pracovník Výskumného ústavu rastlinnej výroby v Piešťanoch. V r. 1958 získal kandidatúru. Autor 34 vedeckých prác a 104 odborných článkov. Člen viacerých vedeckých rád pri vysokých školách a výskumných ústavoch.

97.

18. 4.

Pobiecky, Pavol prof.

1. 7. 1912 Bohdanovce nad Trnavou – 18. 4. 1983

40. výročie úmrtia

kňaz

Vyučoval dogmatiku v saleziánskom ústave v Hronskom Svätom Beňadiku, zaoberal sa zberom a získavaním archeologických pamiatok v katastri obce. Táto zbierka je majetkom Slovenského národného múzea.

98.

19. 4.

Belica, Jozef

tiež Belicza, Jozef

19. 4. 1848 Dolné Orešany – 17. 2. 1890 Budapešť, Maďarsko

175. výročie narodenia

historik, pedagóg

Navštevoval arcibiskupské gymnázium v Trnave, učiteľský ústav v Ostrihome (Maďarsko). Učiteľ v Ostrihome, v Šali, od r. 1869 v Budapešti. Autor učebníc, príručiek, literatúry pre mládež, štatistických prehľadov školstva. Dokumentárnu hodnotu má jeho zbierka zákonov a nariadení pre ľudové školy. Prispieval do maďarských časopisov.

99.

20. 4.

Haulík, Juraj

20. 4. 1788 Trnava ☞ 11. 5. 1869 Záhreb, Chorvátsko

235. výročie narodenia

kardinál

Študoval v Ostrihome (Maďarsko), Trnave a vo Viedni (Rakúsko). V r. 1811 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil v Komárne, od r. 1825 ostrihomský kanonik, potom radca Uhorskej kráľovskej miestodržiteľskej rady v Budíne (Maďarsko), radca Uhorskej kráľovskej dvorskej kancelárie vo Viedni, od r. 1832 prepošt v Záhrebe. V r. 1853 sa stal prvým záhrebským arcibiskupom a v r. 1856 sa stal prvým chorváckym kardinálom. V chorváckom prostredí organizoval náboženský život, zakladal spolky a rehoľné spoločnosti, venoval sa tlači, osvete a ľudovému školstvu. V r. 1929 mu bola odhalená pamätná tabuľa na rodnom dome v Trnave. Na nádvorí Spolku sv. Vojtecha v Trnave ho pripomína busta tváre s pamätnou tabuľou. V r. 1999 bola vydaná príležitostná poštová známka s jeho podobizňou na Slovensku i v Chorvátsku. Jeho meno nesie ulica v Trnave. Haulíkov inštitút bol založený v r. 2013 (predtým pod názvom Divadelno-spevácky súbor Jána Palárika). Od r. 2014 Haulíkov inštitút udeľuje Cenu kardinála Haulíka. Bol ocenený predsedom TTSK Pamätnou medailou TTSK Cyril a Metod 1150. výročie príchodu vierozvestcov 2013 in memoriam a v r. 2014 bolo mu udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

100.

Košický, Ivan MUDr.

20. 4. 1943 Trnava – 3. 12. 2004 Trnava

80. výročie narodenia

lekár, publicista, karikaturista

Kolektor pamiatok viažúcich sa na Trnavu, turista. Okrem svojej profesie známy ako dlhoročný spolupracovník časopisu Kultúra a život Trnavy, kde bola uverejnená celá rada jeho karikatúr. Významná osobnosť kultúrneho života Trnavy.

101.

24. 4.

Palkovič, Juraj

tiež Palkovics, Jur

24. 4. 1763 Veľké Chlievany – 21. 1. 1835 Ostrihom, Maďarsko

260. výročie narodenia

národovec, prekladateľ, cirkevný hodnostár

Ľudovú školu absolvoval v Doľanoch, gymnázium vo Sv. Jure pri Bratislave, teológiu študoval v Trnave, Viedni (Rakúsko) a Bratislave. Ako kaplán pôsobil v Štiavnických Baniach a v Pezinku, v r. 1800 – 1820 profesor cirkevného práva a etiky na seminári v Trnave. Ako knihovník usporiadal v Trnave kapitulný archív, materiály z neho využil na práce z cirkevných dejín, ktoré však zostali v rukopise. Po presídlení kapituly pôsobil v Ostrihome. Patril k vedúcim osobnostiam slovenského politického a

kultúrneho života, podporoval slovenských literátov. Zaslúžil sa o prvý preklad Biblie do bernolákovčiny. Vlastnil bohatú knižnicu a numizmatickú zbierku, ktorú daroval ostrihomskej kapitule.

102.

26. 4.

Rympel, Václav

26. 4. 1883 Piešťany – 25. 5. 1949 Piešťany

140. výročie narodenia

kameňosochár

Tvorivú dielňu mal na dnešnej Staničnej ulici v Piešťanoch. S jeho dielami sa môžeme stretnúť v obciach ležiacich od Piešťan smerom na Nové Mesto nad Váhom.

103.

27. 4.

Alpár, Ignác

17. 1. 1855 Budapešť, Maďarsko – 27. 4. 1928 Zürich, Švajčiarsko

95. výročie úmrtia

stavitel'

Študoval v Berlíne (Nemecko). Asistent na budapeštianskej Vysokéj škole technickej. Jeden z predstaviteľov neskorého eklekticismu v architektúre. V r. 1898 – 1911 rekonštruoval zámok v Smoleniciach, bol autorom projektu na budovu Kúpeľnej dvorany v Piešťanoch.

104.

MÁJ

1. 5.

Mrva, Marián Mgr.

pseud. Makar

28. 11. 1946 Trnava – 1. 5. 2013 Trnava

10. výročie úmrtia

hudobník, pedagóg, spisovateľ

Maturoval na priemyselnej škole. Absolvoval matematiku a hudobnú výchovu na PdF UK v Trnave. Už na vysokej škole spieval v zbore fakulty a vo svojej diplomovej práci sa venoval populárnej hudbe v kontexte trnavského regiónu. Krátko učil na ZŠ v Suchej nad Parnou a v Modranke. S jeho menom sa spája najmä éra skupiny Pramene. Bol aktívny ako autor publicistických článkov, poviedok a drobných humoristických textov. Niekoľko rokov pracoval ako redaktor, zástupca šéfredaktora a vedúci vydania v rôznych regionálnych médiách ako TH Extra, Trnavské noviny, Nitrianske noviny. Z humoristických textov vznikli aj jeho tri súbory humoristických poviedok viažucich sa k reáliám Trnavy. Je nositeľom ceny Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu Trnavy za r. 2011. V r. 2013 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

105.

3. 5.

Hajduk, Anton prof., RNDr., DrSc., Dr.h.c.

3. 5. 1933 Užhorod, Ukrajina – 9. 4. 2005 Bratislava

90. výročie narodenia

astronóm

Prvý rektor novodobej Trnavskej univerzity, jeden z najvýznamnejších slovenských astronómov. Od r. 1961 až do svojej smrti pracoval v rôznych funkciách v Astronomickom ústave SAV. Ako rektor Trnavskej univerzity pôsobil v r. 1992 – 1996. Bol priekopníkom radarového výskumu meteorov na Slovensku. Uznávaný odborník v oblasti astrofyziky, v oblasti dynamiky meteorických rojov typu Halleyho kométy. Medzinárodným ocenením jeho práce v tejto oblasti bolo rozhodnutie Medzinárodnej astronomickej únie z r. 2001 dať asteroidu číslo 11 657 meno Antonhajduk. Za svoju činnosť bol odmenený viacerými oceneniami SAV i amerického Národného úradu pre letectvo a vesmír (NASA). V r. 1975 a 1976 sa stal nositeľom prémie Slovenského literárneho fondu za pôvodnú vedeckú tvorbu v oblasti literatúry faktu, najmä za knihy K horizontom vesmíru a K planétam. Významne sa podieľal na vzniku prvej slovenskej encyklopédie z odboru astronómie (1987). Bol slovenským odborníkom na výskum turínskeho plátna a k danej problematike vydal aj knihu.

106.

5. 5.

Anderle, Vojtech

23. 11. 1916 Piešťany – 5. 5. 2008 Trnava

15. výročie úmrtia

regionálny historik

Dôverný znalec a propagátor mesta Piešťany a jeho histórie. V r. 1996 vydal na vlastné náklady knižku s historickými fotografiami Piešťan. V r. 1998 vydal publikáciu História Automoklubu v Piešťanoch (1948 – 1998). Bol zakladateľom Automotoklubu a spoluorganizátorom automobilových podujatí v Piešťanoch.

107.

6. 5.

Dusík, Gejza

pseud. Fedor Ilnickij

1. 4. 1907 Zavar – 6. 5. 1988 Bratislava, poch. Martin

35. výročie úmrtia

hudobný skladateľ

Študoval v Trnave, Bratislave a vo Viedni (Rakúsko). Už počas štúdií písal tanečné piesne. Pokladá sa za zakladateľa slovenskej operety, majstra slovenského tanga a populárnej piesne. Celkovo napísal 13 operiet a okolo 250 tanečných piesní. Mnohé z nich sa stali evergreenmi. Založil svoje vlastné vydavateľstvo a 25 rokov bol riaditeľom Slovenského autorského zväzu. Za svoj prínos k hudbe bol ocenený v r. 1988 titulom národný umelec. V r. 2007 bol in memoriam ocenený Radom Ľudovíta Štúra I. triedy za hudobnú tvorbu. V r. 2008 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

108.

7. 5.

Danišovič, Stanislav Létus ThDr., PhDr.

pseud. L. D. Veselý, Dr. Slavič, Velehradský

7. 5. 1898 Boleráz – 5. 2. 1975 Trnava

125. výročie narodenia

cirkevný historik, publicista, františkán

Gymnázium navštevoval v Trnave a Skalici, teológiu študoval v Žiline, Trnave a Viedni (Rakúsko), filozofiu, históriu a zemepis na UK v Bratislave, Ríme (Taliansko) a na univerzite v Brne (Česko). Pôsobil v rehoľnej správe, najmä ako pedagóg. Prednášal na univerzite v Ríme, Bratislave, pôsobil ako

stredoškolský profesor na gymnáziách v Malackách, Kroměříži (Česko), Trnave, Bratislave, Bardejove, po r. 1950 zastupujúci farár na rozličných miestach Slovenska. Publicisticky sa venoval dejinám františkánskej rehole na Slovensku, spoločenskej výchove a pedagogickým problémom. Prispieval do zahraničných časopisov, prekladal z latinčiny, angličtiny a maďarčiny.

109.

8. 5.

Berté, Heinrich

8. 5. 1858 Hlohovec – 23. 8. 1924 Viedeň, Rakúsko

165. výročie narodenia

hudobný skladateľ

Svoju kariéru začal ako skladateľ baletov a oper. Zložil operu Vločka (1896), operetu Nový starosta (1904), Mesto Regent (1905), Malý Chevalier (1907). Najväčšiu popularitu získala opereta Dom u troch dievčatiek (1916).

110.

9. 5.

Petrašovič, František

9. 5. 1913 Horné Orešany – 11. 7. 1959 Pezinok

110. výročie narodenia

akademický sochár, maliar

Študoval na AVU v Prahe (Česko) a v Ríme (Taliansko). Pracoval v oblasti drobnej, komornej plastiky a náhrobných pomníkov. Jeho práce sú uložené v zbierkach SNG v Bratislave.

111.

10. 5.

Galgóci, František

pseud. Krupiansky

31. 3. 1900 Horná Krupá – 10. 5. 1928 Bratislava

95. výročie úmrtia

typograf, redaktor, vydavateľ

Ľudovú školu navštevoval v Hornej Krupej, kde sa od r. 1914 učil za obuvníka, všeobecné humanitné vzdelanie získal ako samouk. Po r. 1918 pracoval v tlačiarni v Trnave, kde sa vyučil za typografa, neskôr korektor v Bratislave. V r. 1924 vo vlastnom náklade vydával mesačník s názvom Slovenské kvety, ktorý redigoval a zväčša doň aj autorsky prispieval a ktorý posielal aj krajanom do zahraničia. Jeho jediným majetkom bola vzácna knižnica. Písal básne, divadelné hry, popularizačné články, zbieral a uverejňoval ľudové piesne z celého Slovenska. Už ako mladý pochopil dôležitosť vzdelania a šírenia osvetu. Zomrel predčasne.

112.

Wetzler, Alfréd

pseud. Jozef Lánik

10. 5. 1918 Trnava – 8. 2. 1988 Bratislava

105. výročie narodenia

spisovateľ, publicista

Autor autobiografického románu o svojom úteku z koncentračného tábora. Pracoval ako robotník. V r. 1941 bol za sabotáž v tehelni zatknutý. V r. 1942 – 1944 bol väznený v koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau (Poľsko), odkiaľ sa mu 7. apríla 1944 podarilo utiecť spoločne s Rudolfom Vrbom.

O hrôzach informovali židovských predstaviteľov v Žiline, kde spísali 32-stranovú výpoveď, ktorá sa stala známa ako Wetzlerova a Vrbova správa. V r. 1945 vydal brožúru Oswienčim, hrobka štyroch miliónov ľudí. Napísal ju dokumentárne a faktograficky, čo len zvýšilo jej presvedčivosť. Po skončení 2. sv. vojny pracoval ako redaktor a robotník. Počas svojho života sa nedočkal žiadneho uznania. Až v r. 1997 mu prezident SR udelil Rad E. Štúra II. triedy in memoriam. V r. 2006 mu v Trnave odhalili pri synagóge pamätnú tabuľu. V r. 2007 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava spolu s Rudolfom Vrbom in memoriam za humánný prístup k životu a lásku k blížnemu prejavenu aj v najťažších životných chvíľach. Prezident SR mu udelil štátne vyznamenanie Kríž M. R. Štefánika I. triedy in memoriam za účasť v protinacistickom odboji s nasadením vlastného života. V r. 2008 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

113.

12. 5.

Čelko, Elemír JUDr., Ing.

12. 5. 1918 Trenčín – 9. 3. 1995 Piešťany

105. výročie narodenia

múzejník, archeológ

Študoval filológiu a výtvarné umenie v Mníchove (Nemecko), v r. 1938 – 1943 právo v Bratislave, v r. 1945 – 1948 na Vysokej škole obchodnej v Prahe (Česko). V r. 1949 komunistickým režimom preradený do výroby, pracoval ako robotník. V r. 1953 – 1959 pracoval na hydrogeologických prieskumoch na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch, kde sa dostal do kontaktu s balneológiou. Po r. 1963 sa zaslúžil o rozvoj Balneologického múzea v Piešťanoch zameraného na dejiny kúpeľov a kúpeľníctva na Slovensku. Zabezpečil realizáciu nových expozícií múzea zameraných na dejiny Piešťan. Podieľal sa na vybudovaní Pamätnej izby Jána Krasku v Piešťanoch, expozície Pamätného domu Jána Hollého v Maduniciach. Iniciátor rekonštrukcie veľkomoravského dvorca v Kostolci pri Ducovom. Pozornosť venoval edičnej činnosti múzea, autor mnohých publikácií, príspevkov a štúdií.

114.

13. 5.

Dugovič, Marián Ing.

2. 2. 1943 Gbely – 13. 5. 2008 Piešťany

15. výročie úmrtia

energetik

Maturoval na Jedenásťročnej strednej škole v Trnave. Absolvent Elektrotechnickej fakulty SVŠT v Bratislave. V r. 1966 nastúpil do Tesly Bratislava a o dva roky neskôr pracoval v Atómových elektrárňach Jaslovské Bohunice. Patril medzi zakladajúcu generáciu VÚJE v Trnave, kde pracoval od r. 1977. Počas svojho pôsobenia v tomto ústave zastával rôzne funkcie. V r. 2001 sa stal generálnym riaditeľom VÚJE Trnava. V r. 2003 mu bola udelená Cena ministra školstva SR za vedu a techniku.

115.

14. 5.

Ivan, Ján

14. 5. 1923 Lieskovec – 19. 11. 2014 Trnava

100. výročie narodenia

pedagóg, dirigent

Od r. 1959 – 1988 pôsobil v ZŠ na Ulici Jána Bottu v Trnave ako učiteľ. Hneď po r. 1959 založil detský spevácky zbor, ktorý viedol nepretržite takmer 30 rokov. Spevácky zbor sa pod jeho vedením stal

jedným z najlepších detských zborov na Slovensku. V r. 2010 dostal Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za celoživotnú pedagogickú prácu a rozvoj detského zborového spevu.

116.

Suryová, Daniela

14. 5. 1943 Hlohovec – 4. 6. 2002 poch. Hlohovec

80. výročie narodenia

operná speváčka

Svoj spevácky talent prejavila už v školských speváckych súboroch. V r. 1958 – 1964 absolvovala štúdium spevu na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Ako jeho poslucháčka dostala angažmán do operného súboru Štátneho divadla v Košiciach. Hostovala v Brnenskom štátnom divadle. Počas pôsobenia v Brne (Česko) vytvorila veľa vynikajúcich úloh z tvorby svetových a českých operných skladateľov a zúčastnila sa mnohých umeleckých zájazdov po celej Európe. Účinkovala aj v Národnom divadle v Prahe (Česko). Venovala sa aj prekladateľskej a textárskej činnosti. Svetovou raritou sa stali jej preklady piesňových textov a operných árií do medzinárodného jazyka esperanta.

117.

20. 5.

Korec, Ján Ing., CSc.

20. 5. 1948 Zlaté Moravce – 23. 2. 2001 Piešťany

75. výročie narodenia

jadrový energetik

Absolvoval štúdium na Elektrotechnickej fakulte SVŠT Bratislava. Patril k významným odborníkom v oblasti automatizovaných informačných systémov JE. Prispel k reštrukturalizácii a prebudovaniu VÚJE na výskumno-vývojovú, projektovú a inžiniersku spoločnosť európskeho významu. Pôsobil na viacerých riadiacich pozíciách. V oblasti jadrovej energetiky pracoval viac ako 26 rokov. Tragicky zahynul. Na jeho pamiatku vznikla 22. apríla 2003 Nadácia Jána Korca. Nadácia bola založená za účelom podpory vedy a vzdelávania, podpory talentovaných a sociálne slabých študentov, rozvoja detí a mládeže, podpory telovýchovy a športu a plnenia individuálne určenej humanitnej pomoci. Za prácu v prospech jadrovej energetiky na Slovensku mu bola udelená in memoriam Pamätná minca Slovenského jadrového fóra. Predseda TTSK mu v r. 2007 udelil Pamätnú medailu predsedu TTSK in memoriam.

118.

24. 5.

Adamkovič, Michal

tiež Adamkovich Michal, Adamkovics Michal

24. 5. 1778 Veľké Dvorany – 18. 5. 1845 Bratislava

245. výročie narodenia

matematik, učiteľ, cirkevný hodnostár

Študoval na gymnáziu v Nitre a Bratislave, filozofiu a teológiu absolvoval v r. 1801 v Bratislave. Pôsobil ako kaplán vo Vrbovom, potom profesor dogmatiky a zástupca riaditeľa trnavského seminára, v r. 1825 – 1839 ostrihomský kanonik, v r. 1829 komárňanský arcidiakon, v r. 1830 titulárny budínsky opát, v r. 1839 bratislavský prepoš. Jeho popularizačná tvorba z matematiky, fyziky, psychológie a metafyziky slúžila školským účelom.

119.

25. 5.

Neitz, František

25. 5. 1923 Trnava – 10. 4. 2001 Trnava

100. výročie narodenia

stredoškolský pedagóg

Učil matematiku a deskriptívnu geometriu. V r. 1947 začal učiť na Dievčenskom gymnáziu v Trnave, neskôr na Gymnáziu J. Hollého, kde v r. 1968 – 1971 bol riaditeľom. Bol skvelý pedagóg a stolnotenisový nadšenec. V r. 1965 bol zvolený za predsedu stolnotenisového zväzu pri Okresnom výbore Československého zväzu telesnej výchovy v Trnave. Tento post zastával 25 rokov až do r. 1990. Na jeho počesť vedenie STK Bricon Trnava rozhodlo, že turnaj družstiev poniesie názov Memoriál Františka Neitzu. V r. 2008 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

120.

27. 5.

Siváček, Ján

27. 5. 1928 Myjava – 16. 12. 1987 Trnava

95. výročie narodenia

hudobný skladateľ, teoretik, dirigent, džezový hudobník, pedagóg, publicista

Študoval na Právnickej fakulte UK Bratislava, externe študoval kompozíciu na VŠMU u A. Moyzesa. Jeden so spoluzakladateľov a neskôr riaditeľ Bratislavskej lýry, viceprezident FIDOF, umelecký námestník riaditeľa vo vydavateľstve Opus. Prednášal históriu džezu, rocku a populárnej hudby na Katedre Hudobnej skladby a dirigovania na VŠMU v Bratislave. Autor knižnej monografie Kompozičná práca aranžéra modernej tanečnej hudby, teoretickej práce Populárna hudba, jej minulosť a prítomnosť. Orchester Jána Siváčka bol v 50. rokoch 20. storočia priekopníkom swingovej hudby na Slovensku. Vytvoril viacero populárnych swingových evegreenov a tanečných piesní, ktoré mali v repertoári viacerí speváci, napr. K. Duchoň, D. Grúň, J. Kocianová, E. Kostolányiová, M. Laiferová, H. Vondráčková.

121.

Šiška, Pavol Mons.

27. 5. 1878 Hlohovec – 14. 12. 1954 Hlohovec

145. výročie narodenia

kňaz, signatár Pittsburskej dohody

Po vstupe do rádu františkánov odišiel študovať teológiu do Ostrihomu (Maďarsko). Po vysvätení za kňaza pôsobil v rôznych františkánskych kláštoroch. V r. 1908 – 1918 pôsobil v Pittsburgu v USA. Bol aktívnym členom Slovenskej ligy v Amerike. Stal sa jedným zo signatárov tzv. Pittsburskej dohody o vzniku Československej republiky, ktorá bola podpísaná 30. mája 1918. Z USA bol vyslaný ako delegát katolíckych spolkov do Paríža (Francúzsko) a na Slovensko. Po príchode požiadal o prijatie do Apoštolskej administratívy trnavskej. Stal sa diecéznym kaplánom a neskôr od r. 1921 pôsobil ako kňaz v Hlohovci. Bol uznávaným organizátorom cirkevného a národného života v rámci celého Slovenska. V r. 1927 sa stal dekanom miestnej farnosti v Hlohovci. Keďže po 1. sv. vojne boli kostolné zvony zrekvirované, dal v Trnave urobiť u bratov Fischerovcov nové zvony sv. Peter a Pavol. V r. 1928, na 80. výročie popravy Šuleka a Holubyho, im dal Šiška urobiť na mieste popravy pomník. Mesto Hlohovec mu ako signatárovi Pittsburskej dohody udelilo za jeho zásluhy a dlhoročné pôsobenie vo funkcii dekana miestnej farnosti titul Čestný občan mesta Hlohovec in memoriam. Na budove hlohovskej fary mu bola odhalená pamätná tabuľa.

122.

28. 5.

Schneider-Trnavský, Mikuláš

24. 5. 1881 Trnava – 28. 5. 1958 Bratislava, poch. Trnava

65. výročie úmrtia

hudobný skladateľ, dirigent, zbormajster

Študoval vo Viedni (Rakúsko), Budapešti (Maďarsko) a Prahe (Česko). V r. 1919 bol menovaný za štátneho inšpektora hudby a spevu pre Slovensko. Autor vyše tridsiatich omší, niekoľkých orchestrálnych diel, jednej operety. Základom jeho tvorby bola pieseň. Skomponoval štyri zbierky piesní, upravoval slovenské ľudové piesne. Zostavovateľ a autor Jednotného katolíckeho spevníka, autor knihy Úsmevy a slzy. Národný umelec (1956). V r. 1981 vyšla poštová známka s jeho portrétom. V r. 1998 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam, v r. 2001 bol vyhlásený za Trnavčana 20. storočia. Takisto v r. 2001 mu bol odhalený pomník na Námestí sv. Mikuláša v Trnave. Jeho meno nesie dom, v ktorom žil a ktorý stojí na rovnomennej ulici. V r. 2009 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam. Cenu biskupa Pavla Jantauscha in memoriam za rok 2011 získal za celoživotný prínos v oblasti kultúry.

123.

Zaosek, Ľudovít Gašpar

1. 7. 1841 Opoj – 28. 5. 1908 Dlhé Pole

115. výročie úmrtia

kňaz, spisovateľ

Pochádzal zo zemianskej rodiny. Gymnázium absolvoval v Trnave, teológiu študoval v Nitre. Pôsobil ako kaplán v Štiavniku, Pruskom, Bytči a Nitre. Od r. 1874 až do svojej smrti bol farárom v Dlhom Poli. Zaosek sa prvýkrát literárne začal prejavovať v 70. rokoch 19. storočia v časopise Černokňažník a v týždenníku Kresťan. Na svojom rodnom dome v Opoji má pamätnú tabuľu. Na jeho počesť sa organizuje súťaž Zaosekov Opoj. V r. 2008 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

124.

31. 5.

Čulen, Martin

31. 5. 1823 Brodské – 24. 1. 1894 Čaka

200. výročie narodenia

pedagóg, publicista

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu vo Viedni (Rakúsko), kde založil slovanskú knižnicu. Od r. 1848 pôsobil ako kaplán vo Veľkých Levároch a Majcichove, od r. 1851 ako profesor gymnázií v Banskej Bystrici, Bratislave, Satu Mare (Rumunsko), Levoči, Kláštore pod Znievom, ako farár v Čake. Popredný pedagóg, autor učebníc matematiky. Venoval sa osvetovej práci, príspevky publikoval vo viacerých časopisoch. Aktívny účastník národno-kultúrnych podujatí, spoluzakladateľ MS.

125.

JÚN

1. 6.

Hučko, Karol

10. 5. 1929 Bratislava – 1. 6. 2003 Vrbové, poch. Trnava

20. výročie úmrtia

akademický maliar, grafik

Študoval na SVŠT v Bratislave a na AVU v Prahe (Česko). Maľoval obrazy s tematikou SNP, starej a novej Trnavy, a inde. Vystavoval v Trnave, Galante, Modre, Komárne, Dunajskej Strede. Pôsobil v Trnave.

126.

2. 6.

Votlučka, Karel

1. 10. 1896 Plzeň, Česko – 2. 6. 1963 Plzeň, Česko

60. výročie úmrtia

akademický maliar, grafik

Študoval na AVU v Prahe (Česko) u prof. Jana Preislera, v ateliéri ktorého získal mnohostranne otvorený modernistický názor. Na výstave Umělecké skupiny v Plzni v r. 1919 bol jediným, kto evokoval v prácach zaoberajúcich sa tematikou plzeňskej architektúry priame spojenie s kubizmom. Vytvoril viacero kubizovaných portrétov, napr. litografia B. Smetanu, linoryty G. Apollinaira, S. Mallarmého. Venoval sa i knižnej grafike, zvlášť v sérii ex libris, ktoré venoval popredným osobnostiam plzeňskej kultúry. V r. 1945 – 1952 pôsobil v Trnave a na svojich obrazoch zachytil mnohé zákutia starej Trnavy.

127.

7. 6.

Dubovský, Ján Milan PhDr.

7. 6. 1933 Trnava – 1. 4. 2005 Šenkvice

90. výročie narodenia

historik, archivár

Maturoval na gymnáziu v Trnave v r. 1953. Po maturite istý čas učil, v r. 1955 sa však zapísal na UK v Bratislave, kde najprv študoval matematiku, no potom prešiel na latinčinu a históriu. Po promócii v r. 1960 nastúpil do zamestnania v archíve v Pezinku, kde sa neskôr stal jeho riaditeľom.

128.

9. 6.

Paštéka, Augustín

9. 6. 1903 Opoj – 4. 3. 1972 Čadca

120. výročie narodenia

pedagóg, matematik

Patril medzi priekopníkov a propagátorov matematickej olympiády od jej založenia, organizoval semináre a školenia a prednášal. Podával návrhy na súťažné úlohy. Bol členom Jednoty českých a slovenských matematikov a fyzikov. Pochovaný je vo Zvolene.

129.

11. 6.

Filo, Elemír

26. 3. 1919 Veselé – 11. 6. 1983 Bratislava

40. výročie úmrtia

náboženský spisovateľ

Pôsobil vo viacerých mestách, od r. 1970 generálny riaditeľ Ústrednej charity na Slovensku, v r. 1980 riaditeľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Pracoval v hnutí Pacem in terris, v Združení katolíckeho duchovenstva a v Berlínskej mierovej konferencii. Prispieval do cirkevných časopisov. Redigoval Pútnik svätovojtešský.

130.

13. 6.

Purgina, Ján

16. 5. 1719 Trnava – 13. 6. 1748 Trnava

275. výročie úmrtia

pedagóg

Po štúdiách v Trnave vyučoval na Trnavskej univerzite filozofiu a poéziu. Podpisoval sa ako „trnavský básnik“. Autor prvej práce na Slovensku popisujúcej poznatky elektrostatiky.

131.

14. 6.

Oláh, Mikuláš

10. 1. 1493 Sibiu, Rumunsko – 14. 6. 1568 Bratislava, poch. Trnava

455. výročie úmrtia

132.

cirkevný hodnostár, humanistický vzdelanec

Ostrihomský arcibiskup, uhorský prímas so sídlom v Trnave. Zakladateľ humanistickej školy v Trnave, pre ktorú vydal štatút a osnovy. Na jeho pokyn bola postavená renesančná stavba pre kňazský seminár – v súčasnosti Oláhov seminár, v ktorom je umiestnené Múzeum knižnej kultúry Západoslovenského múzea v Trnave.

16. 6.

Glasa, Viliam

16. 6. 1933 Cífer – 16. 7. 2000 Bratislava, poch. Cífer

90. výročie narodenia

športovec

Počas 12-ročnej boxerskej kariéry (1948 – 1960) vybojoval so súpermi vyše 250 zápasov a iba v dvadsiatich našiel premožiteľa. Vrchol svojej výkonnosti dosiahol v drese ÚDA Praha (Česko) (predchodca Dukly). Za jeho najlepší výkon treba považovať víťazstvo nad olympijským víťazom z Helsínk (Fínsko) z r. 1952 Jankom Zacharom. Bol majstrom Československa v r. 1947, 4-násobným majstrom Slovenska, armádnym majstrom Československa z r. 1954, 12-násobným reprezentantom Československa.

133.

17. 6.

Petrovič, Ján

17. 6. 1893 Viničné – 16. 5. 1962 Ilava

130. výročie narodenia

pedagóg, spisovateľ, novinár, básnik, politik

Gymnázium vyštudoval v Trnave. Po skončení 1. sv. vojny bol zamestnancom Pomocnej pokladnice, v školskom roku 1919 – 1920 suplujúci profesor na trnavskom gymnáziu, kde učil slovenčinu a krasopis. Odtiaľto odišiel učiť na reálne gymnázium v Bratislave. V r. 1920 – 1939 sa stal generálnym riaditeľom Slovenskej pokladnice pre hospodárskych robotníkov, v r. 1939 – 1944 riaditeľ Robotníckej sociálnej poisťovne v Bratislave. Autor mnohých novinových článkov, viacerých divadelných hier, krátkych básní. V r. 1920 – 1938 poslanec Národného zhromaždenia.

134.

18. 6.

Jaczová-Teplá, Eva

31. 1. 1920 Piešťany – 18. 6. 1998 Bratislava

25. výročie úmrtia

baletná umelkyňa, choreografka, učiteľka, dramaturgička

V r. 1939 – 1956 pôsobila ako sólistka baletu SND v Bratislave, ako dramaturgička baletu SND, súčasne ako sólistka baletu divadla Umění lidu v Prahe (Česko), externá učiteľka klasického tanca na Štátnom konzervatóriu, v r. 1979 – 1986 umelecká zástupkyňa riaditeľa Hudobnej a tanečnej školy v Bratislave. Prvá titulárna dramaturgička v histórii slovenského baletu. Spoluzakladateľka tanečného školstva na Slovensku, zakladateľka Hudobnej a tanečnej školy. Autorka viacerých publikácií a štúdií z oblasti hudobnej pedagogiky a histórie slovenského baletu. V r. 1970 vyznamenaná Zlatou medailou SND, Zaslúžilá učiteľka (1975).

135.

Šimončíč, Jozef prof. PhDr., CSc., doc.

18. 6. 1928 Dechtice – 21. 11. 2020

95. výročie narodenia

archivár, historik, publicista, vysokoškolský pedagóg

Vysokoškolské štúdium absolvoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave, doktorát z filozofie získal v r. 1971 na UK v Bratislave. Habilitoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave v r. 1994. V r. 1954 – 1992 bol archivárom mesta Trnava. Prednášal pomocné vedy historické a slovenské dejiny na Trnavskej univerzite. Za jedinečné a tvorivé spracovanie histórie mesta Trnava dostal v r. 1996 Cenu mesta Trnava. Prezident SR ho menoval v r. 1998 univerzitným profesorom pre slovenské dejiny. V r. 2007 mu udelil Pribinov kríž III. triedy. V r. 2013 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK – Cyril a Metod 1150. výročie príchodu vierozvestcov.

136.

19. 6.

Kubíček, Alojz

19. 6. 1928 Trnava – 1. 12. 2007 Žilina

95. výročie narodenia

operný spevák

V r. 1954 absolvoval štúdium spevu na konzervatóriu, v r. 1958 na VŠMU v Bratislave. V r. 1951 – 1957 bol členom miešaného zboru v Československom rozhlas, účinkoval v Speváckom zbore SF, v r. 1965 – 1975 sólista opery DJGT v Banskej Bystrici, učil spev na konzervatóriu v Žiline. Vytvoril vyše 40 operetných a operných postáv.

137.

22. 6.

Havrlík, Svatopluk

22. 6. 1908 Bavorov, Česko – 2. 9. 1966 Praha, Česko

115. výročie narodenia

akademický maliar, stredoškolský pedagóg

Absolvent reálneho gymnázia v Příbrame (Česko). Študoval na Umelecko-priemyselnej škole, na AVU a na Filozofickej fakulte KU v Prahe (Česko). Učil na gymnáziách v Brne (Česko), Trnave a Bratislave. Autor mnohých krásnych malieb „starej Trnavy“. V r. 1939 bol prinútený opustiť Slovensko.

138.

Lužák, Cyprián

22. 6. 1912 Paderovce – 22. 6. 1998 Trnava

25. výročie úmrtia

stredoškolský pedagóg

Na trnavskom gymnáziu vyučoval matematiku, deskriptívnu geometriu a rysovanie. Ako tréner sa venoval aj športu s trnavskou mládežou a v r. 1997 bol vyznamenaný Cenou mesta Trnavy.

139.

Pozdech, Jozef

23. 2. 1811 Hrnčiarovce nad Parnou – 22. 6. 1878 Budapešť, Maďarsko

145. výročie úmrtia

vynálezca, podnikateľ

Vyučil sa za kováča. Ako tovariš pôsobil v kováčskych dielňach v Modre, Győri, Stoličnom Belehrade, Pákozde (Maďarsko) a inde. V r. 1832 si v Hrnčiarovciach otvoril kováčsku dielňu. O dva roky neskôr zostrojil nový mech, ktorý zaujal pozornosť kováčov. Po priemyselnej výstave v Pešti v r. 1846, na ktorej sa zúčastnil so svojimi mechmi, sa začal záujem o jeho výrobky. Otvoril si sklad vlastných výrobkov v Pešti (Maďarsko). Nakoniec s celou rodinou odišiel natrvalo do Pešti. Tu vyrábal kováčske a iné mechy, pluhy a kotvy pre dunajské riečne lode. Dielňu rozširoval vďaka svojim vlastným zlepšeniam a vynálezom. V r. 1857 zostrojil prístroj na pretáčanie vína, v r. 1860 dostal patent na kováčske mechy oválneho tvaru. Najväčší úspech dosiahol s kovovými zvonovými stolicami a s novým spôsobom závesu zvonov. Získal mnoho ocenení. Bol členom Matice slovenskej, predsedom Slovenského speváckeho spolku v Pešti.

140.

24. 6.

Winter, Imrich

10. 10. 1878 Ipeľské Šahy – 24. 6. 1943 Bratislava

80. výročie úmrtia

podnikateľ

Viedol rodinný podnik v Šahách. Od r. 1900 začal pomáhať pri budovaní kúpeľov Piešťany. Staral sa o účtovnícke práce, propagáciu kúpeľov, ochranu a zvelaďovanie parku, pestovanie kultúrneho života. Dal vybudovať amfiteáter, vyhliadkovú reštauráciu Červená veža. Zakladateľ piešťanského múzea. Stal sa aj jeho prvým riaditeľom a bol ním až do smrti.

141.

25. 6.

Antos, Štefan

25. 6. 1908 Trnava – 5. 1. 1960 Budapešť, Maďarsko

115. výročie narodenia

politik, ekonóm

Absolvent Vysokej školy hospodárskej v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil vo viacerých politických funkciách, od r. 1957 minister financií Maďarskej ľudovej republiky. Autor národohospodárskych štúdií a článkov.

142.

Hanus, Stanislav

22. 3. 1935 Voderady – 25. 6. 2013 Cífer

10. výročie úmrtia

folklorista

Patril k zakladajúcim členom folklórnej skupiny Cífer. Dvadsať rokov bol harmonikárom, spevákom a ľudovým rozprávačom cíferských folkloristov. Absolvoval s nimi vyše 400 vystúpení doma i v zahraničí. V r. 1993 spoluúčinkoval v zábavných programoch košického humoristu Andera. Za svoju angažovanosť v oblasti kultúry dostal viacero okresných vyznamenaní a festivalových ocenení.

143.

26. 6.

Adami, Ján Nepomuk PhDr.

26. 6. 1738 Banská Štiavnica – 22. 5. 1821 Bratislava

285. výročie narodenia

historik, pedagóg, knihovník, jezuita

Študoval na univerzite v Trnave. V r. 1784 – 1797 zastával funkciu knihovníka Kráľovskej akadémie v Bratislave a neskôr aj bohosloveckého učilišťa v Trnave. Vo svojich prácach sa venoval okrem iného aj histórii.

144.

27. 6.

Zelliger, Alojz

27. 6. 1863 Zohor – 27. 3. 1942 Trnava

160. výročie narodenia

kňaz, historik, pedagóg, bibliograf

V Trnave pôsobil 54 rokov, najprv ako kaplán, zároveň bol aj pedagógom na katolíckom učiteľskom ústave, neskôr bol riaditeľom, tajomníkom a archivárom na generálnom vikariáte v Trnave. Od r. 1916 bol trnavským farárom, prepoštom Trnavskej kapituly. Autor viacerých slovenských učebníc, vydal vzácny súpis v Trnave vydaných knižných prác Pantheon Tyrnaviense. Jeho pamätná tabuľa sa nachádza na Štefánikovej ulici v Trnave.

145.

28. 6.

Moncman, Augustín

13. 8. 1909 Zeleneč – 28. 6. 1993 Pezinok

30. výročie úmrtia

stredoškolský pedagóg, kňaz, salezián

Od r. 1939 učil na Biskupskom rímskokatolíckom slovenskom gymnáziu v Trnave matematiku, fyziku, deskriptívnu geometriu a francúzštinu. Z gymnázia odišiel 31. marca 1945. Potom niekoľko rokov pôsobil vo Svätom Beňadiku. V r. 1955 – 1970 pracoval ako robotník v Okresnom stavebnom podniku v Trnave. V r. 1970 odišiel do dôchodku a žil až do svojej smrti v dome pre prestarých kňazov v Pezinku.

146.

Sumer, Pavol Ing. arch.

pôv. Summer, Pavol

28. 6. 1926 Isla de Pinos, Kuba – 28. 6. 1998 Piešťany

25. výročie úmrtia

architekt

Po skončení vysokej školy v r. 1952 pracoval ako územný plánovač na KNV v Bratislave, neskôr ako vedúci technického oddelenia riaditeľstva Čs. štátnych kúpeľov. Podieľal sa na vybudovaní novej hospodárskej časti na obtokovom ramene Váhu, na vypracovaní zastavovacieho plánu Kúpeľného ostrova, na rekonštrukcii Thermia Palace, Army, Napoleonských kúpeľov, novozakladaní zelene na Kúpeľnom ostrove. Od r. 1968 viedol piešťanský ateliér 04 bratislavského Zdravoprojektu. Podľa jeho projektu bolo postavených 80 bytových jednotiek na Krajinskej ceste v Piešťanoch.

147.

29. 6.

Papánek, Ján Krstiteľ

29. 6. 1743 Kuklov – 11. 6. 1784 Trnava

280. výročie narodenia

pedagóg, básnik

Teológiu študoval na kolégiu vo Vacove (Maďarsko). Pôsobil ako profesor na gymnáziách v Prievidzi a Nitre, predstavený filozofov v Tereziáne vo Vacove. Autor latinských príležitostných básní s historicko-politickým obsahom, vzťahujúcim sa k Uhorsku a jeho popredným osobnostiam.

148.

JÚL

1. 7.

Zlocha, Ján

24. 3. 1942 Bratislava – 1. 7. 2013 Bratislava

10. výročie úmrtia

športovec

Vyštudoval právo a po skončení aktívnej činnosti pracoval v oblasti hospodárskeho práva. Bývalý futbalista, ľavý obranca odohral za Slovan, Spartak Trnava a Duklu Praha (Česko) celkom 203 ligových stretnutí a strelil 8 gólov. Zúčastnil sa na majstrovstvách sveta v r. 1970 i na olympijských hrách v r. 1968 v Mexiku. So Spartakom získal prvý federálny titul v r. 1968 i Stredo európsky pohár v r. 1967. V drese Dukly Praha postúpil v ročníku 1966/1967 do semifinále Európskeho pohára majstrov a so Slovanom Bratislava sa radoval z Pohára víťazov pohárov v r. 1969 a z majstrovského titulu v r. 1970.

149.

2. 7.

Filipovič, Andrej Augustín

2. 7. 1923 Cífer, m. č. Jarná – 27. 8. 1995 Strečno, poch. Pezinok

100. výročie narodenia

rehoľník

V r. 1947 vstúpil do rehole menších bratov kapucínov, v r. 1958 zložil večné sľuby a prijal rehoľné meno Augustín. Tajne študoval teológiu, v r. 1970 vysvätený za kňaza. Pôsobil v rôznych zamestnaniach, napr. na Lekárskej fakulte UK v Bratislave vykonával tajnú pastoračnú činnosť medzi mládežou, od r. 1990 bol v kláštore kapucínov v Žiline, súčasne poverený pastoračiou v Bitarovej. Zaslúžil sa o zreštaurovanie priestorov v areáli bývalého jezuitského kláštora v Žiline a zriadil v nich pastoračné centrum. V Žiline založil aj kresťanské spoločenstvo Kolpingova rodina. Tragicky zahynul pri havárii.

150.

4. 7.

Hučko, Jozef

4. 7. 1923 Dolná Krupá – 3. 12. 2011 Trnava

100. výročie narodenia

drevorezbár

Drevorezbe sa venoval už od študentských čias. Rezbárske odborné vzdelanie získal na rezbárskej škole v Banskej Štiavnici, umelecky sa zdokonaľoval v ateliéri svojho strýka, sochára Jána Hučku. Vo svojej tvorbe stvárňoval najmä ľudové a tradičné pracovné motívy, ale aj náboženskú tematiku. V Trnave možno jeho umeleckú tvorbu vidieť v kostole u saleziánov na Kopánke, pre ktorý vytvoril betlehem, sochársky portrét dona Hlúbika a sochu Panny Márie. Za dlhoročnú reprezentáciu mesta v oblasti ľudového rezbárstva dostal v r. 1999 Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

151.

5. 7.

Hirner, Marián

5. 7. 1953 Trnava – 25. 2. 2005 Bratislava

70. výročie narodenia

športovec

Od mladosti sa venoval viacerým športom. Neskôr začal hrať hádzanú, ktorej sa venoval aj počas štúdia na strojníckej priemyslovke. Hráč Lokomotívy Trnava, člen reprezentačného družstva Československa, za ktoré odohral 162 zápasov. Víťaz ankety o najlepšieho hádzanára Slovenska (1977, 1980) a Československa (1979, 1980). Ako tréner získal s trnavskou Lokomotívou titul majstra SR. V r. 1999 bol zvolený za Trnavského hádzanára storočia a stal sa členom All Stars Slovenska. Bol poslancom Mestského zastupiteľstva v Trnave. V r. 2009 mu bolo udelené Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava in memoriam.

152.

6. 7.

Dopjera, Ján

tiež Dopyera Ján, Dopera Ján

6. 7. 1893 Stráže – 3. 1. 1988 Oregon, USA

130. výročie narodenia

husliar, výrobca hudobných nástrojov, vynálezca

Za husliara sa vyučil u otca. Okolo r. 1908 sa s ním vystáhoval do USA, okolo r. 1922 začal v Los Angeles (USA) vyrábať bendžá a gitary. Po dlhých experimentoch v októbri 1926 požiadal o patent na celokovovú gitaru. V r. 1928 založil s bratmi novú firmu. Pôvodca brnkacieho nástroja dobro, 4 – 8 strunovej verzie gitary, ktorá sa vyznačovala 12-palcovým kovovým rezonátorom. Spolu s gitaristom Artom Simpsonom vyrobili v r. 1932 niekoľko rezonátorových gitár s magnetickým snímačom, ktoré sa považujú za vôbec prvé priemyselne vyrobené elektrifikované gitary na svete. Jeho pamiatke je venovaný medzinárodný hudobný festival Dobrofest Trnava. Pamiatke Johna Dopyeru je venovaná aj Dvorana slávy dobra v Trnave – je to prvé a jediné múzeum rezofonických nástrojov nielen na Slovensku, ale i v Európe. V r. 2003 získal Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam.

153.

Vajaj, Pavel

3. 12. 1761 Kopčany – 6. 7. 1838 Horné Zelenice

185. výročie úmrtia

evanjelický učiteľ, básnik

V Horných Zeleniciach pôsobil v čase osvietenstva (1807 – 1838). Bol literárne rozhl'adený a autorsky činný. Venoval sa aj príležitostnej poézii. Pre obec sú zaujímavé najmä tri rukopisné zbierky: Príhody v poctivej obci hornozelenické, Verše o vystavení veže pri Chráme Božom hornozelenickom a Krátke a opravdové vyobrazenie povodne.

154.

8. 7.

Koza, Alojz

8. 7. 1903 Lovčica-Trubín – 30. 12. 1988 Pezinok

120. výročie narodenia

stredoškolský pedagóg, kňaz, cirkevný historik

Maturoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom, teologické štúdiá absolvoval v Turíne (Taliansko) a v Ľubľane (Slovinsko). V r. 1939 – 1945 profesor slovenčiny a dejepisu na gymnáziu v Trnave.

155.

11. 7.

Nagy, Július

11. 7. 1908 Trnava – 6. 5. 1984 Trnava

115. výročie narodenia

regenschori

V Trnave získal základné vzdelanie a maturitu na gymnáziu. Konzervatórium s hlavným predmetom organ absolvoval v Bratislave. Už ako 17-ročný pôsobil v Dóme sv. Mikuláša v Trnave, najskôr ako pomocný organista a od r. 1927 ako stály organista pod vedením regenschoriho Mikuláša Schneidera-Trnavského. V tejto službe pokračoval bez prestávky päťdesiatšesť rokov. Za tento dlhý čas bol súčasne korepetítorom, archivárom a všestranným pomocníkom. Neúnavne pracoval a svoje povinnosti si plnil dôsledne i napriek tomu, že v posledných rokoch života chorľavel.

156.

13. 7.

Jurkovič, Samuel

9. 2. 1796 Brezová p. Bradlom – 13. 7. 1873 Brezová p. Bradlom

150. výročie úmrtia

organizátor družstevníctva, osvetový pracovník, učiteľ

Študoval v Győri (Maďarsko), Trnave, Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici a na evanjelickom lýceu v Bratislave. Bol učiteľom, notárom. Bol popredným ľudovýchovným pracovníkom štúrovského obdobia, zakladateľom učiteľských, čitateľských spolkov, nedeľných škôl, školských knižníc. Založil Spolok gazdovský v Sobotišti, prvé úverové družstvo v Európe, bol spoluzakladateľom Slovenského národného divadla nitranského v Sobotišti a Matice slovenskej. Venoval sa aj básnickej tvorbe, básne uverejňoval v časopisoch Orol tatranský, Slovenské pohľady, Cirkevné listy a Obzor. Bol priekopníkom slovenského družstevníctva.

157.

14. 7.

Bačík, Ladislav

14. 7. 1933 Piešťany – 6. 1. 2016

90. výročie narodenia

športovec, tréner

Československý reprezentant v plávaní a vodnom póle, neskôr plavecký tréner. Prvý titul majstra ČSR získal v r. 1951. Okrem OH v r. 1952 v Helsinkách (Fínsko) a v r. 1956 v Melbourne (Austrália) štartoval aj na dvoch ME – v Budapešti (Maďarsko) a Turíne (Taliansko), kde obsadil 5. miesto. Bol viacnásobným majstrom republiky v plávaní. Od r. 1962 Zaslúžilý majster športu.

158.

15. 7.

Glesk, Pavol prof., PhDr., CSc.

30. 1. 1931 Lučenec – 15. 7. 2008 Bratislava

15. výročie úmrtia

tréner, atlét, pedagóg, funkcionár, publicista

Pôsobil na čele slovenskej atletiky. Stál pri zrode svetoznámeho mítingu Pravda Televízia Slovaft. Bol predsedom ČSOV, bol prvý predseda SOV, spoluzakladateľ medzinárodnej olympiády detí a mládeže Kalokagatia v Trnave. Podpredseda Spoločnosti Ferdinanda Martinenga. Ako univerzitný profesor na trnavskej katedre MtF STU okrem mnohých publikácií, ktorých bol autorom, inicioval viaceré špičkové vedecké semináre. Je po ňom pomenovaný atletický areál STU v tesnej blízkosti internátu Mladá garda v Bratislave. Za r. 2002 mu mesto Trnava udelilo ocenenie Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za rozvoj vysokoškolského športu v Trnave. V r. 2011 mu bola udelená Pamätná medaila predsedu TTSK in memoriam.

159.

17. 7.

Jelínek, Václav

1. 9. 1731 Praha, Česko – 17. 7. 1823 Trnava

200. výročie úmrtia

kníhtlačiar

Od r. 1764 žil v Trnave, od r. 1788 majiteľ tlačiarne. Vydal významné diela bernolákovcov. Prostredníctvom tlačiarne sa významne zúčastnil na kultúrno-literárnom živote v období národného obrodovania.

160.

18. 7.

Horváth, Gabriel MUDr., CSc.

21. 3. 1912 Trenčianske Teplice – 18. 7. 1998 Piešťany

25. výročie úmrtia

lekár

Autor mnohých vedeckých prác. Maturoval v Trenčíne v r. 1930. Medicínu vyštudoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v r. 1937. Potom lekár v Trnave a od r. 1955 v Piešťanoch, kde zastával významné funkcie v rôznych liečebných ústavoch. Osobný lekár mnohých československých športovcov. Od r. 2014 držiteľ Pamätnej medaily predsedu TTSK in memoriam.

161.

22. 7.

Florians, František Ing. arch.

19. 6. 1894 Zavar – 22. 7. 1978 Bratislava

45. výročie úmrtia

architekt, publicista

162.

Projektoval budovu trnavských parných kúpeľov, kostol na Tulipáne a viaceré verejné budovy v Trnave. Maľoval i staré uličky Bratislavy. Bol v príbuzenskom vzťahu s Gejzom Dusíkom.

26. 7.

Skukálek, Rudolf

20. 8. 1931 Trnava – 26. 7. 2008 Falkenberg, Nemecko

15. výročie úmrtia

textár, básnik

V r. 1954 vyštudoval filozofiu v Bratislave a už popri štúdiu sa začal venovať literárnej tvorbe. Pracoval v časopisoch Svet socializmu, Slovenské pohľady, Mladá tvorba. Venoval sa i prekladaniu. Napísal tri divadelné hry. Jeho pôsobenie v populárnej hudbe začalo spoluprácou na textoch k predstaveniam Tatra revue (1958 – 1962). Od r. 1967 pracoval v Československom rozhlase v Bratislave v redakcii zábavnej hudby. Spolupracoval so skupinou Prúdy a Mariánom Vargom na tvorbe albumu *Zvonky, zvoňte vrátane* titulnej skladby *S rukami vo vreckách*. V r. 1968 vystúpil s kritickým prejavom na konferencii Zväzu slovenských spisovateľov. Koncom roka 1968 emigroval, najprv bol vo Viedni (Rakúsko), potom v Nemecku. V januári 1972 začal pracovať v rádiu Slobodná Európa v Mníchove (Rakúsko). Pri atentáte na redakciu vysielania pre Československo v r. 1981 bol ťažko ranený. Utiahol sa na vidiek v Bavorsku (Nemecko), kde prežil posledné obdobie života.

163.

27. 7.

Geryk, Jozef

14. 10. 1942 Nový Jičín, Česko – 27. 7. 2013 Červeník

10. výročie úmrtia

športovec, tréner

Hral za FC Baník Ostrava (Česko) a Spartak Trnava. Na jar v r. 1966 nastúpil na zápas za Spartak Trnava prvý raz, v tomto klube vydržal do konca kariéry. Stal sa nástupcom vynikajúceho brankára Imricha Stacha. S Trnavou získal päť titulov majstra ČSSR. Neskôr v Trnave pôsobil ako tréner brankárov, asistent pri áčku, viedol tiež trnavskú rezervu a pôsobil ako tréner aj v iných kluboch. V Prahe (Česko) mu udelili cenu Vlastu Buriana – vyhlásili ho za sympatáka medzi brankárskymi legendami.

164.

Nebyla, Dušan

11. 2. 1946 Pezinok – 27. 7. 2008 Trnava

15. výročie úmrtia

baletný majster, pedagóg

Bol žiakom prof. M. Panovej na bratislavskom konzervatóriu. V sezóne 1962 – 1963 člen Baletu ŠD v Košiciach. Od r. 1963 sólista Baletu SND v Bratislave až do r. 1991. Po skončení tanečnej kariéry sa vrátil do Trnavy. V r. 1991 – 1993 vyučoval na ZUŠ v Trnave. V septembri 1993 založil a stal sa riaditeľom Štúdia baletu a súčasného scénického tanca Dušana Nebylu v Trnave. Od r. 1996 spolupracoval ako choreograf s Trnavským divadlom. Od r. 2001 sa stal zriaďovateľom a riaditeľom Súkromnej ZUŠ pri Štúdiu baletu Dušana Nebylu. V r. 2007 mu bolo udelené ocenenie mesta Trnava – Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za osobný prínos v rozvoji umeleckého vzdelávania v Trnave. V tom istom roku mu bola udelená Pamätná medaila predsedu TTSK za zásluhy

pri rozvoji baletného umenia v regióne. V marci 2009 mu minister školstva SR udelil Veľkú medailu sv. Gorazda za celoživotnú pedagogickú prácu a osobitný prínos v rozvoji umeleckého vzdelávania.

165.

Nováková, Viera

24. 7. 1906 Jarná, m. č. Cífer – 27. 7. 2003 Bratislava

20. výročie úmrtia

stredoškolská pedagogička

Študovala na učiteľskom ústave uršulíniek v Trnave a neskôr si doplnila vysokoškolské vzdelanie s aprobáciou slovenčina, dejepis a zemepis. Ako učiteľka pôsobila v Jablonci, Bukovej, Šenkviaciach, v Šamoríne bola riaditeľkou školy. Posledným a najdlhším pôsobiskom bola Trnava. Najskôr učila na meštianskej škole a až do dôchodku vo veku 74 rokov pôsobila na Strednej ekonomickej škole v Trnave. Bola veľkou znalkyňou literatúry a autorkou učebníc slovenčiny.

166.

Rákay, Anton MUDr.

15. 5. 1925 Vrbové ☐ 27. 7. 2013 Vyšné Hágy

10. výročie úmrtia

lekár, spisovateľ

Po maturite na gymnáziu pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Po štúdiách pôsobil ako sekundárny lekár v Štátnom liečebnom ústave v Kvetnici, vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Matliaroch, ako primár oddelenia pre chirurgickú liečbu vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Novej Polianke, sekundárny lekár v Štátnych kúpeľoch Nový Smokovec. Postupne sa vypracoval na špičkového odborníka na liečbu pľúcnych chorôb a ťažkých onkologických prípadov. Na svojom konte má vyše stovky odborných prác. Popri svojej lekárskej činnosti sa venoval písaniu prozaických diel z lekárskeho prostredia. Knižne debutoval v r. 1991 knihou Tabu.

167.

Raška, Augustín

6. 1. 1893 Štramberk, Česko – 27. 7. 1953 Brno, Česko

70. výročie úmrtia

stredoškolský pedagóg, kňaz

Absolvoval trnavské gymnázium, kde v r. 1911 aj maturoval. Teológiu vyštudoval v Ostrihome (Maďarsko). Najskôr kaplán v Preseľanoch a v Novom Meste nad Váhom, potom od r. 1921 učiteľ a riaditeľ dievčenskej meštianskej školy v Trnave, neskôr v r. 1938 – 1945 riaditeľ a profesor biskupského gymnázia v Trnave, kde vyučoval slovenčinu a úvod do filozofie. Po nástupe komunistického režimu väznený, na následky väznenia čoskoro zomrel. V r. 2003 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo in memoriam.

168.

30. 7.

Zelmanová, Judita Mgr.

30. 7. 1948 Veľké Úľany – 21. 3. 1991 Piešťany

75. výročie narodenia

knihovnička, prekladateľka

V r. 1966 absolvovala štúdium na SVŠ v Piešťanoch, potom na Katedre knihovedy a vedeckých informácií Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Od r. 1972 pracovala v Okresnej knižnici v Trnave, kde sa venovala problematike detského čitateľa. Bola zakladateľkou letných čitateľských táborov pre

deti a mládež. Pracovala aj ako metodička pre knižnice v okrese Trnava. Prekladala z maďarčiny, ruštiny, nemčiny a hebrejčiny.

169.

31. 7.

Cuninka, Anton

31. 7. 1918 Trnava – 17. 5. 1981 Liptovský Mikuláš

105. výročie narodenia

architekt, stavitel'

V r. 1940 vyštudoval Vyššiu školu stavebnú v Bratislave. V r. 1944 nastúpil do stavebnej spoločnosti Tvorba ako projektant. V r. 1959 – 1970 pôsobil v Lignoprojekte. Podľa projektu, ktorý vypracoval autorský kolektív pod jeho vedením, bol v Piešťanoch postavený Interhotel Magnólia. Súbežne s týmto hotelom projektoval aj hotel Laugaricio v Trenčíne.

170.

Kuffel, Vendelín

17. 4. 1925 Stará Bystrica – 31. 7. 2008 Trnava

15. výročie úmrtia

herec, režisér

Začínal ako herec v Dedinskom divadle v Nitre. Po založení Krajového divadla v Trnave (1960 – 1965) pôsobil v umeleckom súbore. Bol aj úspešným režisérom Divadelného súboru Kopánka. V r. 1970 odišiel pracovať na odbor kultúry ZsKNV v Trnave, kde pracoval do jeho zániku. Je pochovaný v Budmericiach.

171.

Urbánek, Ferko

31. 7. 1858 Vsetín (Česko) – 10. 12. 1934 Bratislava

165. výročie narodenia

spisovateľ, dramatik

Pracoval ako lekárnický praktikant, notársky pomocník, poštový úradník. V r. 1904 – 1923 pôsobil ako tajomník Spolku sv. Vojtecha v Trnave a od r. 1921 pôsobil dva roky ako knihovník vo Verejnej knižnici mesta Trnavy. Plodný dramatický spisovateľ. Autor 51 divadelných hier pre ochotnícke javiská, tlačou vydal 35 hier. Spolumajiteľ tlačiarne Urbánek a spol. v Trnave. V r. 2014 mu v Divadle Jána Palárika v Trnave odhalili bustu (autor Jozef Pospíšil, do bronzu odlial Ladislav Sabo).

172.

AUGUST

1. 8.

Markovičová-Zátarecká, Viera

26. 2. 1910 Trnava – 1. 8. 1953 Bratislava

70. výročie úmrtia

spisovateľka, publicistka, prekladateľka

Študovala na gymnáziu v Trnave. V r. 1933 absolvovala FiF UK v Bratislave. Žila v Banskej Bystrici, kde sa spolu s manželom zapojila do ilegálnych príprav a priebehu SNP. V r. 1953 po nespravodlivom uväznení manžela volila dobrovoľnú smrť. Literárnou tvorbou sa zaoberala od detstva. Autorka kníh pre deti, poézie, drám, rozhlasových hier, divadelných hier, prekladov. Výber z jej poézie bol vydaný posmrtno v diele *Vlastná podobizeň* (1958). Aktivistka ženského a mierového hnutia, podpredsedníčka čs. výboru na ochranu detí.

173.

2. 8.

Adamovič, Jozef prof., Mgr. art., ArtD.

23. 4. 1939 Trnava – 2. 8. 2013 Košice

10. výročie úmrtia

herec, pedagóg

V r. 1960 absolvoval herectvo na VŠMU v Bratislave a stal sa členom SND, v ktorom pôsobil až do r. 1990. Vytvoril približne 60 divadelných postáv. Bohatá je jeho filmová a televízna tvorba. V r. 1971 dostal hlavnú úlohu grófa Mórica Beňovského v 13-dielnom koprodukčnom slovensko-maďarskom televíznom seriáli *Vivat Beňovský!*. Na svojom konte má 120 televíznych inscenácií, seriálov a filmových projektov. Uplatnil sa aj v dabingu. Od r. 1985 pôsobil ako režisér v divadlách, predovšetkým v Píerove a Ostrave (Česko). Bol tiež spoluzakladateľom Akadémie múzických umení v Banskej Bystrici. Dostal hereckú cenu Slovenského literárneho fondu za herecký výkon. Prezident SR mu udelil štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj SR. Je laureátom ocenenia a držiteľom pamätnej dlaždice na Filmovom chodníku slávy (2011). Od r. 2009 držiteľ Ceny TTSK a od r. 2012 držiteľ Ceny mesta Vrbové.

174.

Bakoš, Gustáv Alfonz

2. 8. 1918 Trnava – 1. 10. 1991 Waterloo, Kanada

105. výročie narodenia

astronóm, astrofyzik, vysokoškolský pedagóg

Maturoval v Trnave na gymnáziu, vysokú školu absolvoval v Prahe (Česko) a v Bratislave. Učil matematiku a fyziku na trnavskom gymnáziu. V r. 1947 odišiel do Holandska a pôsobil v observatóriu v Leidene, od r. 1951 v Kanade, kde pôsobil v Dominion Observatory v Ottave, neskôr na torontskom univerzitnom observatóriu David Dundlop Observatory. Z Kanady odišiel do USA, kde pôsobil na Smithsonian Astrophysical Observatory a Deaborn Observatory v Evastone. Po r. 1967 sa vrátil do Kanady a pôsobil na univerzite vo Waterloo. Vybudoval tam nové univerzitné observatórium, ktoré bolo neskôr pomenované podľa neho – Gustav Bakos Observatory.

175.

Cmunt, Eduard prof., MUDr.

2. 8. 1878 Kozárovica, Česko – 21. 5. 1967 Praha, Česko

145. výročie narodenia

lekár, publicista, prekladateľ

Maturoval na gymnáziu v Písku (Česko) v r. 1897, medicínu vyštudoval na KU v Prahe (Česko) v r. 1903. Univerzitným profesorom balneológie sa stal v r. 1936. V r. 1922 – 1939 pôsobil ako lekár-balneológ v Piešťanoch. Neskôr riaditeľ Balneologického ústavu KU v Prahe (Česko). Publikoval množstvo článkov a vedeckých prác v českých, slovenských a zahraničných časopisoch. Vyznamenaný juhoslovanským Radom sv. Sávu, rytier francúzskej Čestnej légie.

176.

Tessényi, Jozef

20. 11. 1947 Trnava – 2. 8. 2003 Trnava

20. výročie úmrtia

športovec

Do Galanty sa dostal v r. 1973 po zisku prvého titulu majstra Československa v boxe. V drese TJ OSP zotrval sedem rokov. Počas nich získal štyri tituly majstra Slovenska i Československa a bol stálym členom reprezentačného kádru vtedajšej federácie. V r. 1974 sa stal víťazom medzinárodného turnaja v Halle (Nemecko), v r. 1975 bol účastníkom Majstrovstiev Európy v Katowiciach (Poľsko). V najvyššej federálnej súťaži družstiev vyhral 41 zo 43 zápasov.

177.

4. 8.

Hoja, Štefan doc., MUDr., CSc.

1. 6. 1924 Trnava – 4. 8. 1973 Trnava

50. výročie úmrtia

lekár, biológ

Študoval v Trnave a v Bratislave. Pracovník Biologického ústavu LF UK v Bratislave. Autor vyše 50 odborných a vedeckých prác, spoluautor učebných textov a učebníc.

178.

Štefunko, Fraňo

4. 8. 1903 Vlčkovce – 6. 4. 1974 Martin

120. výročie narodenia

akademický sochár, pedagóg

Absolvoval štúdium na Umeleckopriemyselnej škole v Prahe (Česko). Pôsobil ako vedúci redaktor výtvarnej rubriky časopisu Slovenské pohľady, neskôr ako profesor monumentálneho sochárstva na VŠVU v Bratislave. Zakladateľská osobnosť slovenského sochárstva. Bol činný aj literárne. Autor knihy o Jánovi Koniarkovi a o rodnej obci Vlčkovce. Autor sochy Thálie vo foyer Divadla Jána Palárika v Trnave.

179.

6. 8.

Bezák, Štefan

pseud. S. Eudevít Žavoron

6. 8. 1838 Chynorany – 11. 10. 1920 Trnava

185. výročie narodenia

kňaz, kultúrny pracovník

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Od r. 1867 administrátor v Bukovej, v r. 1879 – 1917 farár v Malženiciach, v r. 1917 – 1920 správca Kostola sv. Jozefa v Trnave. Dlhoročný správca, neskôr predseda Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Prispieval do katolíckych novín a časopisov.

180.

Šemmer, Viktor

22. 11. 1896 Petrova Ves – 6. 8. 1973 Jablonica

50. výročie úmrtia

vlastivedný bádateľ, pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave a Skalici, v Učiteľskom ústave v Spišskej Kapitule, absolvoval 8 semestrov archeológie na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Ako učiteľ pôsobil v Popudinských Močidlanoch, ako správca, učiteľ, potom riaditeľ základnej školy v Jablonici. Venoval sa najmä archeológii. Spolupracoval so Slovenským múzeom, neskôr i s Archeologickým ústavom SAV. Dnešnému SNM v Bratislave venoval vzácne archeologické pamiatky z Čáčova, Abrahámu, Trnavy, Borského Petra a iných lokalít.

181.

8. 8.

Filadelfi, Timotej PhDr.

31. 5. 1934 Horné Zelenice – 8. 8. 1993 Bratislava, poch. Horné Zelenice

30. výročie úmrtia

vojak, pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave, neskôr študoval na Priemyselnej škole chemickej v Banskej Štiavnici. Pracoval vo Výskumnom ústave acetylénovej chémie v Novákoch (neskôr Výskumný ústav pre petrochémiu v Prievidzi). V r. 1953 – 1955 poslucháč vojenského učilišťa v Lipníku nad Bečvou (Česko), vyradený v hodnosti poručíka. Pôsobil v armáde v rôznych funkciách. V r. 1964 – 1968 bol poslucháčom Vojenskej politickej akadémie v Prahe (Česko). V r. 1968 sa aktívne zapojil do demokratizačného procesu v armáde, v období normalizácie bol preložený do Nového Mesta nad Váhom, kde pôsobil na vojenskom učilišti ako učiteľ filozofie. V r. 1984 ho na vlastnú žiadosť uvoľnili z armády. Pracoval ako vychovávateľ v študentskom domove v Novom Meste na Váhom, neskôr ako riaditeľ vysokoškolského internátu v Trnave. V hodnosti plukovníka pôsobil ako tajomník náčelníka Vojenskej politickej akadémie v Bratislave až do marca 1993, keď odišiel do dôchodku.

182.

9. 8.

Esterházy, Juraj

tiež Esterházi, Eszterházy, Galanthai Eszterházy

25. 3. 1630 Galanta – 9. 8. 1663 Štúrovo

360. výročie úmrtia

cirkevný hodnostár

Teológiu študoval v Trnave, v Ríme (Taliansko). Vysvätený za kňaza v r. 1654. Postupne ostrihomský kanonik, gemerský archidiakon, prepošť v Trnave. Padol v bitke s Turkami, v ktorej velil kapitulskému pluku.

183.

Rényi, Zoltán MUDr.

9. 8. 1908 Kysucké Nové Mesto – 29. 4. 1986 Bratislava

115. výročie narodenia

lekár

Maturoval na štátnom gymnáziu v Zlatých Moravciach. Medicínu študoval na UK v Bratislave. Získal štipendium na parížskej Sorbone (Francúzsko), kde absolvoval časť svojho štúdia. V r. 1932 nastúpil ako sekundárny lekár do Trenčína. Po roku prestúpil do nemocnice v Trnave, kde pôsobil aj ako osobný lekár miestneho biskupa a hudobného skladateľa Mikuláša Schneidera-Trnavského. V r. 1938 si otvoril vlastnú súkromnú lekársku prax a pôsobil ako praktický lekár v Seredi. V r. 1946 odišiel do Vrbového. V r. 1953 bol preložený do Baloňa, kde pôsobil do r. 1978, kedy sa presťahoval do Bratislavy. V r. 2008 mu odhalili pamätnú tabuľu v obci Baloň.

184.

10. 8.

Budke, Artúr

21. 2. 1908 Čermany – 10. 8. 1983 Trnava

40. výročie úmrtia

zoológ, ornitológ, publicista

Absolvoval Štátnu vyššiu lesnícku školu v Banskej Štiavnici. Od r. 1928 pracoval ako lesný zamestnanec na pálfiovskom panstve v Bojniciach, neskôr pracoval na lesných správach v Antole a Hvozdnici, na Riaditeľstve štátnych lesov a majetkov v Žarnovici, na lesnej správe Kriváň-Detva a na Ústrednom riaditeľstve štátnych lesov a majetkov v Bratislave. V r. 1945 – 1970 pôsobil na lesnej správe v Šaštíne-Strážach. Zaoberal sa hlavne dejinami poľovníctva a lesníctva na Slovensku. Spolupracovník časopisov Les, Poľana, Drevo.

185.

11. 8.

Greguš, Juraj

tiež Greguss, Juraj

13. 11. 1860 Uhrovec – 11. 8. 1908 Trnava

115. výročie úmrtia

maliar, ilustrátor, námorný dôstojník

Vyštudoval námornú akadémiu v Rijeke (Chorvátsko). Pôsobil ako námorný dôstojník, neskôr ako profesor kreslenia na námornej akadémii v Rijeke. Od r. 1893 žil v Trnave. Písal reportáže z ciest, zhotovil kresby a akvarely z námornického života, ilustroval knihy. Maľoval fantastické dekoratívne maľby a kresby.

186.

14. 8.

Berchtold, František

tiež Berchtoldt, František

24. 6. 1730 Trnava – 14. 8. 1793 Žiar nad Hronom

230. výročie úmrtia

náboženský spisovateľ, cirkevný hodnostár

Mal šľachtický pôvod, študoval na gymnáziu v Trnave, filozofiu vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Ríme (Taliansko). V r. 1754 farár vo Vrábl'och, v r. 1759 ostrihomský kanonik, od r. 1761 prvý riaditeľ Pázmánea, v r. 1773 bratislavský prepoš, od r. 1776 prvý biskup a oblastný riaditeľ škôl banskobystrickej diecézy. Autor dobových náboženských prác. Od r. 1780 riadny, neskôr skutočný tajný radca.

187.

15. 8.

Fojtík, Karol Ing.

27. 8. 1922 Valašské Klobouky, Česko – 15. 8. 1988 Bratislava

35. výročie úmrtia

šľachtiteľ

V r. 1935 – 1938 navštevoval meštiansku školu v Broumove a vo Valašských Kloboukoch (Česko). Potom študoval na Vyššej hospodárskej škole v Martine, v r. 1945 – 1948 poľnohospodárstvo na SVŠT v Bratislave a na Vysokej škole zemédelskej v Brne (Česko). Neskôr absolvoval postgraduálne štúdium na VŠP v Nitre. Najskôr pracoval na šľachtiteľskej stanici Nový Dvor v Sládkovičove. Od r. 1949 pracoval vo Výskumnom ústave kukurice v Trnave na pracovisku v Topoľníkoch. Zaslúžil sa o rozvoj

šľachtienia hybridnej kukurice na Slovensku, výrobu hybridného osiva a zavádzanie hybridov do praxe. Jeho pričinením sa začala budovať nová šľachtiteľská stanica v Topoľníkoch. Je autorom a spoluautorom odborných publikácií o kukurici, odborných článkov v časopisoch Pôda a úroda, Slovosivo a Záhradníctvo. V r. 1960 získal vyznamenanie Za zásluhy o výstavbu.

188.

16. 8.

Hlinka, Andrej

pseud. Kostolan, Lipták, Mešťan, Výborník

27. 9. 1864 Ružomberok-Černová – 16. 8. 1938 Ružomberok

85. výročie úmrtia

cirkevný hodnostár, spisovateľ, politik

Gymnázium vyštudoval v Ružomberku a Levoči, teológiu v Spišskej Kapitule. Ako kaplán pôsobil na Orave a Liptove, ako kňaz pôsobil na viacerých miestach. V r. 1905 založil Slovenskú ľudovú stranu. Vystupoval za práva slovenského národa, viackrát bol vo väzení. V Ružomberku založil Ľudovú banku a kníhtlačiareň Lev. Bol účastníkom a spoluzakladateľom SNR v Martine 30. 10. 1918, ktorá sa vyslovila za vznik československého štátu. Významné je jeho pôsobenie vo funkcii predsedu Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Počas existencie ČSR bol predstaviteľom autonomistického hnutia. Vydavateľ a redaktor Ľudových novín. Po obnovení Československa v r. 1945 a po príchode komunistov k moci bol Hlinka z dôvodu jeho negatívneho postoja ku komunistom a pražskému centralizmu tendenčne zobrazovaný.

189.

18. 8.

Hečko, Zefirín

18. 8. 1928 Smolenice – 8. 11. 2008 Suchá nad Parnou

95. výročie narodenia

pedagóg, dirigent

Po absolvovaní Učiteľskej akadémie v Bratislave v r. 1949 pôsobil ako učiteľ vo Veľkých Úľanoch, po vojenčine v Dechticiach, Zelenči a od r. 1955 bol zástupcom riaditeľa na Základnej škole v Sucheji nad Parnou až do r. 1990. Počas štúdií v Bratislave hral v sláčikovom kvartete. Člen Speváckeho zboru slovenských učiteľov. V Sucheji nad Parnou založil a viedol viacero zborov, napr. Detský spevácky zbor v r. 1957 – 1977 a Suchovský spevácky zbor, ktorý vznikol v r. 1972. Venoval sa aj kultúre v obci ako správca osvetovej besedy, bol kronikárom a vedúcim kultúrnej komisie pri obecnom úrade. Viedol organizáciu požiarnikov aj miestnu organizáciu dôchodcov. Za pôsobenie v spevokoloch a kultúre bol od r. 1985 držiteľom štátneho vyznamenania Zaslúžilý pracovník kultúry. V r. 2007 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

190.

20. 8.

Stračár, Emil

20. 8. 1923 Vrbové – 9. 2. 1981 Bratislava

100. výročie narodenia

pedagóg

Pracoval v oblasti teórie a praxe pedagogiky, autor odborných prác a štúdií s pedagogickou tematikou. V r. 1947 – 1949 učil na gymnázium v Malackách, neskôr riaditeľ Výskumného ústavu pedagogického v Bratislave.

191.

22. 8.

Babušek, Jozef

pseud. Jozef Schek

3. 9. 1921 Bratislava – 22. 8. 2013 Piešťany

10. výročie úmrtia

karikaturista

Je považovaný za jedného zo zakladateľov slovenského komiksu a moderného kresleného humoru. Neskôr študoval dial'kovo kunsthistoriu, odbor cirkevná architektúra. Začal kresliť pod pseudonymom utvoreným z konca pôvodného priezviska Schek. Preslávil sa najmä komiksovým seriálom Jožinko, dieťa svojich rodičov, ktorý vydával v humoristickom časopise Roháč. V r. 2007 sa stal laureátom ocenenia Kultúrna osobnosť roka 2006 mesta Piešťany. Patril medzi najväčšie československé komiksové esá a bol zakladateľom modernej slovenskej karikatúry.

192.

Bednárík, Jozef

17. 9. 1947 Zeleneč – 22. 8. 2013 Bratislava

10. výročie úmrtia

herec, režisér

Po strednej umelecko-priemyselnej škole vyštudoval herectvo na VŠMU v Bratislave. Ako herec sa predstavil v r. 1974 vo filme Ohnivé križovatky, kde stvárnil postavu Jana Hrču. Na dráhu divadelného režiséra sa dal v r. 1981, debutoval ako režisér v Divadle Z v Zelenči, ktoré sa pod jeho vedením stalo jedným z najslávnejších ochotníckych divadiel. Neskôr prešiel do nitrianskeho Divadla A. Bagara. Orientoval sa na hudobno-dramatický žáner - operu a muzikál. V r. 1990 sa stal režisérom Novej scény v Bratislave. Pod jeho taktovkou uviedla muzikály Evanjelium o Márii, Grand-hotel, Pokrvní bratia, Jozef a jeho zázračný farebný plášť, Klietka bláznov a muzikál Donaha. Ako hosťujúci režisér sa predstavil na festivaloch v Nemecku, Rakúsku, Francúzsku, Bulharsku, Monaku, Japonsku, Anglicku či Izraeli. V r. 1986 sa stal zaslúžilým umelcom, v r. 1998 získal Krištáľové krídlo. Cenu mesta Nitra za celoživotné dielo získal v r. 2007 a v r. 2013 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK. V r. 2017 mu v Zelenči pred budovou školy odhalili pamätník s bustou. Autorom busty je sochár Ján Ťapák.

193.

Hések, Štefan PhDr.

29. 2. 1892 Kúty – 22. 8. 1953 Lodina

70. výročie úmrtia

vlastivedný pracovník, kňaz

Študoval na gymnáziách v Skalici, Trnave a Temešvári (Rumunsko), kde v r. 1912 úspešne zmaturoval. Teológiu študoval v Košiciach a Freiburgu (Nemecko). Po kňazskej vysviacke v r. 1916 v Sittene (Švajčiarsko) bol kaplánom vo Vranove nad Topľou a Košiciach. V r. 1918 sa stal administrátorom a v marci 1924 farárom v Udavskom pri Humennom. Počas pôsobenia v Udavskom sa venoval dialektológii, skúmal zemplínske nárečie, prispieval do časopisov a novín, prekladal z maďarčiny, nemčiny a francúzštiny. Od r. 1939 pôsobil na prešovskej fare ako farár. Biskup Jozef Čársky ho v r. 1939 vymenoval za generálneho vikára a člena zboru konzultorov. V r. 1943 získal titul pápežského protonotára.

194.

22. 8.

Vlček, František MUDr.

22. 8. 1923 Velehrad, Česko – 9. 11. 1996 Piešťany

100. výročie narodenia

lekár

Študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Stal sa špecialistom na kožné ochorenia. Od r. 1963 bol konzultantom Výskumného ústavu reumatologických chorôb v Piešťanoch. Uznávaný odborník v oblasti korektívnej dermatológie a kozmetológie. Bol riaditeľom pobočky Ústavu lekárskej kozmetiky v Piešťanoch. Publikoval 80 odborných prác a pripravil cez stovku prednášok.

195.

24. 8.

Radványi, Celestín Anton

pseud. Ercé

20. 3. 1911 Levice – 24. 8. 1978 Trenčín, poch. Trnava

45. výročie úmrtia

novinár, spisovateľ, publicista, libretista, prekladateľ, ilustrátor

Maturoval na gymnáziu v Nových Zámkoch, právo študoval v Bratislave, po prerušení štúdia študoval novinárstvo vo Varšave (Poľsko). Pôsobil ako učiteľ, redaktor, vydavateľ. Od r. 1952 žil v Trnave. Napísal niekoľko románov (V tóni polmesiaca, Mračná nad Novými Zámkami a i.), poviedok, noviel, divadelných a rozhlasových hier, libretá k operetám G. Dusíka Pod cudzou vlajkou a L. Schramma Kuruci. Vydaním

biografického slovníka slovenských dejateľov pod názvom Slovenská krv sa priradil k zakladateľom slovenskej životopisnej lexikografie. Väčšinu svojich kníh a novinárskych príspevkov si sám aj ilustroval. V r. 1998 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

196.

25. 8.

Lanštiak, Andrej Horislav

2. 12. 1821 Liptovský Mikuláš, časť Palúdzka – 25. 8. 1908 Siladice

115. výročie úmrtia

farár, básnik, cirkevný spisovateľ

Študoval na evanjelickom lýceu v Levoči a Prešove. V r. 1843 – 1844 študoval evanjelickú teológiu na univerzite v Halle (Nemecko). Pôsobil ako evanjelický kaplán v Pešti Maďarsko) a v r. 1850 – 1905 bol farárom v Horných Zeleniciach. Od r. 1906 žil v Siladiciach, kde aj zomrel. Bol popredným členom Ústavu reči a literatúry československej v Levoči a v Prešove. V období príprav revolúcie v r. 1848 sa postavil proti iniciatíve slovenského národného hnutia. Vydal brožúru *Štúrovčina*, kde sa postavil proti koncepcii štúrovskej slovanskej kmeňovosti a zostával na pozíciách biblickej češtiny. V r. 1848 podpísal výzvu Jána Kollára na obnovu česko-slovenskej jazykovej jednoty. Prispieval do časopisov ako Evanjelik, Evanjelický cirkevník, Korouhev na Sionu a iné.

197.

26. 8.

Hrčka, Justín

12. 10. 1924 Dolné Dubové – 26. 8. 1953 Vysoké Tatry

70. výročie úmrtia

sochár

Študoval na SVŠT v Bratislave. Tvorca pomníkov a najmä portrétov. Pracoval v rozličných sochárskych žánroch so zmyslom pre monumentalitu tvaru. Zúčastnil sa na mnohých výstavách. V r. 1953 realizoval portrét Jána Koniarka.

198.

29. 8.

Butko, Ján JUDr.

29. 8. 1923 Zvončín – 29. 5. 2006 Trnava

100. výročie narodenia

pedagóg, tréner, telovýchovný funkcionár

Patrí medzi zakladateľov atletického oddielu v Slávii Trnava. V r. 1950 priviedol basketbalistky SK Železničari k titulu majsteriek Slovenska. Potom sa venoval hádzanej. Učil na SPŠ strojníckej, potom prešiel na SPŠ dopravnú. Od r. 2014 držiteľ Ceny TTSK in memoriam.

199.

Molnár, Titus Ján ThDr.

29. 8. 1798 Trnava – 17. 5. 1857 Komárno

225. výročie narodenia

stredoškolský pedagóg, kňaz

Člen benediktínskej rehole. Vyštudoval v Trnave a v Pannonhalme (Maďarsko). Učil na gymnáziu v Trnave a v r. 1846 – 1856 bol predstavený rehoľného domu v Komárne. Autor učebnice teológie.

200.

30. 8.

Nižnánsky, Jozef

30. 8. 1903 Veľké Brestovany, teraz Brestovany – 7. 3. 1976 Bratislava

120. výročie narodenia

spisovateľ, básnik, novinár, prekladateľ

Gymnázium študoval v Trnave, potom začal študovať Právnickú fakultu UK Bratislava, ktorú nedokončil. Literárnu činnosť začal ako básnik generačnej skupiny združenej okolo časopisu Vatra. Najvýraznejšie sa zapísal do dejín novinárstva na Slovensku ako redaktor novín Slovenská politika. Venoval sa kultúrnym rubrikám. Externe pôsobil i v týždenníku Nový svet a redigoval Slovenský týždenník. V r. 1928 vydal básnickú zbierku Medzi nebom a zemou. Ako novinár sa venoval písaniu historických románov,

ktoré vydával na pokračovanie v periodikách. V r. 1945 sa dostal na niekoľko mesiacov do väzenia. Potom pôsobil ako šéfredaktor časopisov Čas v obrazoch a Demokratický týždenník. V r. 1948 pracoval vo vydavateľstve Práca, odkiaľ musel ako politicky nespoľahlivý odísť. V r. 1953 – 1957 pracoval vo vydavateľstvách pre deti a mládež ako prekladateľ. Patrí medzi najčítanejších slovenských spisovateľov. Svojimi novinárskymi aktivitami sa zaraďuje medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenskej žurnalistiky 20. storočia.

201.

31. 8.

Strnisková, Viera

30. 10. 1929 Hlohovec – 31. 8. 2013 Bratislava

10. výročie úmrtia

herečka

Pôvodne vyštudovala filozofiu a medicínu. Herectvu sa venovala už od svojej mladosti. Bola členkou Štúdia NS, činohry J. G. Tajovského vo Zvolene, Krajského divadla v Nitre a od r. 1962 členkou SND v Bratislave. Jej doménou sa stali hrdinky hlboko poznamenané tragickými životnými osudmi. Vo filme sa začala presadzovať od konca 50. rokov 20. storočia. Debutovala postavou princeznej vo filmovej rozprávke režiséra Dušana Kodaja Pána a hviezdár v r. 1959. Nasledovali prevažne úlohy manželiek a matiek vo filmoch. Za hlavnú úlohu v televíznej inscenácii Matka (1968) získala hlavnú cenu na

Medzinárodnom televíznom festivale Zlatá Praha 1969. Za svoju umeleckú tvorbu získala niekoľko osobných ocenení. Od r. 2003 držiteľka štátneho vyznamenania Pribinov kríž II. triedy. Za celoživotnú prácu a osobný prínos pre rozvoj kultúry jej bola udelená Cena TTSK v r. 2009.

202.

SEPTEMBER

4. 9.

Balon, Eugen Kornel prof., RNDr., CSc.

1. 8. 1930 Orlová, Česko – 4. 9. 2013 Guelph, Kanada

10. výročie úmrtia

ichtyológ, pedagóg

Po promócií na Prírodovedeckej fakulte KU v Prahe (Česko) nastúpil do zamestnania vo Výskumnom ústave rybárstva a hydrobiológie v Trnave. Svoju prvú samostatnú výskumnú úlohu riešil na rybníkoch Kamenný mlyn pri Trnave. Pôsobil v Laboratóriu rybárstva a hydrobiológie v Bratislave. Už ako známy ichtyológ odchádza pracovať do Afriky (Zambia). Po r. 1969 emigroval do Kanady. Stal sa profesorom Univerzity Guelph a nezávislým poradcom federálnej kanadskej vlády pre problematiku sladkovodného rybárstva Severnej Ameriky.

203.

Moravec, Milan

4. 9. 1923 – 20. 7. 2002

100. výročie narodenia

športovec, tréner

Futbalista Hlohovca, Trnavy a Slovana Bratislava. V sezóne r. 1967/1968 – 1971/1972 pôsobil ako tréner v Lokomotive Košice, v r. 1971/1972 – 1973/1974 v Tatrane Prešov, v r. 1976/1977 v Spartaku Trnava.

204.

7. 9.

Motulko, Ján

12. 1. 1920 Malá Lodina ☞ 7. 9. 2013

10. výročie úmrtia

básnik, redaktor, umelecký fotograf

V čase 2. sv. vojny musel prerušiť štúdiá na Slovenskej univerzite v Bratislave a ako vojak Slovenskej republiky bol na Ukrajine a Taliansku. Po vojne v r. 1946 – 1959 pracoval ako redaktor v knižnej redakcii Spolku sv. Vojtecha v Trnave, v r. 1959 – 1987 ako redaktor Katolíckych novín. V rokoch totality sa rozhodol nepublikovať svoje diela. V tomto čase odmlky sa venoval fotografovaniu. Vlastnými fotografiami obrazovo dotvára svoje básnické zbierky. Jeho básnická tvorba sa vyznačuje tematickou spriaznenosťou s básnikmi katolíckej moderny. V r. 2002 získal Cenu mesta Trnava za celoživotné dielo v oblasti literatúry, publicistiky a umeleckej fotografie.

205.

9. 9.

Bartko, Daniel MUDr.

16. 8. 1929 Važec – 9. 9. 2013

10. výročie úmrtia

lekár, pedagóg, popularizátor modernej hygieny

Vyštudoval LF UK v Bratislave. Bol medzinárodne uznávaným odborníkom v oblasti neurologických vied a dlhoročným prednostom I. neurologickej kliniky v Bratislave. Bol spoluzakladateľom a prvým prezidentom Paneurópskej neurologickej spoločnosti, viceprezidentom World Federation of Neurology, prezidentom European Society for Clinical Neuropharmacology a iných. Pôsobil ako univerzitný profesor Univerzity Komenského v Bratislave, Trnavskej univerzity a Katolíckej univerzity v Ružomberku. Publikoval viac ako 430 prác doma i v zahraničí, napísal 20 kníh a učebníc. Prezident SR mu v r. 2011 udelil štátne vyznamenanie Rad Ľ. Štúra za mimoriadne zásluhy o rozvoj vedy, výskumu a zdravotníctva v odbore neurológia.

206.

Novotný, Ján

3. 8. 1862 Komjatice – 9. 9. 1938 Trnava, poch. Tesáre

85. výročie úmrtia

kňaz

Študoval na gymnáziu v Bratislave a Ostrihome (Maďarsko), teológiu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko). Na kňaza bol vysvätený 7. augusta 1885. Kaplánoval v Opatovciach a v Nemčiňanoch. V r. 1893 prešiel za administrátora do Sebechlieb, kde sa v nasledujúcom roku stal farárom. Ako farár pôsobil v Bzovíku (1900 – 1908), v Tesároch (1908 – 1931). Stal sa zakladateľom tesárskych pútí k Božskému Srdcu. Už v r. 1908 sa stal dekanom svätobeňadického dištriktu. V r. 1919 ho menovali za okresného dekana a neskôr za cirkevného inšpektora nad štátnym reálnym gymnáziom v Zlatých Moravciach. V r. 1931 bol menovaný za trnavského sídelného kanonika.

207.

Pinkava, Ignác Ing.

10. 12. 1930 Jablonica – 9. 9. 2003 poch. Trnava

20. výročie úmrtia

pedagóg

Po skončení Vysokej školy lesníckej si doplnil pedagogické vzdelanie na FiF UK v Bratislave. Celý svoj život sa venoval mládeži. Venoval sa stolnému tenisu a futbalu. Aktivizoval sa ako člen odborných komisií stredoškolských olympiád v oblasti biológie a geografie. Lektorsky posudzoval mnohé odborné štúdie a publikácie. Ako pedagóg pôsobil na Strednej poľnohospodárskej škole v Trnave. Zomrel tragicky.

208.

10. 9.

Krčméry, Silvester MUDr.

5. 8. 1924 Trnava – 10. 9. 2013 Bratislava

10. výročie úmrtia

lekár, disident, spisovateľ

Študoval medicínu v Bratislave. Neskôr študoval v Prahe (Česko), časť štúdia strávil v Paríži (Francúzsko) a Maroku. V r. 1948 promoval v Prahe. V r. 1951 bol zatknutý. Odsúdili ho na 14 rokov odňatia slobody. Prepustený bol v r. 1964. Spolu s Vladimírom Juklom patrili k zakladajúcim osobnostiam slovenského disentu. V r. 1991 mu udelil pápež Ján Pavol II. Rad sv. Silvestra. V r. 1998 ho ocenila Trnavská univerzita titulom Doctor honoris causa. V r. 2010 získal Cenu Jána Langoša a v r. 2013 dostal najvyššie štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy.

209.

11. 9.

Huszár, Tibor doc., Mgr. art., ArtD.

16. 6. 1952 Reca – 11. 9. 2013 Modra-Harmónia

10. výročie úmrtia

fotograf, pedagóg

Študoval fotografiu na FAMU v Prahe (Česko) u profesora Jána Šmoka. Fotografoval pre rôzne časopisy a médiá. Odišiel do New Yorku (USA), kde pracoval ako nezávislý fotograf a pedagóg. Neskôr sa vrátil na Slovensko, pôsobil na Akadémii umení v Banskej Bystrici a na UCM v Trnave. Vydal viacero publikácií, napr. Cigáni, Portréty, Koloman Sokol, Návrat späť a ďalšie. Vytvoril aj fotografické cykly Nežná revolúcia, Vzbury vo väzniciach, Indiáni (Mexiko) a iné. Vystavoval doma i v zahraničí. V r. 2011 získal Európsku cenu Trebbia.

210.

Loubal, Antonín

27. 6. 1910 Přerov, Česko – 11. 9. 1938 Bratislava, poch. Trnava

85. výročie úmrtia

historik, archeológ

Študoval na gymnáziu v Trnave a na FiF UK v Bratislave. Pracovník Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Robil výskumy v jaskyni Driny, na hradisku Molpír v Smoleniciach a v Bolerázi.

211.

12. 9.

Dóka, Jozef ml.

12. 9. 1948 Sereď – 14. 11. 2011 Bratislava, poch. Bohdanovce nad Trnavou

75. výročie narodenia

grafický dizajnér

K umeniu mal ako syn fotografa, maliara a monumentalistu Jozefa Dóku veľmi blízko. V r. 1970 – 1976 študoval na VŠVU v Bratislave. Už počas štúdia sa prejavil ako výrazný tvorca plagátov. V r. 1980 sa zúčastnil Bienále plagátu vo Varšave (Poľsko), kde získal ako prvý slovenský výtvarník ocenenie. Bol spoluzakladateľom Trienále plagátu Trnava, prvým predsedom organizačného výboru a v poslednom období jeho čestným predsedom. Zúčastnil sa mnohých súťaží a výstav plagátu doma i v zahraničí. Bol dizajnérom a významným tvorcom značiek, napr. značky Trienále plagátu Trnava, Slovenskej filharmónie, Slovenskej pošty a Galérie Jána Koniarka v Trnave. V r. 2002 založil Prvú Galériu plagátu na ulici – vo výkladoch komerčnej banky na Zámočnickej ulici v Trnave. V r. 2012 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

212.

13. 9.

Árvay, Michal

tiež Árvai, Michal

13. 9. 1708 Košice – 15. 2. 1750

315. výročie narodenia

kultúrny historik, učiteľ

Filozofiu a teológiu študoval v Trnave. Prednášal rétoriku a poetiku v jezuitských ústavoch v Šoproni (Maďarsko), Trnave a v Košiciach, pôsobil ako misionár, neskôr ako diecézny kňaz. Literárne činný, písal básne, venoval sa aj dejinám kultúry v Uhorsku, v diele Res literaria Hungariae (1735) sa pokúsil o prehľad uhorskej literatúry.

213.

14. 9.

Jurovatý, Ladislav st.

14. 9. 1923 Lúky pod Makytou ☞ 23. 10. 2012 Bratislava

100. výročie narodenia

umelecký drotár

Vyučil sa za strojného zámočníka. Stredoškolské vzdelanie si doplnil na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole v Púchove a na Vyššej priemyselnej škole stavebnej v Bratislave. Výtvarné umenie študoval v Prahe (Česko) u akademického maliara Jaroslava Masáka. Venoval sa kresbe, maľbe, grafike a začal experimentovať s umeleckým spracovaním kovu a drôtu. Ako prvý na svete sa úspešne pokúsil o spojenie kováčstva a drotárstva. Jeho prínos spočíva v prenesení drotárskej technológie i pracovných postupov do sochárskej tvorby. V spolupráci s architektmi spolupracoval pri rekonštrukcii bývalého Kláštora Bernadetiek v Prahe, účelového zariadenia Úradu vlády SR v Ždiari a hotela Poľana a mnohé iné. Založil a viedol ako dizajnér a technolog Dielňu umelecko-úžitkového drotárstva pri Drôtovni v Hlohovci. Svoju tvorbu vystavoval v mnohých krajinách sveta. V r. 2007 sa stal držiteľom ocenenia Fra Angelico. V r. 2008 ho Kysucká kultúrna nadácia spolu so synom Ladislavom zapísala do Zlatej knihy drotárov a v r. 2009 mu za dlhoročný prínos pri udržiavaní a rozvíjaní drotárskej remeselnej tradície udelila cenu Pocta Karola Guleju.

214.

15. 9.

Winter, Ľudovít

1. 11. 1870 Ipeľské Šahy – 15. 9. 1968 Piešťany

55. výročie úmrtia

podnikateľ

Študoval architektúru vo Viedni (Rakúsko), štúdium nedokončil. V r. 1890 prišiel do Piešťan. Začal pomáhať svojmu otcovi v podnikaní v Piešťanoch, od r. 1900 spolu s bratom Imrichom budovateľ mesta a kúpeľov Piešťany. Spolu s bratom vybudoval svetoznáme kúpele, zrenovoval staré kúpeľné zariadenia, postavil tzv. napoleonský kúpeľ. Ako člen mestského zastupiteľstva sa zaslúžil o prestavbu celého mesta (vodovod, kanalizácia, cesty, ochranné hrádze na Váhu). Zriadil robotnícku nemocnicu s novým systémom nemocenského poistenia. Postavil hotel Thermia Palace spojený s kúpeľným domom Balneoterapia Irma, dal postaviť kolonádový most, zaslúžil sa o postavenie krajinského mosta, postavil termálne kúpalisko Eva. Do Európy začal vyvážať piešťanské bahno. Jeho obsiahle pamäti boli vydané pod názvom Spomienky na Piešťany. V r. 1939 bol z rasových dôvodov prinútený zrieknuť sa majetku, v r. 1942 – 1944 sa skrýval v Bratislave, po odhalení zatknutý a do konca vojny väznený v koncentračných táboroch v Seredi a Terezíne. Dnes má na liečebnom dome Zelený strom pamätnú tabuľu a jeho meno nesie hlavná ulica v Piešťanoch. Čestné občianstvo mesta mu bolo udelené in memoriam dňa 19. júna 2002. V r. 2009 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

215.

16. 9.

Farkaš, Július

28. 10. 1935 Dlhá – 16. 9. 1983 Trnava

40. výročie úmrtia

herec, režisér

Bol členom Rozhlasového hereckého súboru v Bratislave, hercom Dedinského divadla a v období r. 1960 – 1965 členom umeleckého súboru Krajového divadla v Trnave. Neskôr pôsobil ako pracovník Stálej ochotníckej scény v Trnave. Po vzniku Divadla pre deti a mládež sa stáva jeho členom. Súčasne

v r. 1965 – 1980 vedúci a režisér ochotníckeho divadla Vysokoškolák v Trnave. S týmto súborom nastudoval viacero inscenácií ako napr. Výtečníci, Krvavý kvet, Žobrácka opera, Mladé letá, Lakomec a iné.

216.

Radváni, Hadrián Dr.h.c.

16. 9. 1918 Spišská Kapitula – 26. 3. 2014 Trnava

105. výročie narodenia

historik, bibliograf, publicista

Žil a pôsobil v Trnave, s ktorou je spojená veľká časť jeho historických bádání. Prepracoval sa medzi popredných znalcov histórie na Slovensku. Na svojom konte má desiatky spracovaných knižníc, archívov, napísal desiatky kníh, publikoval stovky príspevkov venovaných Trnave. Výsledky jeho práce boli ocenené udelením čestného doktorátu Trnavskej univerzity v r. 1997. Držiteľ Ceny mesta Trnava za celoživotnú prácu, publikačnú a vedeckú činnosť. Bol čestným podpredsedom SSV. V r. 2007 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK. V r. 2008 pri príležitosti 770. výročia udelenia výsad slobodného kráľovského mesta mestu Trnava mu bolo udelené Čestné občianstvo. Za r. 2008 držiteľ ocenenia Fra Angelico. V r. 2012 získal Cenu biskupa Pavla Jantauscha.

217.

17. 9.

Hrušovský, František prof., PhDr.

17. 9. 1903 Dolné Lovčice – 9. 9. 1956 Cleveland, USA

120. výročie narodenia

historik, publicista, univerzitný profesor

Študoval na gymnáziu v Trnave, univerzitné štúdium v Prahe (Česko), Krakove (Poľsko) a v Bratislave. V r. 1934 ho pápež Pius XI. Vyznamenal rytierskym radom sv. Silvestra za zásluhy o rozvoj cirkevnej historiografie. Z poverenia Matice slovenskej v r. 1938 je jedným so spoluzakladateľov Slovenskej národnej knižnice a iniciátorom vzniku Slovenskej bibliografickej spoločnosti. Od r. 1935 začínal postupne spracovávať prvú syntézu slovenských dejín. Vo februári 1945 bol vymenovaný za univerzitného profesora. V marci 1945 emigroval s matičnou delegáciou. V r. 1946 sa dostal do Ríma (Taliansko), v r. 1947 odišiel do USA a usadil sa v Clevelande. Pôsobil ako profesor na vyššej benediktínskej škole v Clevelande, na pôde ktorej založil Slovenský ústav. Až do svojej smrti bol jeho riaditeľom. V r. 1953 bol zvolený za predsedu Slovenskej národnej rady v zahraničí.

218.

19. 9.

Gašparík, Mikuláš prof., CSc.

5. 5. 1916 Trnava – 19. 9. 2003 Bratislava

20. výročie úmrtia

stredoškolský, vysokoškolský pedagóg, literárny vedec

Maturoval na trnavskom gymnáziu. Študoval na FiF UK v Bratislave. Stredoškolský profesor v Martine a v Trnave. V r. 1951 pracovník Literárnovedného ústavu SAV v Bratislave, v r. 1952 – 1953 pracovník Povereníctva školstva a kultúry, v r. 1953 – 1959 vedúci Katedry slovenského jazyka na Vysokkej škole pedagogickej v Bratislave, v r. 1959 – 1964 vedecký pracovník Ústavu slovenskej literatúry SAV, od r. 1965 na FiF UK v Bratislave. Venoval sa štúdiu slovenských osobností druhej polovice 19. storočia. Je autorom viacerých článkov a učebníc.

219.

Polakovič, Imrich

19. 9. 1923 Siladice – 9. 6. 1989 Bratislava

100. výročie narodenia

maliar

Popri maľbe a grafike sa zaoberal aj ilustráciou. Princípom jeho tvorby je vzťah k prírodnej a sociálnej skutočnosti.

220.

20. 9.

Andrášik, Štefan

11. 9. 1924 Kľačany – 20. 9. 1983 Sereď

40. výročie úmrtia

hutník

Navštevoval učňovskú školu v Nitre, v r. 1944 sa zapojil do SNP. Neskôr pracoval ako robotník v Nitre a v Hlohovci, v r. 1949 – 1951 bol tajomníkom OV KSS v Hlohovci. V r. 1955 – 1960 pôsobil ako podnikový riaditeľ Závodu SNP v Žiari nad Hronom, od r. 1960 Niklovej huty v Sereďi. V r. 1976 – 1977 študoval na Inštitúte priemyselnej výroby v Brne (Česko). Spoluorganizátor modernej farebnej metalurgie na Slovensku.

221.

26. 9.

Štétés, Ladislav prof., MUDr., DrSc., Dr.h.c.

30. 1. 1933 Spišská Nová Ves ☞ 26. 9. 2013

10. výročie úmrtia

lekár, profesor, vedec

Autor mnohých patentov a vynálezov v oblasti pediatrie. Zakladateľ medicínskej etiky a bioetiky na Slovensku. Aj jeho zásluhou bola zriadená samostatná Pedagogická fakulta v Ružomberku, ktorá sa stala základom súčasnej Katolíckej univerzity. Ako rektor Trnavskej univerzity sa zaslúžil o zriadenie Právnická fakulta na Trnavskej univerzite a premenovanie Fakulty ošetrovateľstva a sociálnej práce na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, podieľal sa na príprave otvorenia Univerzitného pastoračného a dobrovoľného centra pri TU v Trnave. Ako lekár pôsobil v Keni a na Haiti. V r. 2008 bol ocenený Cenou TTSK.

222.

27. 9.

Bazalica, Matej

7. 11. 1817 Trnava – 27. 9. 1878 Budín, Maďarsko

145. výročie úmrtia

kňaz, ovocinár

Po skončení teológie pôsobil ako kaplán v obci Šišov. Potom prišiel na faru do Preselian. Bol vychýreným ovocinárom v celom Uhorsku. Najplodnejšie roky jeho pomologickej činnosti boli v Presel'anoch, kde založil dve veľké ovocné záhrady a ovocnú škôlku. Mnohé výpestky ovocných stromov dodával nielen do širokého okolia, ale aj do vzdialenejších oblastí Rakúsko-Uhorska. Vyšľachtil osobitný druh slivky vo veľkosti slepačieho vajca. Svoje postupy pri pestovaní ovocia publikoval v tlači.

223.

Grossinger, Ján Krstiteľ

27. 9. 1728 Komárno – 2. 1. 1803 Komárno

295. výročie narodenia

prírodovedec

Člen jezuitskej rehole, pedagóg, profesor jazykov a filozofie na cirkevných školách v Trnave, Košiciach, Trenčíne, Skalici, Viedni (Rakúsko) a v Bratislave, riaditeľ seminára v Trnave, autor 9 zväzkového unikátneho diela o prírode Uhorska (písaného v latinskom jazyku), ktoré sa stalo bázou k ďalším výskumom v tejto oblasti.

224.

Haring, Jozef

8. 12. 1911 Piešťany – 27. 9. 1973 Piešťany

50. výročie úmrtia

podnikateľ, staviteľ

Navrhol množstvo domov v regióne Piešťany, najznámejšie sú na Moyzesovej, Teplickej, Detvianskej, Dubovej ulici a najmä Prachárov nárožný dom na Javorinskej ulici v Piešťanoch.

225.

29. 9.

Šramel, Jozef Mgr.

29. 9. 1923 Cífer – 6. 12. 1996 Bratislava

100. výročie narodenia

športovec

Osobnosť slovenskej telovýchovy. Vynikal vo viacerých druhoch športu – vo futbale, volejbale, tenise, stolnom tenise a ľahkej atletike. Vyše štyridsať rokov pracoval v slovenskom telovýchovnom hnutí v Bratislave.

226.

Vajdová, Karola

16. 4. 1919 Piešťany – 29. 9. 1968 Bratislava

55. výročie úmrtia

operná speváčka

Spev študovala súkromne. V r. 1939 – 1942 členka opery a operety SND v Bratislave, 1942 – 1946 sólistka opery divadla v Nitre, potom pôsobila v Prahe (Česko), Prešove, v r. 1959 – 1962 v Banskej Bystrici. Tu vytvorila postavy Múzy Leopoldovny (Módny ateliér, 1960) a Serafíny Tomaševičovej (Hrnčiarsky bál, 1960).

227.

OKTÓBER

5. 10.

Gašpar, Alojz Ing., CSc.

5. 10. 1928 Ducové – 15. 3. 2011

95. výročie narodenia

metalurg, pedagóg

V r. 1954 sa prihlásil na diaľkové štúdium na Strojníckej fakulte SVŠT v Bratislave, v r. 1956 prestúpil na Vysokú školu strojní a textilní v Liberci (Česko), ktorú ukončil v r. 1959. V r. 1959 začal pracovať

v oblasti výskumu a vývoja hydrauliky v Náradí Vrchlabí (Česko), neskôr v Rumburských strojárňach Rumburk (Česko) vo funkcii hlavného metalurga. Neskôr absolvoval vedeckú aspirantúru a kandidatúru na SVŠT Bratislava, katedra zvarania. Dizertačnú prácu kandidáta vied obhájil na SVŠT Bratislava v r. 1970 v odbore metalurgie a zvarania. V r. 1962 – 1989 bol členom zvaračskej sekcie SVTS pri Krajskej rade v Banskej Bystrici. Prednášal na seminároch a na Vysokej škole dopravnej v Charkove (Ukrajina). Autor 8 patentov a autorských osvedčení z odboru zvarania a tepelného spracovania. Prednášal ako externista na SVŠT, neskôr na MTF STU Trnava a na TUAD v Trenčíne. V r. 1996 bol jedným zo spoluzakladateľov Cechu zvaračských odborníkov v Trnave. Za zásluhy v rozvoji zvarania na Slovensku bol viackrát ocenený. VÚZ Bratislava mu udelil Pamätnú medailu akademika Čabelku. Autor knihy Solúnski bratia sv. Cyril a Metod, verní Bohu, Rímu a slovenskému národu. Od r. 2011 držiteľ Ceny TTSK in memoriam.

228.

Valentovič, Štefan JUDr.

5. 10. 1923 Bohdanovce nad Trnavou – 2. 12. 2010

100. výročie narodenia

šéfredaktor

Od r. 1954 pracoval ako popredný odborný a výskumný pracovník Matice slovenskej v Martine, okrem iného bol šéfredaktorom vydavateľstva Matice slovenskej a vedúcim oddelenia historických knižníc na Slovensku.

229.

7. 10.

Bernadič, Ladislav Ing.

7. 10. 1923 Cífer – 10. 2. 2005 Cífer

100. výročie narodenia

folklorista, kultúrny pracovník

Maturoval na trnavskom Gymnáziu Jána Hollého. Študoval na Vysokej škole obchodnej v Bratislave, ktorú v r. 1948 na základe nepriaznivého kádrového posudku musel opustiť. Po nežnej revolúcii bol rehabilitovaný. V r. 1970 založil v Cíferi folklórnu skupinu a bol jej vedúcim až do r. 1990. Bol zostavovateľom monografie obce Cífer. V r. 1998 ju Muzeálna spoločnosť MS v Martine a MK SR vyhodnotili ako najlepšiu z obecných monografií na Slovensku. Spolutvorca mesačníka Cíferpress, prispieval do Slovenských národných novín a do Katolíckych novín. Od r. 2011 Čestný občan obce Cífer in memoriam.

230.

Kuchár, Fridrich

7. 10. 1893 Palárikovo – 1. 2. 1974 Trnava

130. výročie narodenia

spevák

Pracoval ako robotník, neskôr stolár, pracovník dielni ČSD. Zakladajúci člen spevokolu Bradlan a jeho dlhoročný predseda (1935, 1937 – 1960), doživotný čestný predseda Bradlanu. Vystupoval na stovkách koncertov doma i v zahraničí. Držiteľ mnohých ocenení.

231.

9. 10.

Brychta, Július JUDr.

27. 11. 1901 Bratislava – 9. 10. 1968 Trnava

55. výročie úmrtia

právník, pedagóg

Od r. 1959 vedúci občianskej náuky na Pedagogickom inštitúte, od r. 1964 na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Autor viacerých monografií, štúdií, článkov.

232.

Kajlich, Aurel

28. 11. 1901 Turá Lúka – 9. 10. 1973 Piešťany

50. výročie úmrtia

grafik, ilustrátor, akademický maliar

V r. 1923 – 1927 bol žiakom Maxa Švabinského na AVU v Prahe (Česko). Patril k významným postavám slovenského maliarstva. Popri rozmerných maľbách zanechal veľké množstvo kresieb, navrhoval poštové známky a bankovky. Časť jeho diel sa dostala do súkromných zbierok v zahraničí.

233.

10. 10.

Winter, Imrich

10. 10. 1878 Ipeľské Šahy – 24. 6. 1943 Bratislava

145. výročie narodenia

podnikateľ

Viedol rodinný podnik v Šahách. Od r. 1900 začal pomáhať pri budovaní kúpeľov Piešťany. Staral sa o účtovnícke práce, propagáciu kúpeľov, ochranu a zveľádovanie parku, pestovanie kultúrneho života. Dal vybudovať amfiteáter, vyhliadkovú reštauráciu Červená veža. Zakladateľ piešťanského múzea. Stal sa aj jeho prvým riaditeľom a bol ním až do smrti.

234.

Palkovič, Konštantín

12. 10. 1919 Brodské – 10. 10. 2008 Brodské

15. výročie úmrtia

jazykovedec, pedagóg

Študoval na gymnáziách v Skalici a v Malackách, slovenčinu a filozofiu na FiF UK v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor v Banskej Bystrici, v Piešťanoch, v Rakoviciach pri Piešťanoch a ako školský inšpektor na Povereníctve pôdohospodárstva. V r. 1961 – 1985 vyučoval na FiF UK v Bratislave. Zaoberal sa dialektológiou, historickou jazykovedou, súčasným spisovným jazykom a jazykovou kultúrou. Vydal Slovenské nárečia, Krátky slovník nárečia senického, Osobnosti Záhoria, Záhorácky slovník, Z detského folklóru a iné.

235.

13. 10.

Jakabovič, Štefan

prezývky - Ďábel inkoustu, trnavský Sherlock Holmes

13. 10. 1913 Malženice – 13. 8. 2006 Malženice

110. výročie narodenia

grafológ, súdny úradník

Pracoval v rôznych funkciách na súdoch po celom Slovensku. Ako dvadsaťročný získal po náročných skúškach diplom Psychologického inštitútu v Bruseli (Belgicko). Bol členom ufologickej spoločnosti.

Od r. 1949 bol ustanovený za súdneho znalca v odbore súdnej a kriminálnej grafológie a znelectva písma.

236.

Kollár, Martin

13. 10. 1853 Čáry – 26. 1. 1919 Trstín

170. výročie narodenia

kňaz

Pôsobil v Suchej nad Parnou, Čachticiach, Dolnej Krupej, Bukovej a Trstíne. Poslanec Uhorského snemu za Trnavský okres, kde predniesol reč o sociálnom pozdvihnutí slovenského národa. Aktívny publicista a prekladateľ.

237.

15. 10.

Ružička, Jozef

20. 11. 1924 Trnava – 15. 10. 1973 Bratislava

50. výročie úmrtia

kameraman

V r. 1940 – 1942 fotograf u V. Kabátha v Trnave, od r. 1945 kameraman Čs. štátneho filmu. Od r. 1965 kameraman animovaného Slovenského filmu v Bratislave. Príslušník priekopníckej generácie slovenského filmu.

238.

18. 10

Fekete, Juraj

13. 3. 1711 Pápa, Maďarsko – 18. 10. 1788 Budapešť, Maďarsko

235. výročie úmrtia

krajinský hodnostár

Študoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Krajinský hodnostár na viacerých miestach, v r. 1770 – 1784 hlavný riaditeľ univerzity v Trnave a Budíne (Maďarsko). Pomáhal zavádzať reformy habsburského absolutizmu, najmä modernejšie zameranie vysokoškolského štúdia, v r. 1777 hlavný organizátor prenesenia Trnavskej univerzity do Budína. Autor právnického diela, ktoré zostalo v rukopise. Vyznamenaný stredným krížom a veľkokrížom Radu sv. Štefana.

239.

Knapp, Anton

20. 2. 1786 Gbely – 18. 10. 1848 Dolná Krupá

175. výročie úmrtia

kňaz, náboženský spisovateľ

Filozofiu a teológiu absolvoval v Trnave, v r. 1811 ho vysvätili za kňaza. Ako kaplán pôsobil v Pobeďime, Senici, Ostrihome (Maďarsko), v r. 1822 – 1831 bol farárom v Považanoch, od r. 1831 v Dolnej Krupej. Člen pešťbudínskeho Spolku milovníkov reči a literatúry, kde vyšli i jeho práce. Za jeho činnosť v r. 1841 napísal Ján Hollý Ódu na Antona Knappa.

240.

Kozma, František Xavér

18. 10. 1728 Zlaté Klasy – 29. 11. 1806 Lovasberény, Maďarsko

295. výročie narodenia

jezuíta, pedagóg

V r. 1744 vstúpil do rehole jezuitov. Študoval na univerzite v Trnave. Bol učiteľom na jezuitských gymnáziách v Székesfehérvári, v Gyöngyösi, v Györi (Maďarsko) a v Bratislave, kazateľom v Trnave a Budíne (Maďarsko), prefektom seminára a profesorom metafyziky na univerzite v Trnave, profesorom kanonického práva na univerzite v Košiciach, vychovávateľom u grófa Cirákiho. Po prepustení z rehole v r. 1773 svetským kňazom v ostrihomskej diecéze. Je autorom oslavných rečí a školských divadelných hier. Jeho najznámejším dielom je Jekonias.

241.

20. 10.

Sentiváni, Martin

tiež Svätajanský, Szentivanius, Szent-Ivány, Szentivány, Szentiványi

20. 10. 1633 Liptovský Ján – 29. 3. 1705 Trnava

390. výročie narodenia

filozof, polyhistor, encyklopedista, redaktor, profesor

Jezuíta, filozofiu študoval vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Trnave a vo Viedni. V r. 1656 – 1661 profesor kolégia a prefekt mariánskej kongregácie v Trnave. V r. 1668 – 1670 prednášal na univerzite v Trnave. Súčasne bol správcom kníhtlačiarne, zaslúžil sa o vydávanie a zostavovanie kalendárov *Calendarium Tyrnaviense* (1675 – 1703), o dobudovanie univerzitnej knižnice v Trnave a v r. 1690 vydal jej katalóg. Jeho najvýznamnejším dielom je 3-zväzkové vydanie rozpráv *Curiosiora et selectiora variarum scientiarum miscellanea...* (1689 – 1709), ktoré je súhrnom poznatkov z filozofie, prírodných vied, medicíny, techniky a hospodárstva. Napísal a tlačou vydal 56 prác, hlavne z oblasti teológie, ale i exaktných vied.

242.

Šulek, Viliam

31. 1. 1825 Sobotište – 20. 10. 1848 Šulekovo

175. výročie úmrtia

národovec

Základnú školu vychodil v Sobotišti, v Trnave sa vyučil za zlatníka, študoval na evanjelickom lýceu v Modre. V r. 1848 sprostredkovateľ rozkazov Slovenskej národnej rady v Krajnom, kde viedol ozbrojený odpor proti maďarským gardistom, uväznený v Hlohovci, odsúdený na trest smrti a popravený v chotári obce Beregseg. Na pamiatku popravy zmenila obec v r. 1948 svoj názov na Šulekovo. Na budove Mestskej knižnice v Hlohovci mu bola odhalená pamätná tabuľa v r. 1968.

243.

Tamaškovič, Martin Branislav

20. 10. 1803 Dechtice – 20. 2. 1872 Trnava

220. výročie narodenia

kultúrny dejateľ, mecén, veršovník

Vyučil sa za mlynára, neskôr si otvoril v Trnave hostinec. Od r. 1835 trnavský mešťan. Vo svojom dome, ktorý stál na Františkánskej ulici, zriadil verejnú čítareň (1846). Chcel umožniť obyvateľom Trnavy a okolia prístup k tlači a literatúre. Významný národno-kultúrny činiteľ, ktorý z Trnavy vytvoril v období r. 1832 – 1872 jedno z centier slovenského národného hnutia.

244.

22. 10.

Morávka, Štefan

22. 10. 1908 Hlohovec – 11. 5. 1974 Bratislava

115. výročie narodenia

amatérsky fotograf

Pracoval ako lektor, inštruktor a člen fotografických porôt. Amatérsky sa venoval portrétu a krajinárskym snímkam.

245.

23. 10.

Matzenauer, Vojtech

6. 2. 1882 Trnava – 23. 10. 1923 Bratislava

100. výročie úmrtia

cirkevný skladateľ

Gymnázium absolvoval v Trnave. Hudobné vzdelanie nadobudol od svojho otca. V r. 1902 sa stal správcom cirkevného speváckeho zboru v trnavskom Dóme sv. Mikuláša, kde sa z jeho tvorby zachoval rukopis diela Misa III c mol opus 15 (1907). Vydal Duchovný spevník katolícky s rituálom, čiastočne spracovaný podľa spevníka otca Jozefa Mathulayho. Niektoré texty a nápevy duchovných piesní boli prevzaté do Jednotného spevníka, ktorý zostavil Mikuláš Schneider Trnavský.

246.

24. 10.

Lami, Ján ThDr.

6. 11. 1702 Baráti, Maďarsko – 24. 10. 1743 Trnava

280. výročie úmrtia

cirkevný hodnostár

Pastoračne pôsobil od r. 1730 v Sládkovičove, od r. 1755 v Seredi. Postupne ostrihomský kanonik, hontiansky archidiakon, riaditeľ kňazského seminára v Trnave.

247.

26. 10.

Holuby, Karol Ján

14. 2. 1826 Háj – 26. 10. 1848 Šulekovo

175. výročie úmrtia

účastník slovenského povstania 1848

Bol starším bratom slovenského botanika a etnografa Jozefa Ľudovíta Holubyho. V septembri 1848 bol splnomocnencom SNR. Jeho úlohou bolo získať ozbrojenú podporu na boj a zásobovať povstalcov na Brezovej. Pri Starej Turej viedol ozbrojený odpor obyvateľov Lubiny, ktorý bol potlačený. Bol odsúdený na trest smrti a popravený. Na budove Mestskej knižnice v Hlohovci mu bola odhalená pamätná tabuľa v r. 1968.

248.

28. 10.

Čiba, Štefan PhDr., ThDr.

tiež Csiba, Štefan

28. 10. 1673 Suchá nad Parnou – 9. 8. 1719 Košice

350. výročie narodenia

prírodovedec, univerzitný profesor

Študoval na Trnavskej univerzite, kde sa stal profesorom filozofie, neskôr profesor v Košiciach. Publikoval prácu o geologickej stavbe Karpát a minerálnych prameňoch v Uhorsku. Anonymne vydal oslavné práce o založení Trnavy a o mecénoch Trnavskej univerzity.

249.

Kozák, Bohuslav

28. 10. 1903 Ubušín, Česko – 13. 11. 1938

120. výročie narodenia

stredoškolský pedagóg, akademický maliar

Po maturite v Čáslavi (Česko) študoval na Vysokej škole technickej a AVU v Prahe (Česko). Vyučoval kreslenie, matematiku a geometriu na gymnáziu v Trnave, Zlatých Moravciach a Leviciach. Vo svojej tvorbe sa zameriaval na figurálne kresby.

250.

Obermajer, Juraj

tiež Obermayer, Juraj

28. 10. 1808 Vrbové – 5. 1. 1880 Chtelnica

215. výročie narodenia

kňaz

Filozofiu absolvoval v Trnave, teológiu na Pázmáneu vo Viedni (Rakúsko). Ako kaplán pôsobil v Modre, Leopoldove a Veľkých Kostol'anoch. Od r. 1852 pôsobil v Chtelnici. Člen výboru Spolku sv. Vojtecha a Matice slovenskej.

251.

Rudňanský, Jozef

tiež Rudnyánszky Jozef

28. 10. 1788 Trnava – 24. 11. 1859 Bratislava

235. výročie narodenia

cirkevný hodnostár

Študoval v Trnave a v Budíne (Maďarsko), teológiu v Pešti (Maďarsko) a vo Viedni (Rakúsko). R. k. kaplán v Leviciach, v Budíne, r. 1841 novohradský archidiakon, r. 1843 titulárny opát, r. 1844 arcibiskupský vikár v Ostrihome (Maďarsko), r. 1845 – 1850 banskobystriický biskup. V cirkevných funkciách podporoval slovenskú náboženskú literatúru i Spolok milovníkov reči a literatúry slovenskej.

252.

NOVEMBER

1. 11.

Hajmássy, Anton

28. 12. 1916 Kvetoslavov – 1. 11. 1978 Trnava

45. výročie úmrtia

tréner, pedagóg, publicista

Študoval na gymnáziu v Trnave, na LF a na FiF UK v Bratislave. Ako stredoškolský profesor učil v Partizánskom a v Trnave. Bol popredným atlétom. V r. 1938 získal titul juniorského majstra Československej republiky v behu na 110 m prekážok. Po skončení aktívnej činnosti sa venoval mladým atlétom. Vychoval mnohých československých reprezentantov. V r. 2003 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam za rozvoj

trnavskej atletiky a jeho meno od septembra toho roku nesie atletický štadión Slávie v Trnave. V r. 2007 ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

253.

2. 11.

Kolek, Jozef Ing., DrSc.

2. 11. 1923 Suchá nad Parnou – 18. 12. 1990

100. výročie narodenia

fyziológ

Absolvoval VŠP v Brne (Česko). V r. 1950 – 1954 pôsobil ako redaktor slovenského vydavateľstva poľnohospodárskej literatúry. Od r. 1954 pracovník Botanického ústavu SAV, v r. 1964 – 1975 jeho riaditeľ, od r. 1976 vedúci sektoru fyziológie rastlín Ústavu experimentálnej biológie a ekológie SAV v Bratislave. Člen viacerých komisií a organizácií doma i v zahraničí. Podpredseda Národného komitétu Programu UNESCO Človek a biosféra (MAB) a národného komitétu životného prostredia. Od r. 1956 výkonný redaktor časopisu Biológia SAV. Riadny člen Francúzskej poľnohospodárskej akadémie (1966).

254.

Parák, Imrich

2. 11. 1868 Abrahám – 17. 6. 1934 Trnava

155. výročie narodenia

poslanec

Po r. 1918 poslanec Národného zhromaždenia, podpredseda Hospodárskej banky, predseda Roľníckej vzájomnej pokladnice v Trnave, člen župného zastupiteľstva. Aktívny v poľnohospodárstve a bankovníctve.

255.

6. 11.

Slezák, Vít Ing.

6. 11. 1873 Križovany nad Dudváhom – 15. 4. 1951 Bratislava

150. výročie narodenia

veľkostatkár

Maturoval na trnavskom gymnáziu. Študoval na polytechnike v Zürichu (Švajčiarsko) a v Budapešti (Maďarsko). Pred r. 1918 bol nájomcom veľkostatku v Ivánke pri Dunaji, potom majiteľ statkov v Cíferi a Oponiciach. V r. 1918 spoluzakladateľ Národnej rady v Bratislave. Prvý predseda Slovenského klubu v Bratislave.

256.

7. 11.

Klablena, Eduard

8. 4. 1881 Bučany – 7. 11. 1933 Langenzersdorf, Rakúsko

90. výročie úmrtia

keramikár, sochár

V r. 1883 sa celá rodina presťahovala do Langenzersdorfu, ležiaceho v blízkosti Viedne (Rakúsko). V r. 1895 – 1898 navštevoval odbornú školu remenárstva, spracovania bronzu a cizelovania. Od r. 1902 bol v Nemecku, v r. 1903 na Umeleckoremeselnej škole v Berlíne, od r. 1906 bol hospitantom na kráľovskej Akadémii v Berlíne a v r. 1906 – 1910 vyučoval na Umeleckoremeselnej škole v Berlíne (Nemecko). V r. 1910 sa vrátil do Langenzersdorfu a otvoril si malú dielňu. Jeho práce boli kupované

do mnohých múzeí. Keramické figúrky vyvážal do celého sveta. Najväčšou zbierkou jeho prác sa môže pochváliť Galerie bei der Albertina vo Viedni, kde vyšli v r. 2000 dve monografie venované jeho tvorbe.

257.

Schronk, Viliam

pôv. Szentmiklósi, Viliam

19. 2. 1912 Boleráz – 7. 11. 1968 Trnava

55. výročie úmrtia

pedagóg

Jeho pôvodné meno po otcovi bolo Szentmiklósi, v r. 1919 bolo zmenené na Schronk. Absolvent trnavského gymnázia, kde maturoval v r. 1934. Do trnavského gymnázia prišiel 1. septembra 1946 a vyučoval ruský jazyk a občiansku výchovu. Dňa 30. augusta 1948 bol preložený na Strednú školu koedukačnú v Trnave, kde sa zároveň stal aj riaditeľom. Neskôr prišiel naspäť do budovy gymnázia, ktorá sa vtedy už nazývala Stredná všeobecnovzdelávacia škola a bol jej riaditeľom v r. 1958 – 1968.

258.

8. 11.

Hečko, Zefirín

18. 8. 1928 Smolenice – 8. 11. 2008 Suchá nad Parnou

15. výročie úmrtia

pedagóg, dirigent

Po absolvovaní Učiteľskej akadémie v Bratislave v r. 1949 pôsobil ako učiteľ vo Veľkých Úľanoch, po vojenčine v Dechticiach, Zelenči a od r. 1955 bol zástupcom riaditeľa na Základnej škole v Suchej nad Parnou až do r. 1990. Počas štúdií v Bratislave hral v sláčikovom kvartete. Člen Speváckeho zboru slovenských učiteľov. V Suchej nad Parnou založil a viedol viacero zborov, napr. Detský spevácky zbor v r. 1957 – 1977 a Suchovský spevácky zbor, ktorý vznikol v r. 1972. Venoval sa aj kultúre v obci ako správca osvetovej besedy, bol kronikárom a vedúcim kultúrnej komisie pri obecnom úrade. Viedol organizáciu požiarnikov aj miestnu organizáciu dôchodcov. Za pôsobenie v spevokoloch a kultúre bol od r. 1985 držiteľom štátneho vyznamenania Zaslúžilý pracovník kultúry. V r. 2007 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

259.

9. 11.

Serdaheli, Juraj

tiež Szerdahelyi, György

29. 9. 1740 Vác, Maďarsko – 9. 11. 1808 Budapešť, Maďarsko

215. výročie úmrtia

estetik, vysokoškolský pedagóg, kňaz

Člen jezuitskej rehole. Filozofiu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Trnave, profesor estetiky a rétoriky na Trnavskej univerzite, od r. 1784 riaditeľ gymnázia, autor viacerých prác z oblasti estetiky.

260.

10. 11.

Ďurgala, Martin

10. 11. 1783 Podbranč – 8. 1. 1856 Trnava

240. výročie narodenia

pedagóg

Pôsobil ako učiteľ v Bratislave, Skalici, Trnave, kde sa venoval aj hospodárstvu. Ako kurátor evanjelickej cirkvi v Trnave obraňoval práva Slovákov proti Nemcom. Podporovateľ a rozširovateľ slovenskej tlače. Prívrženec bibličtiny, v ktorej vydával svoje knihy a ktorú bránil v jazykových sporoch po boku Jána Kollára.

261.

Manák, František Ing.

31. 7. 1935 Drahovce – 10. 11. 2008

15. výročie úmrtia

kultúrny pracovník

Predseda Spolku francúzsko-slovenského priateľstva a šéfredaktor slovenského Spravodaja vo Francúzsku. Základné vzdelanie získal v rodnej obci. Po absolvovaní strednej školy sa prihlásil na Elektrotechnickú fakultu SVŠT v Bratislave. Po jej skončení pracoval v Tesle Piešťany. Po r. 1968 emigroval do Francúzska, kde spolu s manželkou Editou organizoval, sponzoroval, podporoval a šíril slovenskú kultúru. Niekoľko rokov bol členom Rady Slovákov žijúcich v zahraničí pri Matici slovenskej, s ktorou intenzívne spolupracoval. Za jeho nezištnú prácu pre národ a Slovákov na celom svete mu Matica slovenská udelila Zlatú medailu sv. Cyrila a Metoda in memoriam.

262.

12. 11.

Albach, Jozef Stanislav

28. 1. 1795 Bratislava – 12. 11. 1853 Eisenstadt, Rakúsko

170. výročie úmrtia

prírodovedec, náboženský spisovateľ, františkán

Študoval filozofiu a teológiu v Bratislave, v r. 1818 vysvätený za kňaza. V r. 1820 – 1822 pôsobil ako kazateľ v Trnave, v r. 1823 – 1824 v Eisenstadte, potom v Pešti (Maďarsko). Venoval sa prírodným vedám, mal bohatú botanickú a mineralogickú zbierku. Práce z botaniky a mineralógie zostali v rukopise, tlačou vyšli učebnice zemepisu. Vynikajúci kazateľ, skladateľ náboženských piesní. V rukopise je aj jeho nemecký preklad uhorských dejín G. Spányika a 1300-stránkový denník.

263.

13. 11.

Bošáni, Andrej

tiež Bossányi, Andrej

13. 11. 1673 Bošany – 19. 11. 1730 Trnava

350. výročie narodenia

jezuita, univerzitný profesor

Pôvodom zemianskeho rodu, teológiu študoval v Trnave. Prednášal filozofiu a etiku na univerzite vo Viedni (Rakúsko), cirkevné právo a biblické jazyky na Trnavskej univerzite. V r. 1725 – 1728 rektor Pázmánea vo Viedni, od r. 1728 kolégia v Trnave, kde viedol katedru morálky. Autor filozoficko-teologických diel.

264.

Kozák, Bohuslav

28. 10. 1903 Ubušín, Česko – 13. 11. 1938

85. výročie úmrtia

stredoškolský pedagóg, akademický maliar

Po maturite v Čáslavi (Česko) študoval na Vysoké škole technickej a AVU v Prahe (Česko). Vyučoval kreslenie, matematiku a geometriu na gymnáziu v Trnave, Zlatých Moravciach a Leviciach. Vo svojej tvorbe sa zameriaval na figurálne kresby.

265.

18. 11.

Jankovič, Ladislav JUDr.

25. 6. 1917 Cífer – 18. 11. 1998 Buenos Aires, Argentína

25. výročie úmrtia

právnik, publicista, redaktor, vydavateľ

Osobnosť slovenskej emigrácie po r. 1948. Maturoval na gymnáziu v Banskej Štiavnici, právo vyštudoval na Právnickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave v r. 1945. V r. 1948 emigroval najprv do Nemecka, kde vydával časopis Slobodné Slovensko. V r. 1951 odišiel do Argentíny, kde pôsobil na viacerých miestach medzi slovenskými emigrantmi. Od r. 1978 vydával časopis Slovenský život v Argentíne. Laureát Zlatej medaily Matice slovenskej. Brat historika Vendelína Jankoviča.

266.

19. 11.

Žarnov, Andrej

vl. menom František Šubík, prof., MUDr.

19. 11. 1903 Kuklov – 16. 3. 1982 Poughkeepsie, USA

120. výročie narodenia

básnik, prekladateľ, lekár

Ľudovú školu navštevoval v Kuklove, gymnázium v Skalici a v Trnave. Študoval na LF UK v Bratislave, kde neskôr aj prednášal. V r. 1939 bol menovaný za univerzitného profesora patologickej anatómie. V r. 1943 sa stal členom medzinárodnej komisie odborníkov na preskúmanie hrobov poľských dôstojníkov v Katyňskom lese. O výsledkoch tohto prieskumu informoval v dennej tlači staťou Pravda o Katyňskom lese, čo výrazne ovplyvnilo jeho osud po r. 1945. Dva roky bol uväznený a po prepustení v r.

1947 pracoval v trnavskej nemocnici ako lekár-patológ. V r. 1952 emigroval a usadil sa v USA. Básne uverejňoval v časopisoch Vatra, Rozvoj a v Slovenských pohľadoch. Vydal básnické zbierky Stráž pri Morave, Brázda cez úhory, Hlas krvi, Štít, Mŕtvy a v emigrácii Presievač piesku so známou básňou Slovenský žiaľ. Popri pôvodnej básnickej tvorbe sa venoval aj prekladateľskej činnosti. V r. 1995 bola na jeho počesť odhalená pamätná tabuľa na budove trnavskej nemocnice. Je po ňom pomenovaná ulica v Trnave. V r. 2009 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo in memoriam za celoživotné literárne dielo a osobnú statočnosť.

267.

20. 11.

Frešo, Tibor

20. 11. 1918 Spišský Štiavnik – 7. 7. 1987 Piešťany

105. výročie narodenia

hudobný skladateľ, dirigent

Od r. 1953 dirigent a šéfdirigent opery SND. Naštudoval operné a baletné diela svetového a slovenského repertoáru. Autor komorných a vokálnych skladieb, symfonických diel a scénickej hudby. Pre deti napísal operu Martin a Slnko a balet Narodil sa chrobáčik. V r. 1985 dostal titul národný umelec. Dňa 8. januára 2009 mu

prezident SR udelil štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy in memoriam za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj SR v oblasti hudobného a hudobno-dramatického umenia.

268.

21. 11.

Klempa, Šimon

24. 10. 1811 Lakšárska Nová Ves – 21. 11. 1903 Trnava

120. výročie úmrtia

náboženský spisovateľ, ľudovo-výchovný pracovník

Študoval filozofiu v Trnave. Od r. 1886 bol trnavským kanonikom. Reprezentant tretej generácie bernolákovcov, člen prípravného výboru na založenie Spolku sv. Vojtecha, v r. 1889 – 1900 jeho predseda.

269.

Šošoka, Jozef „Dodo“

16. 3. 1943 Hronské Kosihy – 21. 11. 2008 Piešťany

15. výročie úmrtia

džezový hudobník, bubeník, perkusionista

Vyštudoval Pedagogickú fakultu v Nitre a v r. 1988 Berklee College of Music v Bostone (USA). Patril medzi najznámejších slovenských džezmenov, bol zakladateľom Slovenského džezového kvarteta. Organizoval medzinárodné projekty a spolupracoval s veľkým množstvom významných osobností džezu. Vychádzal z hard bopového štýlu, ktorý transformoval do osobitého prejavu. Spájal v ňom rôzne exotické vplyvy – africkej hudby a Blízkeho východu. V kontexte slovenského džezu sa mu podarilo vytvoriť

osobitý spôsob hry na nástroji, ktorý bol ocenený aj v zahraničí a konfrontovaný na koncertoch s významnými hudobníkmi z rôznych krajín sveta. Nositeľ americkej ceny Leo Danihelsa za hudbu, SHF mu udelil cenu za celoživotné dielo, propagáciu džezu doma i v zahraničí a za vernosť džezu. V r. 2008 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

270.

22. 11.

Lieskovský, Andrej

22. 11. 1913 Hlohovec – 17. 3. 1995 Bratislava

110. výročie narodenia

hudobný skladateľ, klavirista

Maturoval na gymnáziu v Nitre, kde súčasne absolvoval hudobnú školu. Hudobnej kompozícii sa začal venovať najmä po 2. sv. vojne. Od r. 1950 bol redaktorom tanečnej hudby v Československom rozhlase Bratislava. V r. 1954 založil Tanečný orchester bratislavského rozhlasu. Je autorom vyše 170 tanečných piesní, väčšina z nich sa stala známymi hitmi. Hrajú sa aj dnes ako slovenské evergreeny a právom patria do fondu slovenskej hudobnej kultúry. V r. 2009 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK in memoriam.

271.

23. 11.

Machala, Mikuláš

23. 11. 1903 Trnava – 9. 1. 1949 Trnava

120. výročie narodenia

sochár

Maliarstvo študoval v Bratislave, sochárstvo v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil v Trnave. Jeho najväčšou realizáciou bol pomník Antona Bernoláka pre Slanicu. Tvoril predovšetkým náhrobníky, zhotovoval i portréty a reliéfy. Je autorom reliéfov na Bernolákovej bráne v Trnave.

272.

24. 11.

Choteková, Mária Henrieta

24. 11. 1863 Dolná Krupá – 13. 2. 1946 Dolná Krupá

160. výročie narodenia

grófká, pestovateľka ruží

Pochádzala z českej šľachtickej rodiny, jedna z najuznávanejších autorít v oblasti ružiarstva v Európe. Vo svojom rodisku v Dolnej Krupej prežila väčšiu časť svojho života. V r. 1910 tu pri kaštieli založila ružovú záhradu, ktorá sa v tom období vyrovnala najznámejším európskym rozáriám. Korešpondovala s európskymi botanikmi, vymieňala si s nimi rastlinný materiál. Viacerí z nich aj osobne študovali v jej rozáriu. Od R. Geschwindta z Krupiny kúpila unikátnu zbierku a na jej základe vybudovala rozárium, kde pestovala až 6000 druhov ruží. Venovala sa aj šľachteniu, výpestky predávala i do zámoria. V r. 1929 uviedla na trh ruže vhodné na pestovanie v chladnejších oblastiach. Po r. 1919, keď rozárium utrpelo škody spôsobené vojnou, začala pestovať špargľu a jahody, aby výnosmi z predaja udržala rozárium. Po r. 1945 rozárium zaniklo spolu s odbornou knižnicou a dokumentáciou. Bola veľmi obľúbená medzi miestnymi obyvateľmi. V r. 1909 jej pápež Pius X. udelil za dobročinné aktivity diplom.

273.

Mahr, Kornel

28. 2. 1889 Trnava – 24. 11. 1983 Trnava

40. výročie úmrtia

ochranár prírody, ovocinár

Pôsobil v Trnave ako okresný štátny konzervátor prírody. Autor mnohých odborných článkov a prednášok z oblasti ochrany pamiatok a prírody. Aktívne sa zapájal do činnosti v ochranárskych a ovocinárskych spolkoch. V Trnave nesie jeho meno ulica.

274.

25. 11.

Svobodová, Etela

pseud. E. S. Trnavská

25. 11. 1903 Banská Štiavnica – 3. 8. 1986 Trnava

120. výročie narodenia

spisovateľka

Študovala na Učiteľskom ústave v Trnave, neskôr pôsobila ako učiteľka v Trnave. Venovala sa písaniu povestí.

275.

26. 11.

Jirsík, Josef RNDr.

26. 11. 1898 Praha, Česko – 30. 12. 1956 Teplice, Česko

125. výročie narodenia

stredoškolský pedagóg, zoológ, ornitológ, publicista

Autor viacerých kníh, pracovník Zoologickej záhrady v Prahe (Česko) a múzejný pracovník v Západočeskom múzeu v Tepliciach v Čechách. V r. 1921 – 1923 profesor na trnavskom gymnáziu. Autor prvej súbornej česky písanej práce o avifaune Slovenska Seznam slovenského ptactva (1927).

276.

Tibenský, Ján PhDr., DrSc.

26. 11. 1923 Budmerice – 11. 5. 2012 Bratislava

100. výročie narodenia

historik

Maturoval v Trnave v r. 1943. V r. 1951 – 1986 pôsobil v Historickom ústave SAV v Bratislave, od r. 1960 vedúci oddelenia dejín vied a techniky. Autor významných desiatok publikácií a syntetických štúdií, ktoré zvýraznili podiel osobností Slovákov na poli vedy, techniky i spoločenského života.

277.

27. 11.

Pullman, Ján MUDr.

27. 11. 1898 Dobrá Voda – 28. 9. 1956 Štrbské Pleso

125. výročie narodenia

lekár

Odborník v liečbe pľúcnych chorôb, bronchiálnej astmy a alergie. Publikoval v časopisoch Slovenský lekár, Bratislavské lekárske listy a Vysoké Tatry.

278.

29. 11.

Sečanský, Imrich MUDr.

6. 9. 1914 Budapešť, Maďarsko – 29. 11. 2013 Bratislava

10. výročie úmrtia

lekár, pedagóg, publicista

V r. 1925 – 1933 študoval na gymnáziu v Trnave, r. 1933 – 1939 na Lekárskej fakulte KU v Prahe (Česko). V r. 1945 založil Štátny ústav pre výživu v Bratislave a o rok neskôr otvoril v Bratislave prvú diétnu jedáleň. V povojnovom období presadil v nemocniciach stravovanie podľa druhu a stupňa choroby. Bol zakladateľom odboru diétna sestra na zdravotnej škole. Spoluzakladateľ prvej hotelovej školy v Piešťanoch. Bol autorom mnohých odborných a kuchárskych kníh, ktoré popisovali zdravú výživu. Za publikačnú činnosť dostal mnoho ocenení. Bol uvedený do Dvorany slávy Slovenskej lekárskej spoločnosti a tiež ho uviedli do Siene slávy Hotelovej školy Ľudovíta Wintera v Piešťanoch.

279.

Machala, Jozef

2. 1. 1897 Trnava – 29. 11. 1983 Trnava

40. výročie úmrtia

výtvarný umelec, stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Absolvoval VŠVU v Budapešti (Maďarsko) v r. 1926, potom profesor výtvarnej výchovy na škole v meste Gyöngyös (Maďarsko). V r. 1946 sa vrátil na Slovensko a pôsobil na viacerých školách, nakoniec na Katedre výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty v Nitre.

280.

Adamiš, Karol Drahotín

29. 11. 1813 Vrbovce – 2. 11. 1849 Horné Zelenice

210. výročie narodenia

publicista, evanjelický farár

Študoval v Modre, Bratislave a vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako farár v Bukovci, od r. 1840 v Horných Zeleniciach. Vlastnil veľkú slovanskú knižnicu. Svojimi piesňami prispel do evanjelického spevníka.

281.

Šefranka, Bruno

29. 11. 1928 Hlohovec – 15. 12. 1985 Praha, Česko

95. výročie narodenia

filmový dokumentarista

Absolvoval FAMU v Prahe (Česko) filmom Bábky Jiřího Trnku, ktorý získal viacero zahraničných ocenení a bol jedným z najlepších dokumentárnych filmov tej doby. Získal množstvo ocenení, napr. v r. 1960 za film Znamenie dymu získal I. cenu v kategórii sociálnych filmov na XI. Medzinárodnom festivale dokumentárnych a krátkych filmov v Benátkach (Taliansko), v r. 1961 získal za film Mesto v noci hlavnú cenu Leva sv. Marka na Biennale v Benátkach, II. cenu na MFF v Mexico City (Mexiko), ocenenie v kategórii dokumentárnych filmov na MFF v Montevideu (Uruguaj) (1962) a striebornú medailu na MFF v Las Palmas (Gran Canaria) (1962).

282.

DECEMBER

1. 12.

Kéry, František Borgia

10. 10. 1702 Kenézlö, Maďarsko – 1. 12. 1763 Trnava

260. výročie úmrtia

filozof, matematik, fyzik, astronóm, historik

Po skončení štúdií filozofie a teológie pôsobil na viacerých miestach. Prednášal na Trnavskej univerzite, kde zastával i funkciu rektora. V centre jeho záujmu bola filozofia, tiež matematika, astronómia a najmä fyzika. Bol konštruktérom astronomických prístrojov, ktoré vyrábal pre Trnavskú univerzitu. Bol autorom viacerých prác z fyziky a stal sa učiteľom modernej generácie fyzikov. Venoval sa tiež historickým témam.

283.

Novák, Milan

17. 2. 1944 Trnava – 1. 12. 2013 Trnava

10. výročie úmrtia

športovec, hudobník

Svoj debut si zapísal 1. januára 1983 v Cíferi na päťkilometrovej trati Novoročného behu neregistrovaných. Postupne absolvoval desiatky vytrvalostných behov doma i v zahraničí. Spolu s Jirkom Kvapilom si založili súkromný klub NK Trnava (Novák - Kvapil). Pomáhal realizovať Malokarpatský maratón, Trnavskú hodinovku, Beh zdravia lesoparkom Kamenný mlyn, Trnavský novoročný beh a rad iných podujatí. Okrem vytrvalostného behu sa venoval aj hudbe a tenisu. Ako bubeník pôsobil vo viacerých trnavských skupinách, naposledy účinkoval v skupine Old Boys Jazz Band.

284.

3. 12.

Ježík, Karol

3. 12. 1953 Trnava – 14. 12. 1998 Bratislava

70. výročie narodenia

novinár

Pôsobil v Československej tlačovej kancelárii ako športový redaktor. Po novembri 1989 pracoval ako zástupca šéfredaktora denníka Smena, neskôr ako šéfredaktor. Po politických zásahoch do vydavateľstva Smena založil denník SME, ktorý vychádza od r. 1993. V rámci súťaže Novinárska cena sa od r. 2004 udeľuje Cena otvorenej spoločnosti venovaná pamiatke Karola Ježíka. Od r. 1999 sa každoročne organizuje Memoriál Karola Ježíka v sálovom futbale. Ocenenia: Krištáľové krídlo in memoriam, Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam v r. 1999, Rad Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam, Cena slovenského syndikátu novinárov Mercurius veridicus ex Slovakia za celoživotné dielo v oblasti žurnalistiky in memoriam.

285.

5. 12.

Gábriš, Július Mons., RNDr., ThDr.

5. 12. 1913 Tesárske Mlyňany – 13. 11. 1987 Trnava, poch. Tesárske Mlyňany

110. výročie narodenia

arcibiskup

Maturoval na gymnáziu v Zlatých Moravciach. Študoval na biskupskom seminári v Trnave a na Teologickej fakulte v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený 26. júna 1938. Ako kaplán pôsobil v Tekovských Lužanoch, Holíči, Stupave a Mojmírovciach. Po ukončení Filozofickej a Prírodovedeckej fakulty v Bratislave učil na biskupskom gymnáziu v Trnave. Neskôr sa stal kaplánom v Mojmírovciach, správcom farnosti v Jablonici, správcom a prepoštom v Novom Meste nad Váhom, generálnym vikárom Apoštolskej administratúry v Trnave, administrátorom Trnavskej arcidiecézy. Pápež Ján Pavol II. mu udelil hodnosť titulárneho arcibiskupa. V r. 1997 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam za celoživotné dielo v duchovnej a pedagogickej oblasti.

286.

Podmaka, Ladislav

5. 12. 1948 – 5. 1. 2004 Bratislava

75. výročie narodenia

teatrológ, publicista

V r. 1971 absolvoval FiF UK v Bratislave, neskôr na fakulte pôsobil ako odborný asistent. V r. 1976 – 1985 bol riaditeľom divadla v Trnave, v období r. 1976 – 1984 aj jeho umeleckým šéfom. V r. 1985 – 1990 riaditeľ bratislavskej Novej scény a neskôr pôsobil ako nezávislý publicista.

287.

13. 12.

Adámy, Rudolf

tiež Adám

13. 12. 1843 Šintava – 14. 4. 1917 Banská Bystrica

180. výročie narodenia

dirigent, skladateľ

Študoval v Trnave, v Šoprone (Maďarsko) a na hudobnej akadémii v Lipsku (Nemecko). Pôsobil ako dirigent viedenskej opery, od r. 1896 profesor hudby na banksobystrickom gymnáziu. Zložil cirkevné skladby a niekoľko operiet.

288.

Kenessy, Ladislav

26. 1. 1921 Trnava – 13. 12. 1973 Bratislava

50. výročie úmrtia

novinár, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Trnave a Bratislave, potom na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V r. 1947 – 1950 pôsobil ako stredoškolský profesor, neskôr ako redaktor SPN, vydavateľstva Alfa a šéfredaktor časopisu Agrochémia.

289.

14. 12.

Blaho, Ján

4. 3. 1815 Skalica – 14. 12. 1893 Bratislava

130. výročie úmrtia

národno-kultúrny pracovník, kňaz

Teológiu študoval v Trnave, v r. 1839 vysvätený za kňaza, v r. 1843 – 1881 pôsobil v Sucháni a Modre, potom farár v Bohdanovciach nad Trnavou. Zakladateľ a od r. 1870 hlavný zástupca, do r. 1872 tajomník a v r. 1878 – 1879 predseda Spolku sv. Vojtecha. Publikoval osvetové články v Cyrillovi a Methodovi, Pešťbudínskych vedomostiach, Národných novinách a Kazateľni. Kandidát na poslanca uhorského snemu za volebný okres Trnava v r. 1866 a v r. 1869.

290.

Holčík, Juraj st.

14. 12. 1903 Bratislava – 25. 11. 1984 Bratislava

120. výročie narodenia

farár, stredoškolský pedagóg

Cirkevný spisovateľ, redaktor viacerých cirkevných časopisov a publicista. Absolvent Evanjelickej teologickej akadémie v Bratislave a Teologickej fakulty Univerzity v Erlangene (Nemecko). V Trnave pôsobil v r. 1934 – 1937. V r. 1944 člen revolučného národného výboru v Banskej Bystrici, aktívny účastník SNP. Vyznamenaný Radom SNP v r. 1946 a Československým vojnovým krížom v r. 1947.

291.

Ježík, Karol

3. 12. 1953 Trnava – 14. 12. 1998 Bratislava

25. výročie úmrtia

novinár

Pôsobil v Československej tlačovej kancelárii ako športový redaktor. Po novembri 1989 pracoval ako zástupca šéfredaktora denníka Smena, neskôr ako šéfredaktor. Po politických zásahoch do vydavateľstva Smena založil denník SME, ktorý vychádza od r. 1993. V rámci súťaže Novinárska cena sa od r. 2004 udeľuje Cena otvorenej spoločnosti venovaná pamiatke Karola Ježíka. Od r. 1999 sa každoročne organizuje Memoriál Karola Ježíka v sálovom futbale. Ocenenia: Krištáľové krídlo in memoriam, Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam v r. 1999, Rad Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam, Cena slovenského syndikátu novinárov Mercurius veridicus ex Slovakia za celoživotné dielo v oblasti žurnalistiky in memoriam.

292.

17. 12.

Vnuk, Valér

12. 8. 1894 Kysucké Nové Mesto – 17. 12. 1958 Trnava

65. výročie úmrtia

redaktor, prekladateľ

Od r. 1926 pôsobil v Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Bol redaktorom časopisu Plameň a edície Knižnica Plameňa v Trnave. Organizátor katolíckej kultúry a tlače. Autor učebníc pre ľudové školy. Prekladal z nemčiny a maďarčiny. Niektoré preložené diela zdramatizoval. Založil spevácky krúžok Hlahol.

293.

20. 12.

Brestovanský, František

20. 12. 1923 Trnava-Modranka – 27. 8. 1985 Bratislava

100. výročie narodenia

herec, režisér, dramaturg

Študoval na gymnáziu, na PraF UK v Bratislave. Herec, dramaturg a režisér Hudobnej a artistickej ústredne, režisér estrádnych programov PKO, umelecký šéf a dramaturg Tatra revue, režisér zábavných programov Čs. rozhlasu, Hlavnej redakcie zábavných programov Čs. televízie v Bratislave. Činný ako konferenciér kabaretných programov. Realizoval estrádne a silvestrovské programy. Režiroval i konferoval galakoncerty a spartakiády.

294.

Grujbár, Ján MUDr.

20. 12. 1908 Suchohrad pri Záhorskej Vsi – 29. 4. 2005 Trnava, poch. Suchohrad

115. výročie narodenia

lekár

Zakladateľ pediatrie v Trnave, dlhoročný primár na dojčensko-kojeneckom oddelení v trnavskej nemocnici. V r. 2004 bol ocenený Uznáním za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

295.

21. 12.

Tegelhoff, Viktor

21. 12. 1918 Ružomberok – 11. 9. 1991 Bratislava

105. výročie narodenia

športovec, tréner

Vynikajúci slovenský futbalista. Trénoval a hral za futbalové mužstvo Slovan Piešťany. Do mesta prišiel z jáchymovského väzenia na základe krivého udania spoluhráča. Za jeho trénerského pôsobenia piešťanský futbal zaznamenal najúspešnejšie roky v celej svojej histórii.

296.

23. 12.

Strieženec, Štefan doc., PhDr., CSc.

23. 12. 1938 Čuklasovce – 27. 3. 2006 Trnava

85. výročie narodenia

pedagóg, literát, vedec

Ako učiteľ prešiel všetkými stupňami trnavských škôl. Po r. 1990 prednášal na viacerých univerzitách v Bratislave a Nitre. Bol priekopníkom v odbore sociálna práca. Vydal Slovník sociálnej práce, Úvod do sociálnej práce, Písomné študijno-kvalifikačné prejavy v odbore sociálna práca. Podieľal sa na medzinárodných publikáciách encyklopedického charakteru. Zaoberal sa poéziou, písal eseje a aforizmy.

297.

25. 12.

Arbét, Gašpar

25. 12. 1898 Piešťany – 30. 6. 1987 Bratislava

125. výročie narodenia

divadelný pracovník

Patril medzi prvých slovenských profesionálnych divadelníkov. V SND vykonával takmer všetky povolania, uplatnil sa najmä ako inšpicient.

298.

26. 12.

Debnárik, Rudolf

pseud. Štefan, Jelšava

26. 12. 1908 Hodruša-Hámre – 20. 11. 1971 Trnava

115. výročie narodenia

herec, dramatik

Člen Stredoslovenského divadla vo Zvolene, riaditeľ Dedinského divadla v Bratislave, Krajového divadla v Trnave, Stálej scény v Trnave. V r. 1971 získal Zlatý odznak Samuela Jurkoviča. Autor divadelných hier pre deti a mládež.

299.

Egri, Viktor

26. 12. 1898 Trnava – 5. 8. 1982 Bratislava

vl. menom Viktor Eisler

125. výročie narodenia

spisovateľ

Na vyššej obchodnej škole v Bratislave študoval v r. 1912 – 1916. Pracoval ako úradník poisťovne, v r. 1949 - 1956 ako vedúci kultúrnej rubriky Új Szó, v r. 1956 – 1959 bol šéfredaktorom novín A Hét a v r. 1964 – 1965 bol zástupcom šéfredaktora časopisu Irodalmi Szemle v Bratislave. Najplodnejší maďarský autor v Československu. Pohotovo reagoval na spoločenskú objednávku. Jeho hry sú umeleckou kronikou povelových rokov. Ako publicista glosoval život v Československu v početných článkoch, úvahách, referátoch a recenziách, ktoré vyšli v 3-zv. výbere. Prekladateľ slovenskej a českej literatúry do maďarčiny.

300.

29. 12.

Baník, Augustín Anton PhDr., CSc.

26. 2. 1900 Valaská – 29. 12. 1978 Martin

45. výročie úmrtia

spisovateľ, archivár, profesor

Študoval na klasickom gymnáziu vo Vácove (Maďarsko), neskôr na technike v Budapešti (Maďarsko) a na FiF UK v Bratislave. Bol pracovníkom knižnice a archívu Krajinského úradu v Bratislave, krátky čas pôsobil ako hudobný a kultúrny referent v Bratislave. Od r. 1938 pôsobil ako bibliotekár, archivár a tajomník Literárnovedného odboru Spolku sv. Vojtecha v Trnave, súčasne v r. 1934 – 1938 aj ako kustód Osvaldovho múzea. Bol to mimoriadne vzdelaný, rozhl'adený a všestranne orientovaný človek, ktorý sa zaslúžil o budovanie Slovenskej národnej knižnice, Literárneho archívu a Literárneho múzea, o navrátenie matičných zbierok z Maďarska a Matici slovenskej venoval aj svoju bohatú knižnicu s množstvom inkunábul v r. 1967. Podieľal sa na úprave pravidiel slovenského pravopisu, bol autorom mnohých štúdií zameraných na vývin slovenskej reči, publikoval príspevky o významných osobnostiach slovenských dejín.

301.

30. 12.

Híc, Pavel doc., RNDr., CSc.

30. 12. 1948 Devičany – 15. 1. 2016 Trnava

75. výročie narodenia

vysokoškolský učiteľ, matematik

Študoval na PríF UK v Bratislave odbor matematika a deskriptívna geometria. Pôsobil na Katedre matematiky na PdF v Nitre, Katedre matematiky MTF STU v Trnave a od r. 1994 bol vedeckým a pedagogickým pracovníkom na Katedre matematiky a informatiky PdF TU. Bol jedným zo zakladajúcich členov PdF TU, jej dlhoročným dekanom. Publikoval viacero vedeckých a odborných prác a vysokoškolských skrípt. Je nositeľom dvoch pamätných medailí Trnavskej univerzity a medaily udelenej pri príležitosti 15. a 20. výročia založenia novodobej Trnavskej univerzity. V r. 2014 mu rektor univerzity udelil Cenu Martina Palkoviča za pedagogickú prácu.

302.

Koza, Alojz

8. 7. 1903 Lovčica-Trubín – 30. 12. 1988 Pezinok

35. výročie úmrtia

stredoškolský pedagóg, kňaz, cirkevný historik

Maturoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom, teologické štúdiá absolvoval v Turíne (Taliansko) a v Lubľane (Slovinsko). V r. 1939 – 1945 profesor slovenčiny a dejepisu na gymnáziu v Trnave.

303.

Rok 2023

Benický, Peter

1603 pravdepodobne Trnava ☞ 8. 2. 1664 Trnava

420. výročie narodenia

básnik

Vstúpil do kráľovského vojska a zúčastnil sa kráľovskej deputácie do Konštantínopolu (Turecko). Autor barokovej poézie Slovenských veršov a Maďarských rytmov. Písal slovensky aj maďarsky. Za dátum jeho smrti sa považuje 8. február 1664, kedy napísal svoj testament. Pochovaný je v krypte Katedrály sv. Mikuláša v Trnave.

304.

Kraľovič, Viliam

1908 Križovany nad Dudváhom – 11. 4. 1988 Križovany nad Dudváhom

115. výročie narodenia

amatérsky archeológ

Externý spolupracovník Archeologického ústav SAV v Nitre, publicista a objaviteľ viac ako 150 archeologických nálezísk. V Križovanoch nad Dudváhom zachránil pred zbúraním románsku rotundu z 12. storočia.

305.

Významné udalosti

1238

785. výročie

Uhorský kráľ Belo IV. udelil Trnave privilégia slobodného kráľovského mesta dňa 14. septembra. Stala sa tak najstarším slobodným kráľovským mestom na území Slovenska. Listina udelenia mestských výsad Trnave bola 11. mája 1988 vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku.

1348

675. výročie

Doložená najstaršia pečať Trnavy.

1543 – 1820

480. výročie

Do Trnavy sa presídlilo ostrihomské arcibiskupstvo a kapitula, mesto sa stalo kultúrnym a náboženským centrom krajiny.

1548

475. výročie

Cisár Ferdinand I. vydaním dekrétu nariadil zosilniť trnavské hradby.

1578

445. výročie

Začala svoju činnosť kníhtlačiareň Mikuláša Telegdiho v Trnave. V r. 1584 tu vychádza známe dielo uhorská právna norma *Corpus iuris Hungarici*.

1648

375. výročie

V Trnave začala pracovať univerzitná tlačiareň, ktorá počas svojej existencie v 17. a 18. storočí vydala viac ako tritisíc titulov publikácií, tlačovín a učebníc. Tlačilo sa v dvanástich jazykoch a vydávali sa aj hudobniny.

1663

360. výročie

V októbri Turci obsadili Hlohovec.

1683

340. výročie

Dňa 8. augusta vojská Imricha Tökölyho vnikli do opevneného mesta Trnavy a vypálili ho. Zahynulo okolo 4 tisíc ľudí.

1753

270. výročie

V Trnave sa začala budovať univerzitná hviezdáreň podľa projektov astronóma Maximiliána Hella.

1773 – 1776

250. výročie

Kostol sv. Anny postavili pre sestry uršulínky, ktoré prišli do Trnavy, aby vychovávali ženskú mládež. Po obidvoch stranách kostola bol kláštor a r. 1798 postavili aj internát. Pod bočným oltárom sú uložené telesné pozostatky Marka Križina jedného z košických mučeníkov.

1833

190. výročie

Z iniciatívy mons. Ignáca Kunszta a mešťanostu Jána Pitroffa bol založený Hudobný spolok v Trnave. V r. 1838 došlo k reorganizácii spolku a vznikol Cirkevný hudobný spolok.

1838

185. výročie

V Trnave vznikla prvá verejná čítareň národného buditeľa Martina Branislava Tamaškoviča.

1838

185. výročie

Začala výstavba prvej konskej železnice v Uhorsku z Bratislavy do Trnavy.

1843

180. výročie

Uzákonenie spisovnej slovenčiny

V dňoch 11.–16. júla 1843 sa Ľudovít Štúr, Jozef M. Hurban a Michal M. Hodža stretli na Hurbanovej fare v Hlbokom, kde sa dohodli na ďalšom postupe o rozhodnutí uzákonit' spisovný slovenský jazyk na základe stredoslovenského nárečia. 17. júla navštívili na Dobrej Vode Jána Hollého, ktorého ako významného predstaviteľa bernolákovčiny prvého oboznámili so svojím zámerom. Verejne bola stredoslovenčina vyhlásená za slovenský spisovný jazyk 26. - 28. augusta 1844 v Liptovskom Mikuláši.

1848

175. výročie

Dňa 1. novembra Trnavu obsadila cisárska armáda pod velením generála Šimuniča.

1908

115. výročie

Dňa 1. augusta 1908 pilot Andrej Kvas uskutočnil prvý medzimestský let na území Slovenska, keď za 58 minút preletel z Bratislavy do Trnavy.

1908

115. výročie

V Hlohovci sa začalo s výstavbou dieselovej elektrárne. Mesto bolo osvetlené 1. novembra 1909. Dieselová elektráreň dodávala elektrinu aj do Topoľčian a Nitry.

1913

110. výročie

V Piešťanoch vznikol golfový klub, najstarší na Slovensku. Golfové ihrisko bolo na Kúpeľnom ostrove.

1918

105. výročie

Zástupcovia mesta Trnava sa zúčastnili 30. októbra 1918 na zhromaždení v Turčianskom sv. Martine, kde bola prijatá Deklarácia slovenského národa.

1923

100. výročie

V Dolnom Dubovom bola založená Mariánska družina sv. Agnešky.

1923

100. výročie

Bol založený Trnavský slovenský spevokol. Pod taktovkou Rudolfa Ferencza sa vypracoval na jedno z popredných zborových telies na Slovensku.

1923

100. výročie

V Trnave bol v septembri slávnostne položený základný kameň Evanjelického kostola.

1948

75. výročie

V Trnave vznikol podnik Slovenské škrobárne.

1963

60. výročie

Bol položený základný kameň výstavby závodu Skloplast. S výrobou sa začalo v júli 1967.

1973

50. výročie

Z-divadlo Zeleneč vzniklo v októbri 1973 v Zelenči. Od r. 1975 pracovali pod režijným vedením Jozefa Bednáríka, ktorý priviedol tento súbor na špičku amatérskej divadelnej scény na Slovensku.

1978

45. výročie

Začiatkom novembra bol odovzdaný do používania diaľničný úsek zo Senca do Trnavy dlhý 19,1 km.

1998

25. výročie

Dňa 23. augusta 1998 bola v Smoleniciach slávnostne otvorená Pamätná izba vynálezcu padáka Štefana Baniča.

2003

20. výročie

Svätý otec Ján Pavol II. v septembri 2003 navštívil Trnavu.

2003

20. výročie

Podpísanie zmluvy o výstavbe závodu PSA Peugeot - Citroën v Trnave.

2008

15. výročie

Dňa 14. februára sa Trnava stala sídlom Trnavskej arcidiecézy.

2008

15. výročie

V októbri bol otvorený centrálny príjem Fakultnej nemocnice Trnava. Je umiestnený v budove pavilónu chirurgických disciplín.

2008

15. výročie

Dóm sv. Mikuláša v Trnave vyhlásil pápež Benedikt XVI. dňa 9. novembra 2008 za Baziliku minor.

2013

10. výročie

Bol schválený projekt digitalizácie kultúrneho dedičstva rezortných a mimorezortných pamät'ových a fondových inštitúcií Trnavského samosprávneho kraja, na základe ktorého sa malo zdigitalizovať viac ako desaťtisíc zbierkových predmetov zo šiestich múzeí a dvoch galérií v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK.

2013

10. výročie

Bol položený základný kameň výstavby športovo-obchodného centra City Arena v Trnave. Jeho zámerom bolo nahradiť pôvodný futbalový štadión. Projekt bol po prvýkrát predstavený verejnosti v novembri 2011, v apríli 2014 osadili prvý pilier.

2018

105. výročie

V r. 1918 vznikla prvá Československá republika.

2018

55. výročie

Československý obrodný proces v r. 1968 (tzv. Pražská alebo Československá jar).

2018

30. výročie

Dňa 1. januára 1993 vznikla samostatná Slovenská republika.

Inštitúcie a školy

1933

90. výročie

Balneologické múzeum Imricha Wintera, Piešťany

Dňa 29. júna 1933 vzniklo Balneologické múzeum v Piešťanoch. Myšlienka zriadiť múzeum sa zrodila u nájomcov kúpeľov – rodiny Winterovcov. Je to špecializované múzeum pre balneológiu, históriu slovenských kúpeľov a klimatických liečebných miest. Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj. V r. 2017 odhalili v priestoroch múzea bustu zakladateľovi múzea Imrichovi Winterovi a premenovali múzeum na Balneologické múzeum Imricha Wintera.

1953

70. výročie

Kalokagatia Trnava

V decembri 1953 sa prvýkrát otvorili brány centra voľného času, vtedy Pionierskeho domu v Trnave. V júli 1972 bol premenovaný na Okresný dom pionierov a mládeže, neskôr Krajský dom pionierov a mládeže (KDPaM). V r. 1983 sa zmenil názov na Dom detí a mládeže, kladie sa väčší dôraz na prácu s deťmi. V r. 1991 nastal rozhodujúci obrat v obsahu, formách a metódach činnosti zariadenia, neskôr zmena názvu na Kalokagatia - centrum voľného času. V súčasnosti Centrum voľného času.

1953

70. výročie

Kongresové centrum SAV

Na úpätí Malých Karpát, cca 60 km severozápadne od Bratislavy, sa nachádza obec Smolenice so známym Smolenickým zámkom. V r. 1945 sa majiteľom zámku stal štát, zámok prevzala SNR a zvolila si ho za svoje letné sídlo. Zámok bol dostavaný, postupne sa zmodernizoval interiér a v r. 1953 bol odovzdaný SAV ako účelové ubytovacie zariadenie. Od 26. 6. 1953 slúži Smolenický zámok ako Kongresové centrum SAV: využíva sa na konferencie, sympóziá, odborné semináre a iné vzdelávacie podujatia a je aj reprezentačným miestom pre stretnutia vedcov z celého sveta. Priestory v zámku slúžia prednostne pre akcie SAV, ale voľná ubytovacia kapacita sa prenájma i cudzím organizáciám s prioritou pre štátne organizácie, ministerstvá a vysoké školy.

1958

65. výročie

Domov sociálnych služieb pre dospelých, Zavar

Domov sociálnych služieb pre dospelých Zavar „Humánium“ je umiestnený v priestoroch klasicistického kaštieľa zo začiatku 19. storočia. Jeho histórie sa spája s rodom Majláthových. Barónka Štefánia Majláthová tu v roku 1887 zriadila opatrovňu pre chorých a slabých ľudí.

V roku 1958 bol v kaštieli zriadený domov dôchodcov a od roku 1991 bol zriadený Ústav sociálnej starostlivosti pre dospelých s celoročným pobytom. V r. 1998 sa zariadenie pretransformovalo na Domov sociálnych služieb pre mentálne postihnutých dospelých mužov. Komplexná transformácia začala v roku 2002 vypracovaním autentického projektu „Humánium“, ktorý zahŕňa komplexnú koncepciu, poukazuje na významné fenomény, ktoré možno považovať za determinanty aktívneho spôsobu bytia pre ľudí žijúcich v domove sociálnych služieb a pozitívne pôsobiace faktory ovplyvňujúce formovanie Self-conceptu mentálne postihnutého človeka. Pracovná terapia zahŕňa aktívny spôsob pracovných činností v konkrétnych pracovných dielňach. Každá dielňa má svoj individuálny záměr – cieľ. Ide o pracovnú činnosť zameranú na osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní

pracovných aktivít pod vedením za účelom obnovy, udržania alebo rozvoja fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností klienta. V r. 2009 mu udelil predseda TTSK Pamätnú medailu predsedu TTSK.

1958

65. výročie

Hvezdáreň a planetárium M. R. Štefánika, Hlohovec

V Hlohovci bola dňa 29. novembra 1958 otvorená hvezdáreň. Od 1. januára 1972 pôsobila ako Krajská hvezdáreň Hlohovec. V r. 1991 premenovaná na Hvezdáreň a planetárium Hlohovec. V r. 2009 zmena názvu na Hvezdáreň a planetárium M. R. Štefánika Hlohovec. V r. 2012 pri príležitosti 40. výročia založenia krajskej hvezdárne počas Csereho astronomických dní udelil predseda TTSK Hvezdárni a planetáriu M. R. Štefánika Pamätnú medailu predsedu TTSK.

2003

20. výročie

SNM – Hudobné múzeum - Kaštieľ Dolná Krupá

Hudobné múzeum je jedno z mála špecializovaných múzeí na Slovensku a v Európe zamerané na komplexnú archívnu dokumentáciu dejín hudby a hudobných nástrojov. Počiatky jeho činnosti však siahajú pred rok 1965. Odborný pracovník Slovenského múzea v Bratislave prof. Juraj Šimko-Juhás zozbieral v r. 1953 – 1958 viacero hudobných nástrojov a hudobní, ktoré sa stali vzácnym inventárom budúceho hudobného múzea a plánoval vytvoriť Slovenské hudobné múzeum v Dolnej Krupej. Hoci sa projekt v tom čase nepodarilo zrealizovať, možno J. Šimka-Juhása považovať za jedného zo zakladateľov múzea. Trvalo dlhé roky, kým sa kaštieľ zrenovoval a začal slúžiť hudobným inštitúciám. V r. 1978 bol otvorený pre potreby Domova slovenských skladateľov a v r. 2003 sa stal súčasťou SNM – Hudobného múzea. História kaštieľa v Dolnej Krupej sa viaže k rodu Brunsvikovcov a pobytom Ludwiga van Beethovena, ktorý tu údajne skomponoval Sonátu mesačného svitu. Jedna z najväčších akvizícií múzea je získanie pozostalosti rodiny Albrechtovcov (v priebehu r. 2003 – 2008). Hudobné múzeum poskytuje informačný servis bádateľom, interpretom a hudobným telesám. Múzeum tiež organizuje a participuje na koncertných a vzdelávacích kultúrnych podujatiach.

Zoznam použitých skratiek 2023

AVU – Akadémia výtvarných umení
BaM – Balneologické múzeum v Piešťanoch
ČR – Česká republika
ČSFR – Československá federatívna republika
ČSLA – Československá ľudová armáda
ČSOV – Československý olympijský výbor
Čs. – Československý
ČSSR – Československá socialistická republika
ČSZTV – Československý zväz telesnej výchovy
ČVUT – České vysoké učenie technické
DJGT – Divadlo Jozefa Gregora Tajovského
FAMU – Filmová akadémia múzických umení
FiF – Filozofická fakulta
FZSP TU – Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity
IAMES – Idealizmus, alpinizmus, morálnosť, entuziazmus, solidarita (horolezecký spolok)
JRD – Jednotné roľnícke družstvo
KFOR – Kosovo Force
KNV – Krajský národný výbor
KU – Karlova univerzita
KU – Katolícka univerzita
LF – Lekárska fakulta
MFF – Medzinárodný filmový festival
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MO SR – Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MS – Matica slovenská
MTF – Materiálovo-technologická fakulta
NS – Nová scéna
OÚNZ – Okresný ústav národného zdravia
PdF – Pedagogická fakulta
PKO – Park kultúry a oddychu
PraF – Právnická fakulta
PriF – Prírodovedecká fakulta
SHF – Slovenský hudobný fond
SND – Slovenské národné divadlo
SNG – Slovenská národná galéria
SNM – Slovenské národné múzeum
SNP – Slovenské národné povstanie
SNR – Slovenská národná rada
SOV – Slovenský olympijský výbor
SPN – Slovenské pedagogické nakladateľstvo
SPŠ – Stredná priemyselná škola
SR – Slovenská republika
SSV – Spolok sv. Vojtecha
STK – Slovenský tenisový klub
STU – Slovenská technická univerzita

SVŠ – Stredná všeobecnovzdelávacia škola
SVŠT – Slovenská vysoká škola technická
ŠD – Štátne divadlo
ŠK – Športový klub
TANAP – Tatranský národný park
TJ – Telovýchovná jednota
TTSK – Trnavský samosprávny kraj
TU – Trnavská univerzita
TUAD – Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka
UCM – Univerzita sv. Cyrila a Metoda
UK – Univerzita Komenského
UNESCO – Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru
USA – Spojené štáty americké
VŠE – Vysoká škola ekonomická
VŠMU – Vysoká škola múzických umení
VŠP – Vysoká škola poľnohospodárska
VŠVU – Vysoká škola výtvarných umení
VÚJE – Výskumný ústav jadrových elektrární
VÚRV – Výskumný ústav rastlinnej výroby
VÚZ – Výskumný ústav zvaračský
ZHZ – Západoslovenské hydínárske závody
ZsKNV – Západoslovenský krajský národný výbor
ZSSR – Zväz sovietskych socialistických republík
ZŠ – Základná škola
ZUŠ – Základná umelecká škola

Menný register

Abrahamffy, Ján	95
Adami, Ján Nepomuk	144
Adamiš, Karol Drahotín	281
Adamkovič, Michal	119
Adamovič, Jozef	174
Adámy, Rudolf	288
Albach, Jozef Stanislav	263
Alkus, Štefan	29
Alpár, Ignác	104
Alszeghy, Zsolt	44
Ambruš, Jozef	83
Anderle, Vojtech	107
Andrášik, Štefan	221
Antos, Štefan	142
Arbét, Gašpar	298
Árvay, Michal	213
Babušek, Jozef	192
Báčik, Ladislav	158
Bakoš, Gustáv Alfonz	175
Baláž, Jozef	69
Balogh, Jozef	67
Balogh, Ludvik Július	81
Balon, Eugen Kornel	203
Baník, Augustín Anton	301
Bartko, Daniel	206
Bazalica, Matej	223
Bednárik, Jozef	193
Belica, Jozef	99
Belluš, Daniel	63
Benický, Peter	304
Berchtold, František	187
Bernadič, Anton	41
Bernadič, Ladislav	230
Bernolák, Anton	13
Berté, Heinrich	110
Bezák, Štefan	180
Blaho, Ján	290
Bošáni, Andrej	264
Bošnáková, Katarína	19
Brestovanský, František	294
Brtáň, Rudolf	92
Brychta, Július	232
Buday, Jozef	48
Budke, Artúr	185
Butko, Ján	199
Buzna, Alexander	11
Cintula, Vít'azoslav	62
Cmunt, Eduard	176
Čuninka, Anton	170
Čelko, Elemír	114
Čiba, Štefan	249
Čulen, Martin	125
Damborák, Florián	17

Danišovič, Stanislav Létus	109
Debnárik, Rudolf	299
Dobronocký, Juraj	59
Dobrovodský, Jozef	91
Dóka, Jozef ml.	212
Dopjera, Ján	4, 153
Dosedla, Jozef	82
Dubnická, Elena	7
Dubovský, Ján Milan	128
Dubovský, Peter	87
Dugovič, Marián	30, 115
Ďurgala, Martin	261
Dusík, Gejza	108
Dusík, Ján	34
Egri, Viktor	300
Egry, Ján	94
Esterházy, Juraj	183
Farkaš, Július	216
Fekete, Juraj	239
Filadelfi, Timotej	182
Filípek, Jozef	37
Filipová, Anna	18
Filipovič, Andrej Augustín	150
Filo, Elemír	130
Fleischhacker, Ján	20
Florians, František	162
Fojtík, Karol	188
Frešo, Tibor	268
Gábriš, Július	286
Galgóci, František	112
Gašpar, Alojz	228
Gašparík, Mikuláš	219
Geryk, Jozef	164
Glasa, Viliam	133
Glesk, Pavol	159
Greguš, Juraj	186
Grossinger, Ján Krstiteľ	3, 224
Grujbár, Ján	295
Hajduk, Anton	106
Hajmássy, Anton	253
Hanus, Stanislav	143
Haring, Jozef	225
Haulík, Juraj	100
Havlík, Ján	45
Havrlík, Svatopluk	138
Hečko, Ján	56
Hečko, Zefirín	190, 259
Hések, Štefan	194
Híc, Pavel	302
Hirner, Marián	152
Hlinka, Andrej	189
Hoja, Štefan	178
Holčík, Juraj st.	291
Hollósyová, Mária	28
Holuby, Karol Ján	248

Horváth, Gabriel	161
Horváth, Peter	60
Hrčka, Justín	198
Hrušovský, František	218
Hučko, Ján	74
Hučko, Jozef	151
Hučko, Karol	126
Huszár, Tibor	210
Choteková, Mária Henrieta	273
Chovanec, Štefan	71
Ivan, Ján	116
Ivanič, Juraj	84
Izakovič, Alexej	52
Jablonický, Jozef	5
Jaczová-Teplá, Eva	135
Jakabovič, Štefan	236
Janda, Dezider	8
Jankovič, Ladislav	266
Janošovský, Štefan	24
Jedlička, Milan	96
Jelínek, Václav	160
Ježík, Karol	285, 292
Jirsík, Josef	276
Józsa, Ladislav	16
Jurek, Jozef	86
Jurík, Marián	85
Jurkovič, Samuel	157
Jurovatý, Ladislav st.	214
Kajlich, Aurel	233
Karmažin, Viliam	88
Kenessy, Ladislav	289
Kéry, František Borgia	283
Klablena, Eduard	257
Klempa, Šimon	269
Kluch, Jozef	80
Knapp, Anton	240
Kolek, Jozef	254
Kollár, Martin	237
Koniarek, Ján	25
Kopecský, Anton	68
Korec, Ján	118
Košický, Ivan	101
Kováčová, Margita	77
Koza, Alojz	155, 303
Kozák, Bohuslav	250, 265
Kozma, František Xavér	241
Králiček, Ján	22
Kraľovič, Viliam	89, 305
Krasko, Ivan	61
Krčméry, Silvester	209
Krištofik, Ján	23
Krištofik, Pavol	38
Kubiček, Alojz	137
Kuffel, Vendelín	171
Kuchár, Fridrich	231

Kurill, Eugen	14
Lackovič, Otto	32
Lami, Ján	247
Lanštiak, Andrej Horislav	197
Látka, Rudolf	75
Lieskovský, Andrej	271
Loubal, Antonín	211
Lukačovič, Štefan	42
Lužák, Cyprián	139
Mahr, Kornel	274
Machala, Jozef	280
Machala, Mikuláš	272
Manák, František	262
Marek, Jozef	72
Markovičová-Zátуреcká, Viera	173
Martinec, Anton	90
Matzenauer, Vojtech	246
Mička, Ján	57
Mihalovič, Vincent	64
Michálek, Karol	1
Mikulka, Vojtech	35
Moller, Eduard	46
Molnár, Titus Ján	200
Moncman, Augustín	146
Moravec, Milan	204
Morávka, Štefan	245
Motulko, Ján	205
Mrva, Marián	105
Nagy, Július	156
Nebyla, Dušan	165
Neitz, František	120
Nemec, Jozef	53
Nižnánsky, Jozef	201
Novák, Milan	284
Nováková, Viera	166
Novotný, Ján	207
Obermajer, Juraj	251
Očovský, František Augustín	26
Oláh, Mikuláš	9, 132
Ondroš, Martin	36
Opluštil, Pavol	47
Palkovič, Juraj	102
Palkovič, Konštantín	235
Papánek, Ján Krstiteľ	148
Parák, Imrich	255
Paštéka, Augustín	129
Pavelka, Ján Nepomuk	78
Pavetitš, Ludovít	40
Peréni, Imrich	21
Petrašovič, František	111
Petrovič, Ján	134
Pinkava, Ignác	208
Pobiecky, Pavol	98
Podmaka, Ladislav	287
Polakovič, Imrich	220

Pozdech, Jozef	140
Pullman, Ján	278
Purgina, Ján	131
Radváni, Hadrián	217
Radványi, Celestín Anton	196
Rákay, Anton	167
Raška, Augustín	6, 168
Reich, Jacob Koppel	54
Rényi, Zoltán	184
Richter, Jindřich	33
Rudňanský, Jozef	252
Ružička, Jozef	238
Rympel, Václav	103
Sabó, Ondrej	10
Sečanský, Imrich	279
Sentiváni, Martin	242
Serdaheli, Juraj	260
Schneider-Trnavský, Mikuláš	123
Schronk, Viliam	258
Schumera, Ernest Emanuel	12
Sibenfreud, Ján Nepomuk	93
Siváček, Ján	121
Skukálek, Rudolf	163
Slezák, Vít	256
Stodola, Ivan	66
Stračár, Emil	191
Strieženec, Štefan	297
Strnisková, Viera	202
Sumer, Pavol	147
Suryová, Daniela	117
Svobodová, Etela	275
Šándorfi, Ferdinand	65
Šaško, Martin	49
Šefranka, Bruno	282
Šemmer, Viktor	181
Šimončič, Jozef	136
Šindelár, Alexander	50
Šiška, Pavol	122
Škultéty, Michal	73
Šoltés, Ladislav	27, 222
Šošoka, Jozef „Dodo“	70, 270
Šramel, Jozef	226
Šruteková, Magdaléna	31
Štefanovičová, Elena	51
Štefunko, Fraňo	179
Štibrányi, Ján	43
Šulek, Viliam	243
Tamaškovič, Martin Branislav	244
Tegelhoff, Viktor	296
Tessényi, Jozef	177
Tibenský, Ján	277
Turčány, Ján	97
Turčány, Viliam	55
Urbánek, Ferko	172
Vagovič, Štefan	76

Vajaj, Pavel	154
Vajdová, Karola	227
Valentovič, Štefan	229
Varečka, Oto	58
Vladislav, Ján	15
Vlček, František	195
Vnuk, Valér	293
Votlučka, Karel	127
Wetzler, Alfréd	39, 113
Winter, Imrich	141, 234
Winter, Ľudovít	215
Zachar, Jozef	2
Zaosek, Ľudovít Gašpar	124
Zavarský, Aurel Valér	79
Zelliger, Alojz	145
Zelmanová, Judita	169
Zlocha, Ján	149
Žarnov, Andrej	267